

URME

Nr. 55

Aprilie 2026

Editorial:
"Tabla de șah"
>pg. 2

**"Urmele lecturilor
trecute creează
viitorul" - interviu
cu prof. univ. Ioan
Milică, director
BCU Iași**
>pg. 24

**Educație pentru
echilibru digital -
workshop
DigRight la CNME**
>pg. 14

**Forumul
Economic
Mondial 2026**
>pg. 62

**În căutarea
cafenelei perfecte**
>pg. 92

Editorial	2
Despre noi	4
Interviuri	24
Cultural	38
Societate	62
Caleidoscop	69
Creații ale elevilor	95

Tabla de șah

Trăim cu toții într-o societate aflată într-un context politic tumultuos și instabil, care pune la îndoială până și existența zilei de mâine. Timpul nu mai are răbdare cu noi și se scurge printre miile de știri difuzate la radio care ne pun pe gânduri. În această grabă zilnică în care trăim, suntem inevitabil influențați de informațiile și ideile care ne înconjoară.

Odată cu înaintarea în vârstă și cu concretizarea unui set de valori, încep să apară rupturi în comunitate. Avem tendința să ne comparăm unii cu alții și să ne construim un clasament, ca într-o competiție. Ne dorim mai mulți bani, mai multe haine și vacanțe luxoase, dar niciodată nu apreciem ceea ce avem deja. Adesea, ne considerăm superiori altora deoarece credem că religia noastră este cea mai apropiată de adevăr sau pentru că diferențe precum rasa sau sexul ne oferă, în mod eronat, un sentiment de superioritate. Suntem într-o cursă continuă spre a deveni cei mai buni, dar cu ce scop? La finalul celor 24 de ore, împărțim aceeași planetă și aceleași resurse cu oamenii față de care ne-am comparat de-a lungul vieții noastre.

Într-adevăr, nu avem multe modele de urmat. Liderii lumii sunt blocați în același joc pentru putere, iar noi suntem pionii de pe tabla de șah, cei care au cel mai mult de suferit încercând să apere regele. Uneori ar fi mai bine să punem stop partidei și să luăm o pauză. Dacă regele ar rămâne fără pionii care să îl apere, jocul s-ar opri.

Dacă am așeza mai multe piese de șah pe aceeași tablă, indiferent de mărime, formă sau culoare, toate sunt piese de șah. La fel și noi: cu toții suntem oameni, chiar dacă în aparență suntem diferiți. Pământul este tabla noastră de șah, pe care, în loc să o protejăm, o distrugem pe zi ce trece.

Într-un final, după ce tabla de șah va fi distrusă de lupta pentru putere, vom realiza că nu a mai rămas nimic. Vom înțelege că am uitat să avem grijă de tabla pe care jucăm, iar fără ea, nu mai există nici învingători, nici învinși, ci doar consecințele unei competiții în care am pierdut cu toții.

Avădăni Teodora-Maria,
Redactor șef,
Clasa a X-a A

Știri

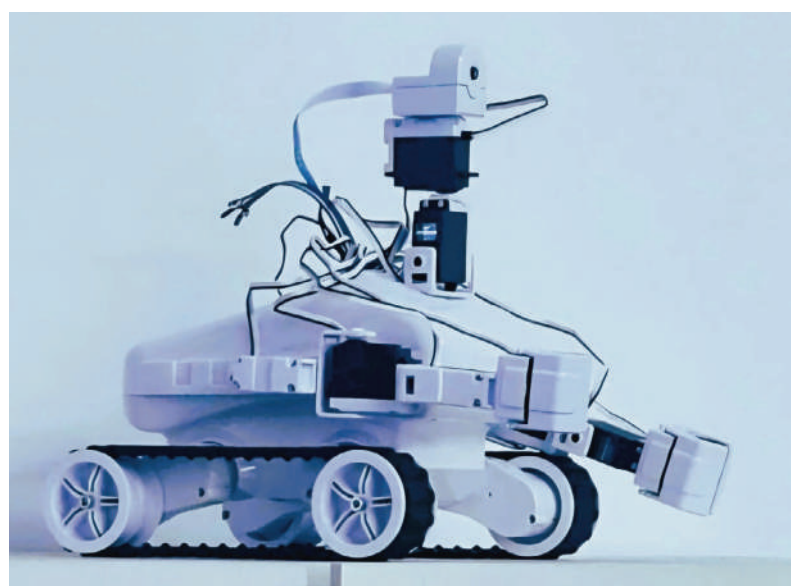
■ Pe **12 ianuarie 2026**, Colegiul Național „Mihai Eminescu” a fost gazda workshop-ului național al proiectului DigRight (The correct use of technology to prevent digital addictions) Ref. No.: 2024-1-PL01-KA220-SCH-000251896 – o inițiativă Erasmus+ esențială pentru sănătatea mintală a elevilor noștri. Într-o lume tot mai conectată, DigRight oferă profesorilor soluțiile necesare pentru a combate dependența de smartphone-uri și rețele sociale. Proiectul aduce resurse concrete: un cadru teoretic bazat pe cercetări științifice; 35 de planuri de lecție gata de utilizat la clasă; aplicația DigRight pentru monitorizarea obiceiurilor digitale. Pe lângă workshop-ul național, ziua de 12 ianuarie 2026 a fost marcată de un curs de formare intensiv dedicat cadrelor didactice, accentul fiind pus pe practică, iar profesorii explorând modalități concrete de a integra bunăstarea digitală în activitatea de la clasă. Sesiunea de formare a oferit participanților acces la: planuri de lecție inovatoare – instrumente gata de utilizare care transformă subiecte complexe, precum dependența de jocuri sau rețele sociale, în activități interactive; ateliere practice – simulări bazate pe cei trei piloni ai proiectului: înțelegerea științifică, perspectiva educațională și aplicarea directă; utilizarea aplicației DigRight – exerciții de reflecție prin care profesorii pot ghida elevii să își analizeze și să își corecteze singuri obiceiurile digitale. Prin astfel de inițiative, profesorii noștri devin mentori în drumul către un comportament online echilibrat, conștient și sănătos.

■ Pe **12 ianuarie 2026**, elevii claselor a X-a de la Colegiul „Mihai Eminescu” din Iași, în cadrul Programului Național „Școala Altfel”, au fost oaspeții Școlii Postliceale Sanitare „Grigore Ghica Vodă”, unde au participat la un atelier interactiv de psihonutriție, cu tema: „Găsește armonia în farfurie și în

Finalizarea proiectului „Laboratorul inteligent - O poartă spre viitor. Smart labs la CNME Iași” „PNRR: Fonduri pentru România modernă și reformată” Proiect finanțat de Uniunea Europeană - Următoarea Generație UE

Colegiul Național „Mihai Eminescu” Iași, în calitate de Beneficiar, anunță finalizarea proiectului intitulat „Laboratorul inteligent - O poartă spre viitor. Smart labs la CNME Iași”, având codul F-PNRR-SmartLabs-2023-2433.

Proiectul derulat în perioada 1 ianuarie 2024 – 31 decembrie 2025 are o valoare totală de 669.658,93 lei și a fost finanțat integral printr-un ajutor financiar nerambursabil acordat în cadrul apelului de proiecte „Dotarea cu laboratoare inteligente a unităților de învățământ secundar superior, a palatelor și a cluburilor copiilor” din Planul Național de Redresare și Reziliență, Pilonul VI. Politici pentru Noua Generație, Componenta 15. Educație, Reforma 5. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației, Investiția 9. Asigurarea echipamentelor și a resurselor tehnologice digitale pentru unitățile de învățământ.

suflet”. Un ghid practic pentru o viață mai sănătoasă, atelierul a avut ca obiectiv formarea unor obiceiuri durabile și conștiente pentru un stil de viață echilibrat. Activitatea a fost coordonată de prof. Ursachi-Hanganu Ioana și prof. Diac Irina. Invitatul special, prof. dr. nutriționist Bogdan Șoltuzu, a deschis atelierul cu o prezentare captivantă despre influența alimentației sănătoase asupra creierului, abordând efectele nocive ale zahărului asupra organismului și performanței școlare, rolul esențial al apei în menținerea sănătății, dar și exemple concrete susținute de studii și dialog activ cu elevii. Partea practică a fost cea mai savuroasă: elevii, împărțiți pe grupe, au creat un meniu complet și echilibrat – mic dejun, prânz, cină și gustare – încheind atelierul cu o reinterpretare sănătoasă a celebrelor bomboane Raffaello.

■ În data de **12 ianuarie**, polițiștii Biroului Siguranța Școlară din cadrul IPJ Iași au organizat nu mai puțin de 12 activități informativ-preventive, desfășurate în cadrul Proiectului „Scoate violența școlară din anonimat!” și al Campaniei IGPR „Traficul de droguri nu e combinație”. Tema principală a întâlnirilor a fost prevenirea victimizării minorilor, într-un context social tot mai complex. Una dintre activitățile principale a avut loc la Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Iași, unde polițiștii au discutat deschis cu aproximativ 300 de elevi și 12 cadre didactice. Dialogul a vizat cele mai frecvente infracțiuni întâlnite în rândul minorilor, precum lovirea sau alte violențe, amenințarea ori distrugerea bunurilor, dar și riscurile majore asociate traficului și consumului de droguri. O atenție deosebită a fost acordată consecințelor legale și sociale ale acestor fapte, elevii fiind informați despre diferențele dintre răspunderea contravențională și cea penală, precum și despre impactul pe termen lung al unor decizii greșite luate la vârste fragede.

■ Pe **13 ianuarie 2026**, ediția a X-a a proiectului “Generațiile Eminescu față în față” a avut-o pe cea mai tânără invitată: Mara Crăcăleanu, scenarist, cu 70 de participări la festivaluri de gen și cu multe premii naționale și internaționale. Primul film al ei a fost realizat în clasa a XII-a , având actori chiar foști colegi de clasă. Își construiește pas cu pas această carieră din lumea filmului, cu hotărâre, determinare, pasiune și multă disciplină. Profesor coordonator: Lăcrămioara Iordăchescu.

■ Pe **14 ianuarie 2026** a avut loc la Colegiul nostru o dezbatere demonstrativă despre acele momente în care educația poate să devină mai mult decât „utilitate”. “Educația ar trebui să creeze oameni care gândesc liber sau oameni care doar se potrivesc într-un sistem?” Pornind de la această întrebare, Mălina Chirica, Mădălina Nechita, Anastasia Ionescu și Ioana-Sofia Ștefanovici însoțite de formatorii noștri Iustina Suciuc și Andreea Gabor au susținut o dezbatere demonstrativă în care ideile au contat mai mult decât răspunsurile „corecte”, ajungând la concluzia ca a fi util pentru tine și ceilalți este o formă de libertate. Dezbateră a fost arbitrată de Tudor Tanasa, care a obținut Premiul I la Olimpiada Națională de Argumentare, Dezbateră și Gândire Critică „Tinerii Dezbăt”, fost elev al Colegiului.

■ **15 ianuarie**, Ziua Culturii Naționale, a reprezentat pentru membrii Clubului de Carte Bookuria (clasele 9 A, 9 C, 9 F), un nou pretext pentru o incursiune în lumea literaturii, sub semnul afirmațiilor lui Eminescu: „Caracterul unei școli bune e ca elevul să învețe în ea mai mult decât i se predă, mai mult decât știe însuși profesorul”. Profesor coordonator: Monica Iosub.

■ Ziua de **15 ianuarie** a fost un prilej de sărbătoare și pentru elevii clasei I de la Colegiul Național „Mihai Eminescu”, coordonați de profesor pentru

Obiectivele proiectului au vizat:

- Dotarea cu echipamente TIC de tip „smart lab”, cu materiale educaționale specifice și cu mobilier ergonomic pentru dezvoltarea a *două laboratoare inteligente*;
- Accesul elevilor la educație digitală;
- Familiarizarea elevilor cu toate ramurile sistemului STIAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică);
- Formarea cadrelor didactice pentru utilizarea echipamentelor aferente conceptului de laborator inteligent digital integrat.

Realizarea obiectivelor proiectului va avea un impact pozitiv asupra actului educațional, învățarea digitală completând metodele tradiționale și oferind contexte personalizate prin care elevii pot explora cu ajutorul tehnologiei învățarea bazată pe proiecte, pentru o varietate de discipline.

Prof. Dr. Lucian Țurcaș

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Clubul de carte *Bookuria*

Bookuria este mai mult decât un club de carte. Este un spațiu în care dialogul și ideile înfloresc pe buzele elevilor într-o poveste pe care o transmit, cu încredere, și celor din jurul lor. Cu fiecare carte citită, elevii își conturează propria viziune asupra lumii înconjurătoare și a micului univers din sufletele lor.

Clubul de carte *Bookuria* și-a început povestea în urmă cu 8 ani, din inițiativa doamnei profesor de limba și literatura română, Monica Iosub, de a crea un spațiu primitor care încurajează lectura și discuția liberă pe baza temelor complexe surprinse în paginile cărților. Astfel, *Bookuria* și-

învățământul primar Nicoleta Slabu. În cadrul programului Școala Altfel, cei mici au participat la un atelier creativ dedicat marelui poet național, marcând astfel, într-un mod original și expresiv, Ziua Culturii Naționale. Cu mult entuziasm și imaginație, copiii au realizat chipul lui Mihai Eminescu pe pernuțe decorative, punându-și în valoare îndemânarea, creativitatea și bucuria de a lucra manual. Activitatea a îmbinat armonios arta plastică și literatura, oferindu-le elevilor ocazia de a-l descoperi pe poetul nepereche într-o manieră accesibilă, practică și memorabilă. Atelierul creativ a fost conceput și implementat sub coordonarea artistei plastice Ohana, care a ghidat pașii copiilor și a transformat întâlnirea cu opera eminesciană într-o experiență plină de culoare și emoție. Prin astfel de activități, școala devine un spațiu al descoperirii, al sensibilității și al formării gustului pentru frumos încă din primii ani de studiu.

■ Pe 16 ianuarie 2026, a avut loc concursul de cultură generală în limba franceză (Trivial Pursuit și Questions pour un champion), organizat de catedra de franceză, concurs care este o tradiție în liceul nostru. Și în anul acesta, el a entuziasmat atât elevi de liceu din clasele bilingve francofone, cât și copii de gimnaziu care învață franceza în regim intensiv. Campionii de anul acesta: echipa clasei a XI-a A (matematică-informatică) și echipa clasei a V-a A.

■ Pe 16 ianuarie 2026, elevii claselor a X-a A și a XI-a C au participat, în Săptămâna Altfel, la proiectul de orientare școlară și vocațională "Career Bus", organizat de către "Școala de Valori" București, sub coordonarea profesorilor diriginți Irina - Alina Diac și Adina Cășuneanu. Cele șapte ateliere au pus accentul pe valoarea interacțiunii dintre muncă și învățarea permanentă. Elevii au fost încântați să participe la toate activitățile. Atelierele au avut un caracter inovator și interactiv.

■ Pe **16 ianuarie 2026**, doamna Mădălina Ungureanu, cercetător la Universitatea „A.I. Cuza”, în cadrul Institutului de Cercetare Interdisciplinară, Departamentul de științe socio-umane, a condus elevii clasei a VII-a C, coordonați de doamna profesoară Adina Cășuneanu, într-o călătorie spre primele scrieri în limba română, copiii bucurându-se, printre altele, să descifreze o rețetă culinară din cea mai veche carte de bucate, în limba română, al cărei manuscris s-a păstrat. Acest proiect derulat în parteneriat cu Colegiul „Mihai Eminescu”, se numește „Cercetători în școli”.

■ Pe **16 ianuarie 2026** a avut loc Balul bobocilor de la C.N. Mihai Eminescu.

■ Pe **21 ianuarie 2026**, elevii clasei a X-a E de la Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Iași, coordonați de prof. Mihaela Pasciuc, au participat la conferința intitulată „Moldova în epoca domnitorului Grigore Alexandru Ghica: modernizare și unionism”, desfășurată la Sala „Henri Coandă” din incinta Palatului Culturii din Iași. Evenimentul a fost organizat de Fundația Colegiului Național de Apărare – Sucursala Moldova, în parteneriat cu Primăria Municipiului Iași, Academia Oamenilor de Știință din România, Complexul Muzeal Național „Moldova” și Ateneul Național din Iași, înscriindu-se în seria manifestărilor dedicate Zilei Unirii Principatelor Române – 24 ianuarie. Conferința a avut un pronunțat caracter științific și civic, aducând în prim-plan personalitatea și rolul reformator al domnitorului Grigore Alexandru Ghica în procesul de modernizare instituțională și socială a Moldovei și în consolidarea idealurilor unioniste. Componenta academică a inclus comunicări susținute de renumiți profesori și cercetători universitari. Participarea la această activitate a reprezentat pentru elevii de liceu o oportunitate valoroasă de cunoaștere a

a lăsat amprenta culturală asupra a zeci de elevi, devenind un club de carte cu tradiție în colegiul nostru.

În cadrul clubului, discuțiile au o dinamică aparte, fiind coordonate atât de elevi, cât și de doamna profesor, antrenând conversații pe teme mature și profunde. Copiii sunt liberi să organizeze întâlnirile așa cum își doresc, într-un mod cât mai interactiv pentru colegii lor, reușind să se conecteze într-un mod intim cu operele citite și personajele acestora. Încurajați de gustările dulci - gătite chiar de ei - elevii participă la jocuri de rol și de imaginație, exerciții de scriere creativă, dezbateri și alte activități ce îi încurajează să lucreze în echipă.

Cu fiecare întâlnire, elevii își dezvoltă simțul critic, fiind expuși la situații ficționale diverse pe baza cărora își pot forma propriul punct de vedere. De asemenea, sub îndrumarea doamnei profesor, elevii învață să citească într-un mod activ, descoperind și decodând simbolurile ascunse între rânduri, lărgindu-și totodată orizontul cunoașterii.

„Nu există prieten mai loial decât cărțile.” (Ernest Hemingway)

Ioana Prepeleț, Carina Toniță, Sofia Rînghilescu,
Clasa a XII-a E

trecutului, de înțelegere a valorilor istorice și civice și de consolidare a interesului pentru istoria națională și formarea conștiinței identitare.

■ Pe **30 ianuarie 2026**, în cadrul proiectului interdisciplinar “La condition féminine”, clasa a XI-a D s-a bucurat de poveștile unei minunate Sheherezade: Ofelia Cozma a povestit despre stil de viață, despre libertate și limitele ei, despre importanța comportamentului și a bunei cuviințe în toate circumstanțele, despre eleganță ca echilibru și coerență între interior și exterior. Pendulând între cultura occidentală și cea orientală, ne-a împărtășit experiența din școala din Kuwait, descriindu-ne organizarea excepțională a unui învățământ interdisciplinar și multicultural. Ne-a amintit, de asemenea, cât de fragile sunt toate cuceririle în domeniul emancipării feminine și că menținerea lor presupune respect și continuă educație. Ne-a făcut, simbolic, cadouri tuturor, ca să nu uităm că suntem, în marele puzzle al lumii, o piesă ce o completează.

■ Pe **4 februarie 2026**, clasele a VII-a D, a VIII-a D, a IX-a A, a IX-a C, a X-a A, a X-a E și a XII-a E au sărbătorit Ziua Cititului Împreună, împărtășind bucuria lecturii și a prieteniei. „Eram nevoită să citesc cu voce tare: pentru a înțelege cuvintele, trebuia să le aud. Ca și cum mi-aș fi povestit singură ceva. Eram dublul meu: cea dornică să învețe și cea care mă învăța. Prezentul meu și viitorul în aceeași carte. De ce mergi înspre cărți la fel cum mergi înspre oameni? De ce suntem atrași de coperte la fel cum suntem de o privire, o voce familiară, auzită și altădată, care ne întoarce din drum, ne face să ridicăm ochii, ne atrage atenția și poate că ne va schimba cursul existenței?” - “Apă proaspătă pentru flori” de Valérie Perrin

■ Pe **12 februarie 2026**, în Sala de Festivități, a avut loc concursul „Eminescu are talent” al elevilor de liceu. Coordonatori: Prof. Cristina Arsene și clasa a XI-a F.

■ Pe **12 februarie 2026**, ambasadorii juniori EPAS, coordonați de prof. Mihaela Pasciuc, au organizat pentru colegii lor din clasa a X-a A o activitate dedicată temei „Istoria Uniunii Europene”. În cadrul prezentării, aceștia au oferit informații interesante despre etapele formării Uniunii Europene, momentele-cheie ale integrării europene și valorile care stau la baza colaborării dintre statele membre. Prezentarea a inclus și o parte interactivă – un quiz prin care colegii au avut ocazia să își testeze cunoștințele acumulate. Activitatea a contribuit la o mai bună înțelegere a rolului și importanței Uniunii Europene în prezent.

■ Biblioteca Academiei Române - Filiala Iași a găzduit pe **13 februarie 2026** un eveniment dedicat Zilei Naționale a Lecturii la care au participat și elevi din clasa a X-a F de la Colegiul Național „Mihai Eminescu” Iași, coordonați de prof. dr. Claudia Sava. „Călătoria cunoașterii de la cartea tipărită la chatGPT” le-a oferit celor prezenți oportunitatea de a conștientiza privilegiul de a fi pasionat de lectură, de a explora spre a cunoaște, într-o lume tot mai grăbită să primească soluții fără prea mare efort.

■ Joi, **26 februarie 2026**, Academia Română - filiala Iași, a organizat un eveniment dedicat Academicianului Gheorghe Platon. Aniversarea a 100 de ani de la nașterea ilustrului istoric a prilejuit celor prezenți rememorarea unor amintiri legate de remarcabila activitate a profesorului ieșean. Cu acest prilej Prof. Univ. dr. Gheorghe Cliveti-membru corespondent al Academiei Române și prof. Univ. Dr. Mihai Cojocariu de la Facultatea de Istorie Iași, au susținut prelegeri în care au subliniat profesionalismul, dăruirea și contribuția Acad. Gheorghe Platon la cunoașterea și înțelegerea unor momente reprezentative din Istoria modernă a Românilor. La această manifestare de înaltă ținută au participat 60 de elevi de la Colegiul Național Mihai Eminescu

Ce vrei să devii când vei fi mare?

Alegerea unei direcții profesionale este un pas firesc pe care fiecare elev trebuie să-l realizeze în procesul său de formare, dar, adeseori, aceasta reprezintă un impas conturat pe fondul temerilor, al indeciziei, al lipsei autocunoașterii și informațiilor.

Pentru a transforma incertitudinea în claritate, elevii claselor a X-a A și a XI-a C au beneficiat de implicarea directă în cadrul proiectului „Career Bus” organizat de asociația „Școala de Valori”, program ce a constituit o experiență educațională formativă, articulată în jurul ideii că succesul se construiește prin formarea și ramificarea abilităților proprii.

Conceput ca un demers interactiv de consiliere și orientare în carieră, proiectul este structurat în șapte ședințe progresive care vizează dezvoltarea personală, autocunoașterea și identificarea unui traseu profesional coerent. Fiecare modul are un scop clar: de la identificarea

intereselor proprii, la explorarea opțiunilor educaționale, înțelegerea tendințelor pieței muncii și elaborarea unui plan de inițiative.

Obiectivele proiectului se bazează pe ideea de a forma tineri autonomi, ancorati în valori și capabili să devină arhitecții propriului destin. Prin sprijinirea participanților în procesul de identificare a intereselor și conștientizare a aptitudinilor, proiectul consolidează fundamentul autocunoașterii, reper esențial în planificarea traseului educațional. În plus, înțelegerea tendințelor de pe piața muncii, cu accent pe rolul tehnologiei și pe adaptabilitate, răspunde nevoii actuale de pregătire pentru meseriile viitorului. Prin dezvoltarea abilităților digitale și prin formularea unui plan personal de inițiative, elevii învață să anticipeze schimbările și să se poziționeze strategic în raport cu acestea. Astfel, proiectul nu doar informează, ci contribuie la dezvoltarea unei mentalități orientate spre progres, inovație și învățare continuă.

Încă de la început, elevii au fost provocați prin diferite jocuri și dezbateri menite să extindă aria de gândire a fiecăruia. Activitățile nu s-au oprit la nivel de atelier. Interacțiunea directă

Iași, însoțiți de prof. Sorin Sitea.

■ Pe **24 februarie 2026**, elevii claselor a XII-a A, B, C și a XI-a C au participat, în Sala de Festivități a Colegiului Național „Mihai Eminescu” Iași, la activitatea consiliere și orientare școlară și universitară în cadrul prezentării oferite de reprezentanții Universității de Științele Vieții „Ion Ionescu de la Brad” din Iași. Activitatea s-a realizat în baza parteneriatului dintre școala noastră și instituția de învățământ universitar, având drept obiective prezentarea facultăților, a domeniilor de studiu și a specializărilor din Universitate, oferirea de informații privind concursul de admitere, sesiunea iulie 2026, oportunitățile pe parcursul studenției, campusul USV etc.

■ Sâmbătă, **28 februarie 2026**, echipa reprezentativă a școlii noastre a participat la „Cupa Moldovei la Șah în școală”, competiție pe echipe, desfășurată în Sala Vasile Pogor a Primăriei Iași. Într-un format intens de 6 runde în sistem elvețian, cu un timp de joc de 5 minute + 3 secunde, elevii noștri au demonstrat o agilitate mentală remarcabilă. Sub coordonarea domnului profesor Sorin Ștefan, echipa a reușit să obțină Locul 6 în ierarhia finală a competiției. Echipa care a fost formată din elevii: Gherghel Filip-Gabriel, clasa I, Barbu Anisia, clasa a III-a A, Manole Sofia, clasa a IV-a. Participarea la acest eveniment, organizat de asociația „Șah în școală”, în parteneriat cu Primăria Iași, confirmă faptul că elevii noștri excelează la disciplinele care antrenează logica, decizia rapidă și spiritul de fair-play.

■ Marți, **10 martie 2026**, în sala de conferințe a Casei Muzeelor a fost organizat un nou atelier din seria „Diferiți, dar egali”, la care au participat elevi de clasa a X-a de la Colegiul Național „Mihai Eminescu” Iași. În cadrul întâlnirii, liceenii au aflat despre discriminarea etnică și despre rezultatele tragice la care a dus aceasta, prin

incursiunea pe care au realizat-o în curtea Casei Muzeelor (fostul sediul al Chesturii de poliție) și vizitarea Muzeului Pogromului de la Iași. În partea a doua a atelierului, liceenii prezenți la activitate au lucrat în echipă, abordând teme precum: libertate, toleranță, acceptarea diversității, comunicare și cooperare după principiile egalității și respectului reciproc. În egală măsură, participanții au ajuns la o percepție mai profundă a ceea ce a însemnat discriminarea dusă la paroxism și au înțeles cum, prin cunoașterea și asumarea greșelilor trecutului, se poate construi un viitor incluziv. Coordonatori activitate: Iunia-Maria Ștefan (educatoare muzeală MNLR Iași), prof. Daniela Nechifor (profesoară de istorie la Colegiul Național Mihai Eminescu), Mihail Rareș Popa (muzeograf MNLR Iași).

■ **Joi, 12 martie 2026**, Muzeul “Regina Maria” a organizat conferința intitulată „Inginerul Giuseppe de Bajardi - origine, studii și evoluție profesională”. Acest eveniment l-a avut ca invitat pe prof.univ.dr. Laurențiu Rădvan - prodecanul Facultății de Istorie din cadrul Universității “Alexandru Ioan Cuza” Iași. Domnul profesor a prezentat o serie de informații inedite descoperite în arhivele străine despre inginerul Bajardi, personalitate invocată în importante studii istorice. Publicul prezent într-un număr foarte mare a putut să afle contribuția inginerului italian la realizarea Planului orașului Iași, în anul 1819. Prin riguroasa cercetare realizată în arhivele străine, profesorul ieșean a demonstrat pasiunea și implicarea istoricului în viața cetății. La acest eveniment Colegiul Național “Mihai Eminescu” a fost reprezentat de profesorul Sorin Sitea, alături de 30 de elevi pasionați de istorie.

■ **Pe 19 martie 2026** a fost organizat, în Sala de Festivități a colegiului nostru, Concursul de limbă și civilizație franceză *Franco-Champions*, adresat claselor de gimnaziu care studiază franceza.

cu profesioniștii din companiile partenere în cadrul ședinței „Biblioteca Vie” a fost un mijloc optim pentru a răspunde printr-un mod veritabil și specializat curiozităților participanților, precum și pentru înțelegerea provocărilor și cerințelor concrete ale pieței muncii.

Doamnele Gorban Adriana și Antohi Adriana, coordonatoare ale atelierelor, au subliniat frumusețea acestui proces:

„Career Bus aduce la clasă ateliere de consiliere în carieră și orientare vocațională, cu accent pe valoarea interacțiunii dintre muncă și învățarea permanentă. Scopul acestui proiect vizează pregătirea adolescenților pentru obținerea succesului în plan personal, profesional și social.

În atelierul Orientation 4 Career, tinerii și-au luat în serios responsabilitatea de a-și construi propriul bagaj cu dorințe, intenții, aspirații și resurse care îi pot sprijini în alegerea unei cariere, dar au conștientizat și punctele slabe

și amenințările cu care s-ar putea confrunta. Printr-un exercițiu de simulare a cuceririi vârfului Everest, au experimentat drumul plin de surprize pe care îl pot avea atunci când își aleg cariera. Au descoperit astfel că se pot baza mereu pe propriul bagaj, construit cu multă răbdare, în care se regăsesc abilitățile și competențele necesare.

După ce liceenii au reușit să „ia cu asalt” vârful Everest, i-am întrebat ce competențe consideră că și-au dezvoltat în cadrul atelierului. Cele mai frecvente răspunsuri au fost: capacitatea de învățare, responsabilitatea, perseverența și disciplina – repere esențiale în orice parcurs profesional.

Școala de Valori susține educația centrată pe valori, prin învățare pe tot parcursul vieții, iar misiunea noastră este să călăuzim tinerii să învețe să devină creatorii propriilor lor vieți.”

Proiectul a reușit să creeze un echilibru perfect între partea teoretică, exerciții interactive și lumea reală a muncii, demonstrând importanța cunoașterii propriilor abilități, pasiuni, puncte forte și vulnerabilități în conturarea traseului profesional. De asemenea, elevii nu și-au definit în mod irevocabil parcursul profesional, însă au dobândit conștientizarea existenței unui spectru extins de oportunități. În paralel, participanții și-au consolidat certitudinea că există meserii și roluri profesionale în care își pot valorifica competențele și interesele personale, iar parcursul lor profesional poate fi modelat gradual, cu asumare și luciditate. Această perspectivă nu oferă doar încredere și autonomie, ci și o viziune clară asupra modului în care fiecare își poate construi un drum profesional oportun.

În calitate de profesor diriginte la clasa a X-a A, prof. Irina-Alina Diac subliniază impactul pozitiv pe care proiectul l-a avut asupra colectivului de elevi. „Dorim să reiterăm și în viitor o astfel de experiență care a întregit în mod holistic și aplicativ cunoștințele elevilor în aria orientări profesionale”.

Nechita Briana-Narcisa, clasa a X-a A

Coordonator la nivelul colegiului: prof. Irina-Alina Diac

■ Pe **20 martie 2026**, elevii claselor a X-a B și a XI-a E de la Colegiul Național „Mihai Eminescu” au participat la prezentarea ofertei educaționale propuse de Facultatea de Științe Economice și Găsirea Afacerilor din cadrul Universității „Babes Bolyai” din Cluj. Liceenii s-au informat despre exigențele procesului de admitere standard, despre posibilitatea unei admiteri prealabile pe baza rezultatelor la Concursul OEconomic Napocensis, despre oportunitățile de dezvoltare oferite de universitate, prin intermediul programelor academice, a burselor Erasmus și a internshipurilor în parteneriat cu mediul de afaceri.

■ **20 martie 2026** - Maria Alecsandra Lupu, elevă a Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Iași, reprezintă România la Bruxelles, în Parlamentul European, în cadrul Consiliului Consultativ al Platformei Uniunii Europene pentru Participarea Copiilor. Eleva noastră s-a întâlnit pe 19 martie cu vicepreședinta Parlamentului European, Ewa Kopacz, responsabilă pentru coordonarea politicilor privind drepturile copilului, dar și cu alți europarlamentari implicați în acest domeniu.

■ Sâmbătă, **21 martie 2026**, la Colegiul Național "Mihai Eminescu" din Iași s-a desfășurat cea de-a patra ediție a Concursului Județean SPELL IT RIGHT!, coordonat de catedra de limba engleză a colegiului în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Iași, British Council, American Corner, MATE (Asociația Profesorilor de Limba Engleză din Moldova), Centrul Educațional Re-Mind Center, editura POLIROM și CĂRTUREȘTI. Această ediție a adus împreună 700 de elevi din județul Iași (clasele a III-a, a IV-a, a V-a și a VI-a) și 70 de profesori de limba engleză din județ.

Educație pentru echilibru digital: workshop DigRight la Colegiul Național „Mihai Eminescu”

Pe 12 ianuarie 2026, Colegiul Național „Mihai Eminescu” a fost gazda workshop-ului național organizat în cadrul proiectului DigRight – *The Correct Use of Technology to Prevent Digital Addictions* (Ref. No.: 2024-1-PL01-KA220-SCH-000251896), o inițiativă Erasmus+ dedicată promovării sănătății mintale și a bunăstării digitale în rândul elevilor.

În contextul unei societăți din ce în ce mai conectate, în care smartphone-urile și rețelele sociale ocupă un loc central în viața tinerilor, proiectul DigRight își propune să ofere profesorilor instrumentele necesare pentru a aborda în mod eficient problema dependenței digitale. Prin resursele dezvoltate în cadrul proiectului, cadrele didactice

pot sprijini elevii să își formeze obiceiuri digitale echilibrate și responsabile.

Proiectul pune la dispoziție o serie de resurse concrete, concepute pentru a fi utilizate direct în activitatea didactică. Acestea includ un cadru teoretic bazat pe cercetări științifice actuale, 35 de planuri de lecție pregătite pentru utilizare la clasă, precum și aplicația DigRight, un instrument digital care permite monitorizarea și reflectarea asupra propriilor obiceiuri de utilizare a tehnologiei.

Pe lângă workshop-ul național, ziua de 12 ianuarie 2026 a inclus și un curs de formare intensiv dedicat cadrelor didactice. Activitățile au avut un pronunțat caracter practic, oferind profesorilor ocazia de a explora modalități concrete prin care conceptul de bunăstare digitală poate fi integrat în procesul educațional.

Sesiunea de formare le-a oferit participanților acces la planuri de lecție inovatoare, menite să transforme teme complexe, precum dependența de jocuri video sau utilizarea excesivă a rețelelor sociale, în activități interactive și relevante

pentru elevi. În cadrul atelierelor practice, profesorii au participat la simulări construite în jurul celor trei piloni ai proiectului: înțelegerea științifică a fenomenului dependenței digitale, perspectiva educațională asupra acestuia și aplicarea directă în activitatea de la clasă.

De asemenea, participanții au avut ocazia să utilizeze aplicația DigRight în cadrul unor exerciții de reflecție, menite să îi ajute pe elevi să își analizeze propriile obiceiuri digitale și să identifice modalități de a le corecta sau echilibra.

Prin inițiative precum DigRight, profesorii devin nu doar transmițători de cunoștințe, ci și mentori care îi ghidează pe elevi spre un comportament online conștient, echilibrat și sănătos. Astfel de proiecte contribuie la formarea unor generații capabile să folosească tehnologia în mod responsabil, transformând mediul digital într-un spațiu de dezvoltare și învățare.

Prof. dr. Cecilia Foia

Ambasadorii EPAS aduc Europa mai aproape de elevi

Ce înseamnă să fii cetățean european? Cum funcționează instituțiile Uniunii Europene și ce rol pot avea tinerii în viața democratică? La aceste întrebări au încercat să răspundă ambasadorii juniori implicați în programul EPAS din cadrul Colegiului Național „Mihai Eminescu” Iași, printr-o serie de activități desfășurate în acest an școlar pentru colegii lor.

O parte dintre activități s-au concentrat asupra istoriei și valorilor Uniunii Europene, precum și asupra drepturilor și responsabilităților cetățenilor europeni. Elevii au descoperit etapele formării Uniunii Europene, momentele importante ale integrării europene și principiile care stau la baza cooperării dintre statele membre. În același timp, discuțiile au evidențiat importanța unor valori fundamentale precum democrația, libertatea, dreptul

la educație și combaterea discriminării. Activitățile au fost completate de momente interactive, precum quiz-uri și dezbateri, care au încurajat participarea activă a elevilor.

Un alt subiect abordat a fost securitatea Uniunii Europene și modul în care aceasta răspunde provocărilor geopolitice actuale. Elevii au fost încurajați să își exprime opiniile și să analizeze diferite perspective asupra contextului internațional. Astfel, activitățile au contribuit la dezvoltarea gândirii critice și la o mai bună înțelegere a mecanismelor prin care Uniunea Europeană gestionează situații complexe la nivel global

De asemenea, o activitate importantă a fost dedicată rolului Parlamentului European și al celorlalte instituții europene în procesul decizional. Elevii au aflat cum sunt adoptate deciziile la nivel european și ce impact au acestea asupra vieții cetățenilor. Totodată, ambasadorii juniori au împărtășit experiențe din participarea lor la programul Euroscola, oferind colegilor o perspectivă directă asupra modului în care tinerii se pot implica activ în viața democratică europeană.

Prin aceste activități, programul EPAS contribuie la consolidarea educației europene în

școală și la formarea unor tineri informați și implicați. Demersul este susținut de ambasadorii seniori ai proiectului – Oana Andone, Adriana Athes, Mihaela Pasciuc și Liliana Rusu – a căror îndrumare și implicare fac posibilă desfășurarea acestor inițiative și încurajează elevii să devină participanți activi la viața democratică europeană.

#epas_cnmeiasi

Programul "Școli-ambasador ale Parlamentului European" este implementat de Biroul de Legătură al Parlamentului European în România, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării.

Andreea Jijie,
Profesor coordonator EPAS

Când summit-ul pare nesfârșit!

Când m-am întors din expediția de pe Damavand (Iran) îmi era clar că mai vreau. După experiența din Kilimanjaro (Tanzania) știam că pot mai mult. Există însă un moment într-o expediție când nu te mai lupți cu muntele. Te lupți cu tine!

Pentru mine, acel moment a venit pe Ojos del Salado, la peste la peste 6700 de metri, când summit-ul se vedea clar, dar părea că nu se mai apropie niciodată.

Expediția noastră a început strategic pe Pico de Orizaba (5.636 m), vârful cel mai înalt din Mexic și cel mai înalt vulcan din America de Nord, cu o etapă esențială de aclimatizare. La peste 5.000 de metri corpul respiră mai greu, pulsul crește rapid, iar oxigenul disponibil este aproape la jumătate față de nivelul mării. Am înțeles că la altitudine nu câștigă cel mai puternic, ci cel mai răbdător. Pe vârf am știut că aclimatizarea funcționează, mă simțeam bine fizic, era exact fundația de care aveam nevoie pentru etapa următoare. Totul a mers perfect, dar ceea ce urma avea să fie altceva!

Dacă Pico de Orizaba înseamnă ghețar și umiditate, Ojos del Salado, cel mai înalt vulcan din lume înseamnă uscăciune extremă, vânt rece și un peisaj aproape extraterestru. Este situat în Atacama, un deșert de mare altitudine, unde aerul pare că dispare cu fiecare pas, fiind cel mai arid deșert din lume. Aici natura este aspră și simplă. Aflat în lanțul

muntos al Anzilor, granița naturală dintre Argentina și Chile, printre alți coloși vulcanici de peste 6.000 de metri, se remarcă Nevado Ojos del Salado (6.893 m) fiind al doilea cel mai înalt vârf, depășit doar de Aconcagua (6.962 m), cel mai înalt vârf din afara Himalayei.

„A fost prima expediție românească ghidată care și-a propus ascensiunea celor doi vulcani împreună. Și a fost o reușită deplină! ” (Ovidiu Popescu, ghid montan)

Aclimatizarea făcută în Mexic și-a spus cuvântul, dar la peste 6.500 de metri nimic nu mai este ușor. A existat, evident și un moment de îndoială. La astfel de altitudini, nu te lupți doar cu frigul sau cu oboseala acumulată, ci și cu o voce interioară care îți spune mereu să te oprești. Ultima parte a ascensiunii a fost cea mai solicitantă: zăpada mare, terenul vulcanic și vântul puternic ne-au forțat rezistența la maximum. Atingerea vârfului nu a fost un moment de euforie, ci unul de claritate, de liniște totală. Am realizat că nu este vorba despre performanță sau recorduri personale, ci mai curând despre disciplină, pregătire și forța de a continua

atunci când totul pare imposibil.

În esență, fiecare dintre noi are propriul „summit” în viață, o provocare poate prea mare, dar diferența dintre reușită și abandon nu este întotdeauna talentul, ci capacitatea de a progresa treptat, de a mai face un pas atunci când crezi că nu mai poți. Limitele fiziologice sunt reale, dar pot fi împinse mai sus prin pregătire, răbdare și strategie. Întrebarea care se pune este: „Până unde?”

Acești doi vulcani nu au fost doar o expediție pentru mine. Au fost dovada că progresul real începe acolo unde se termină confortul și unde curajul întâlnește perseverența, iar cea mai mare realizare nu este altitudinea atinsă, ci persoana care devii pe drumul până acolo!

Prof. Cătălin – Constantin Ioan

Șah la “Eminescu”

De câțiva ani, „sportul minții” a câștigat tot mai multă popularitate în rândul elevilor de la **Colegiul Național „Mihai Eminescu” din Iași**. Șahul nu este doar un joc, ci o activitate care contribuie la dezvoltarea memoriei, a concentrării și a gândirii logice. Prin fiecare partidă, jucătorii învață

să analizeze situații, să anticipeze mutările adversarului și să își construiască strategii bine gândite. În același timp, șahul stimulează imaginația, deoarece fiecare poziție de pe tablă poate ascunde soluții creative și neașteptate. Practicarea acestui sport dezvoltă răbdarea, disciplina, încrederea în sine și capacitatea de a face față stresului sau înfrângerii.

Nu este surprinzător că, în unele țări, șahul a devenit chiar materie obligatorie în școli, iar

numeroase studii arată că elevii care îl practică obțin adesea rezultate foarte bune și la învățătură. În anul 2018, eleva noastră **Hrib Andrada Ioana** a obținut un remarcabil loc IV la nivel național, după o partidă încheiată la egalitate cu campioana de atunci, locurile II, III și IV fiind departajate la limită, având același număr de puncte. Performanțele au continuat, iar în 2022, elevul **Matei Ștefan Vîlcu** a reușit să urce pe podium, câștigând locul II la nivel național, în cadrul **Olimpiadei Naționale a Sportului Școlar**. Toate aceste rezultate ne arată că șahul a devenit tot

mai popular în rândul elevilor colegiului nostru. Cu bucurie putem observa că, de la clasa pregătitoare până la clasa a XII-a, tot mai mulți elevi au „prins microbul” șahului și sunt motivați să se perfecționeze pentru a deveni din ce în ce mai buni.

Mulți dintre elevii mai mici au făcut deja un pas înainte, alegând să se înscrie la cluburi de șah și să participe la numeroase competiții, atât la nivel zonal, cât și național. În cadrul colegiului au fost organizate diverse activități și turnee de șah, atât individuale, cât și pe echipe, desfășurate la nivelul școlii și al județului. Rezultatele obținute au fost peste așteptări, iar acest lucru i-a motivat pe tot mai mulți elevi să se implice, să se antreneze constant și să trateze șahul cu și mai multă seriozitate.

La ciclul primar avem o serie de elevi de mare perspectivă: Matei Opariuc, Maria Manole, Anisia Barbu, Filip Gabriel Gherghel, la ciclul gimnazial: Maria Fînar, David Manolachi, Romana Maria Grigore, Tudor Costin Copaciu, Ion Decuseară și la ciclul liceal: Teodora Cojocar, Briana Nechita, Mădălina Nechita, Tudor Gabriel Manolachi, Bogdan Nechita, Dan Valeiu Lupu, Nicoleta Cojocar-Mleşniță, Nicolae Trifan.

La ultima competiție pe echipe adresată celor din ciclul primar "CUPA MOLDOVEI", reprezentanta noastră formată din Maria Manole, clasa a IV-a, Filip Gabriel Gherghel, clasa I și Anisia Barbu, clasa a III-a, a reușit o clasare destul de bună și anume Locul VI (din 44 de echipe), cu un imbold dat și de către domnul profesor Florentin Traian Ciobotaru - Inspector școlar general adjunct. La sfârșitul lunii martie vom participa în cadrul O.N.S.Ș., reprezentați de Maria Fînaru, clasa a VIII-a, și Tudor Costin Copaciu, clasa a VII-a, la ciclul

gimnazial și la ciclul liceal vom fi reprezentați de Mădălina Nechita, clasa a X-a, și Tudor Gabriel Manolachi, clasa a X-a (care și-a propus să fie campion județean să poată reprezenta județul Iași la faza națională cu brio).

Sperăm că, prin implicarea lor, următorii elevi care vor reprezenta județul nostru la faza națională să depășească rezultatele de până acum.

Prof. Ștefan Sorin

“Urmele lecturilor trecute creează viitorul” - interviu cu directorul BCU Iași, prof.univ. Milică Ioan

Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu” din Iași reprezintă una dintre cele mai prestigioase instituții de cultură și informare academică din România, fiind cea mai veche bibliotecă universitară din țară. Situată în municipiul Iași, biblioteca funcționează ca principal centru de documentare pentru studenții, profesorii și cercetătorii de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, având un rol esențial în susținerea procesului educațional și a cercetării științifice.

Cu o tradiție ce datează din secolul al XIX-lea, instituția continuă o bogată moștenire culturală și academică. De-a lungul timpului, biblioteca s-a dezvoltat constant, devenind un reper al vieții intelectuale din regiunea Moldovei. Colecțiile sale impresionante însumează peste 2,5 milioane de unități bibliografice, incluzând cărți, reviste științifice, manuscrise, documente rare și ediții de patrimoniu, precum și acces la numeroase resurse electronice și baze de date internaționale.

În fruntea acestei instituții se află domnul profesor universitar la Facultatea de litere Milică Ioan, desemnat la conducere în anul 2018 de către Ministerul Educației, care conduce cu pasiune echipa și proiectele ce reinventează rolul bibliotecii în era digitală. Am stat de vorbă cu el pentru a afla cum

vede rolul bibliotecilor în lumea modernă, ce provocări întâmpină în munca sa și importanța lecturii în zilele de azi.

Reporter: Ce v-a inspirat să deveniți directorul Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” și ce vă motivează să continuați activitatea în acest rol?

Mi-au plăcut mereu cărțile, așa că, imediat după absolvirea facultății, am avut impulsul de a

depune cerere de angajare la biblioteca în care mi-am petrecut studenția, însă posturile disponibile atunci cereau o experiență profesională mai bogată. De altfel, încă din perioada studiilor universitare am lucrat pentru scurtă vreme ca jurnalist, iar după această etapă intensă de căutări am îmbrățișat meseria care îmi place cel mai mult, cea de profesor. Trăiesc în prezența cărților, mă bucură compania lor tăcută și mă simt bine ori de câte ori intru într-o librărie. În anul 2018, postul de director al Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” a devenit

vacant și, în urma unui concurs organizat la Ministerul Educației și Cercetării, mi-a fost încredințată conducerea bibliotecii care m-a fascinat în perioada studiilor universitare și în care am petrecut multe ore minunate. Rolul de director mă motivează să caut cele mai potrivite soluții pentru a le oferi tinerilor cititori, printre care m-am numărat și eu cândva, medii și experiențe de lectură cât mai potrivite. Am credea că știința de carte are un rol hotărâtor în formarea personalității și în alegerea carierei.

Reporter: Cum ați descrie rolul unei biblioteci într-o comunitate modernă și care este viziunea dumneavoastră pentru biblioteca pe care o conduceți?

Trăim înconjurați de biblioteci. Natura este o bibliotecă vie. Toate instituțiile sociale create în timp de oameni au arhive sau biblioteci. Internetul este organizat și funcționează ca o bibliotecă enormă de date. Prin urmare, rolul crucial al unei biblioteci, indiferent de forma în care aceasta există, este de a organiza cunoașterea pe care o dobândim despre lume și despre noi înșine. Bibliotecile sunt temple ale memoriei și este cunoscut faptul că ele există chiar din zorii civilizației urbane. În societățile contemporane, pe lângă rolul de a păstra cunoștințele oamenilor, bibliotecile îndeplinesc și alte funcții. Cele mai importante sunt funcțiile culturale și educative, însă nu pot fi trecute cu vederea nici funcțiile recreative și comunitare. Pe scurt, o bibliotecă modernă este un centru de informare, educare, recreere și socializare. În viziunea mea, B.C.U. „Mihai Eminescu” este o instituție de importanță națională, cu misiunea de a stimula cunoașterea, cooperarea și creativitatea, prin asigurarea accesului la resurse multiple de care beneficiază comunitatea universitară ieșeană, reprezentanții mediului academic românesc și numeroși cititori din alte părți ale lumii. Cred că orice bibliotecă, indiferent de mărimea acesteia, ar trebui să funcționeze ca centru cultural în care lectura să se împletească în mod firesc și cu alte tipuri de

activități: concerte, expoziții, cluburi de carte, lansări, dezbateri cu personalități ale culturii și științei sau alte evenimente organizate în beneficiul cititorilor.

Reporter: Ce însemnătate are lectura ca fenomen cultural și social în contextul influenței tot mai crescute a tehnologiilor digitale?

Omenirea a parcurs un drum lung de la ignoranță la cunoaștere, iar aptitudinea de a scrie și abilitatea de a citi, au fost, vreme de milenii, rezervate doar elitelor. În Antichitate, de pildă, scrisul și cititul erau considerate sacre, fiind socotite daruri ale zeilor. Abia în ultimele cinci veacuri, alfabetizarea a devenit tot mai răspândită, grație școlilor, iar astăzi, pentru prima oară în istoria culturală a umanității, oamenii care știu să scrie și să citească au devenit majoritari. În societatea digitală a prezentului, cine nu stăpânește de la o vârstă fragedă tainele alfabetului și nu aspiră să stăpânească cel puțin o limbă de circulație internațională riscă să fie marginalizat sau exclus. Pentru omul contemporan, lectura nu mai este un mister supranatural, nici un lux, ci o abilitate hotărâtoare, prin forța căreia orice individ capătă acces la o viață mai bună. Lumea tot mai complexă în care trăim face ca lectura să aibă rol principal în dezvoltarea gândirii critice. Cine nu citește nu supraviețuiește. În contextul în care meseriile viitorului apar sub ochii noștri, lectura care hrănește intelectul și educă spiritul le va permite tinerilor care cred în puterea cărților de a ne schimba viața să prevadă și să depășească mai ușor obstacolele.

Reporter: Care sunt cele mai frecvente probleme cu care se confruntă astăzi bibliotecile și cum se pot moderniza aceste instituții în fața provocărilor contemporane?

Problemele cu care se confruntă bibliotecile sunt deosebite de la caz la caz, însă există câteva tendințe ușor de recunoscut: așa-zisa concurență dintre mediul tiparului și mediul online, lipsa fondurilor destinate dezvoltării, legile prost făcute, evoluția tehnologică accelerată, schimbarea rapidă a comportamentelor de lectură și, nu în ultimul rând, scăderea numărului de locuitori. Cu alte cuvinte, eficiența bibliotecilor este modelată de cinci tipuri de factori: economici, administrativi, tehnologici, demografici și culturali. În fața provocărilor contemporane, modernizarea presupune creativitate, luciditate, tenacitate și un dram de optimism. În societatea informațională, principala provocare a unui bibliotecar este de a ști să ofere cele mai bune recomandări, devenind un consilier al cititorului care pătrunde în labirintul cărților cu dorința de a descoperi care sunt cele mai potrivite resurse tipărite și digitale pentru interesele sale de moment.

Reporter: Cum reușiți să atrageți tinerii în bibliotecă și să transformați lectura într-o experiență atractivă pentru ei?

Se spune că tinerii evită bibliotecile deoarece cred că lectura este o experiență plictisitoare și lipsită de rost. Se poate să fie așa, dar eu văd, an de an, cum mii, chiar zeci de mii de tineri frecventează bibliotecile, schimbă povești de viață, se împrietenesc,

lucrează împreună și se simt bine în compania cărților. Lectura poate părea o povară, însă beneficiile ei depășesc cu mult presupusele neplăceri. Cititul este o activitate comodă și instructivă, prin care trupul se destinde și mintea se deschide. Cine nu își cultivă obiceiul de a citi are doar de pierdut. Pentru ca lectura să fie atractivă, mai ales în spațiul unei biblioteci, sunt necesare câteva ingrediente: mediu prietenos, tehnologii avansate de căutare și de organizare a informațiilor, acces facil la resurse de ultimă generație, bibliotecari amabili și, nu în ultimul rând, prieteni cu care pot fi împărtășite gândurile. Urmele lecturilor trecute creează viitorul.

Discuția cu directorul Ioan Milica al Bibliotecii Centrale Universitare Iași ne-a oferit o perspectivă clară asupra modului în care această instituție tradițională își redefinește rolul într-o lume tot mai digitalizată. Dincolo de rafturile pline de cărți, biblioteca rămâne un spațiu viu, al dialogului, al învățării continue și al formării spiritului critic. Provocările nu lipsesc - de la adaptarea la noile tehnologii până la atragerea tinerilor către lectură - însă pasiunea și dedicarea cu care sunt abordate demonstrează că biblioteca are un viitor solid. În esență, lectura rămâne un instrument esențial pentru dezvoltarea personală și socială, iar biblioteca continuă să fie puntea care leagă oamenii de cunoaștere.

Milică Maria-Natalia,
Clasa a X-a E

Lumini, cameră, acțiune! – Mara Crăcăleanu

Există oameni care intră într-o industrie, și există oameni care o construiesc din mers, cu ochii larg deschiși și inima la fel. Mara Crăcăleanu face parte din a doua categorie. La 20 și ceva de ani, fondatoare a propriei case de producție în Londra, membră a juriului la festivaluri internaționale, cu proiecte care leagă Europa, America și Asia, pe hârtie, totul sună deja ca un scenariu. Dar Mara nu crede în scenarii scrise dinainte. Crede în primele 10

pagini care te prind, în filmele pe care le vezi fără să citești nimic despre ele în prealabil, și în acel sentiment greu de tradus pe care îl numește, simplu, melancolie. Am stat de vorbă cu ea despre festivaluri și oboseală, despre mese rotunde dominate de bărbați, despre seriile care merită devorate și despre industria care nu doarme niciodată, și nici ea odată cu ea.

Reporter: Ești genul care citește tot despre un film înainte să îl vadă sau intri complet „blind”?

Mara: Prefer să intru complet „blind”. Cred că, dacă citești articole și critică înainte, poți strica toată experiența. De obicei văd tot filmul (prefer să nu opresc filmul la jumătate dacă îl văd de acasă), și abia după citesc despre el - fie articole, fie comentarii. Obişnuiam să citesc multă critică înainte, precum părerile celor de la The Guardian, Roger Ebert, Rotten Tomatoes etc. Acum nu o mai fac, mi se par din ce în ce mai irelevante comentariile. Cinematografia este o artă subiectivă. Mie s-ar putea să îmi placă, altora nu. Deci, de multe ori, critica strică „feeling”-ul unui film.

Reporter: Subtitrat sau dublat? Și ce spune asta despre o persoană?

Mara: 100% subtitrat. Există țări ca Franța și Italia care dublează majoritatea filmelor, dar eu una nu am fost niciodată de acord cu asta. E adevărat că un film dublat poate oferi mai multe job-uri, pentru că mulți actori așa își câștigă pâinea, dar, ca spectator, cred că asta te face leneș. E mult mai facil să asculți decât să citești. Știu pentru că asta este o problemă majoră și în State, unde americanii nu vor să vizioneze filme dacă nu sunt dublate în limba engleză sau dacă nu sunt deja în engleză. Mi se pare că pierzi o componentă importantă din structura unui film atunci

când îl dublezi, se pierde esența. Mi se pare o greșeală enormă să obișnuiești noua generație cu asta. Creierul devine din ce în ce mai leneș, când, de fapt, trebuie antrenat.

Reporter: Există vreun serial pe care îl consideri la fel de valoros din punct de vedere artistic ca un film? Sau crezi că serialul și filmul sunt categorii fundamentale diferite?

Mara: E o lungă dezbatere între film și serial. Eu sunt undeva la mijloc - ador și filmele, și serialele. Totuși, cred că recent am vizionat mai multe seriale decât filme. Pentru că trăim în vremuri haotice, e mai ușor să vizionezi un episod de 20 - 30 de minute decât un lungmetraj de 3 ore, cumva găsești loc în program. Pot menționa cu inima deschisă serialele

pe care le-am devorat, sunt must-see: „Dark Matter”, „WeCrashed” (Apple TV), „I Know This Much Is True”, „Sharp Objects” (HBO), „The Dropout”, „Devs” (Hulu), „Mindhunter” (Netflix) și clasicele precum „The Crown”, „Big Little Lies”, „Sex and the City” etc. În asta constă diferența - serialul este o versiune mai lungă a unei povești care nu poate fi spusă în 2-3 ore, ci împărțită pe capitole, pentru a da nuanță personajelor, esența personajului principal și acțiunii pe mai multe planuri, ceea ce necesită mai mult timp pe ecran. În principiu, e vorba de structură.

Reporter: Ai avut vreodată un conflict major cu un regizor despre viziunea unui proiect? Cum l-ai rezolvat?

Mara: Tot timpul. Este un domeniu frumos, dar cu multe discuții în contradictoriu care uneori escaladează. În orice proiect există discuții tensionate, mai ales între producător și regizor. Este o situație de tip good cop - bad cop. Un exemplu este o discuție care s-a terminat cu echipa noastră părăsind proiectul din cauza încăpățânării regizorului, care ținea cu dinții de scenariu și idee. O altă discuție a fost rezolvată mai ușor, după mai multe conversații, explicații și compromisuri de ambele

părți. De cele mai multe ori, regizorii sunt cei cu pretenții creative, iar producătorii sunt cei care trebuie să pună totul cap la cap pentru ca povestea să funcționeze. Munca de producător este mult mai complexă și există așteptări ca regizorul să înțeleagă aceste dificultăți.

Reporter: Care e cea mai bună decizie de carieră pe care ai luat-o și care, la momentul respectiv, părea riscantă sau chiar nebunească?

Mara: Să îmi înființez propria companie într-o țară în care locuisem de doar doi ani (+ covid), când abia

treceam în anul 3 de studii. Sună nebunesc, dar până în acest moment este decizia de care sunt cea mai mândră. Mereu trebuie să vezi mai mult, dincolo de linia orizontului.

Reporter: Ai avut vreodată un moment în care ai simțit că genul tău a contat mai mult decât munca ta?

Mara: De multe ori, și nu neapărat în bine. În 2026 încă este dificil să stai la o masă rotundă și să faci afaceri, de cele mai multe ori cu bărbați cu vârsta dublă față de a ta. Mi-am spus că am reușit să fac ceva care, acum câteva decenii, ar fi fost imposibil: o fată la o masă, într-o încăpere plină de bărbați în costume. Mi-am dovedit că se poate. Dacă arăți că ești capabilă și că ai o mână de fier, cei din jurul tău te vor asculta. Mai este însă mult până când vom depăși aceste stereotipuri care încă există. De foarte multe ori am fost privită de sus și neluată în seamă, când eu eram, de fapt, inițiatoarea proiectului. Am învățat să nu îmi pese prea mult. Atât timp cât îmi fac munca într-un mod corect este tot ceea ce contează.

Reporter: Când lucrezi la co-producții care leagă Europa, America de Nord și Asia, care e cel mai greu lucru de sincronizat, fusele orare, banii, sau viziunile creative?

Mara: Toate cele menționate. Una dintre partenerile mele din companie are baza în New York, dar în ciuda fusului orar diferit, putem comunica și organiza ședințe peste ocean la ore care suntem funcționale. A fost la fel cu un alt proiect la care am lucrat și care s-

a turnat în Tokyo. Țin minte și acum cum mă trezeam la 6 dimineața pentru ședințe, sau cum stăteam noaptea târziu să răspund la e-mailurile colaboratorilor din LA și Tokyo. Asta este partea cea mai interesantă din acest domeniu, la co-producții mai ales, să poți lucra cu oameni din diferite părți ale lumii, care provin din alte background-uri culturale, și care aduc specificitate proiectului pe care îl construim împreună. Este fascinant să vezi persoane care vin împreună și luptă pentru aceeași cauză: să aducă un film la viață.

Reporter: Rețelele sociale au democratizat crearea de conținut video. Crezi că asta ajută sau diluează arta filmului?

Mara: Cu siguranță nu ajută prea mult arta filmului. Cred că rețelele sociale și mai ales inteligența artificială au schimbat mult traiectoria cinema-ului. Cred că sunt două lucruri care trebuie separate: una este să faci conținut video, care este mult mai facil, rapid și de suprafață, iar alta este să faci filme, produse care le dau oamenilor de gândit, care sunt profunde, de mult mai multă complexitate. Dacă reușim să nu le încurcăm și să nu le suprapunem, filmul va rămâne în continuare un reper al exprimării și al aprofundării unei teme sau idei inedite. Social media ne ajută mai degrabă să înțelegem rapid un mesaj sau să sintetizăm informații. E mai mult o sintetizare decât o aprofundare.

Reporter: Există un moment precis în care ai simțit că ai „trecut pragul” în industria filmului?

Mara: Cred că încă aștept acel moment. Este o luptă continuă în UK, dar de ambele părți - atât pentru cei care vin din afară, cât și pentru britanici. Din exterior, Regatul Unit pare un loc plin de oportunități și de uși deschise, dar odată ce ajungi aici, te lovești de o competiție imensă și de o muncă asiduă pe care trebuie să o depui zilnic pentru a avansa. Există, e adevărat, mult mai multe oportunități decât în România, deschiderea este mult mai mare și nu aș schimba nimic din parcursul meu de până acum. Dar cred că, aici, mereu voi avea sentimentul că trebuie să depun efort dublu pentru a demonstra că sunt capabilă și că merit să fiu în acest loc.

Reporter: Cum îți descrii identitatea profesională?

Mara: E o întrebare pe care mi-o adresez și eu mereu. De fiecare dată când mă prezint, fie americanilor, fie britanicilor, pun accentul pe proveniența mea din România și spun că sunt producător cu baze în UK și România. În vremurile actuale este un atu să ai rădăcini în Europa de Est. Pentru mulți este fascinant, exotic. Oamenii sunt din ce în ce mai interesați de colaborări cross-border, mai ales în producția de film. Îmi place să spun că provin din ambele lumi.

Reporter: Cannes, Veneția, Berlin, pentru noi sunt nume pe care le vedem pe Instagram. Cum arată realitatea din spatele acelor poze de pe covorul roșu? Ce se întâmplă înainte și după?

Mara: Toate cele trei festivaluri menționate, și nu numai, sunt cu adevărat evenimente speciale, unice.

Dar, de multe ori, aparențele înșală. Pe rețelele sociale totul e văzut dintr-o perspectivă cu mult sclipici, *glitz & glamour*, dar în realitate lucrurile stau puțin altfel. *Behind the scenes* se ascund ore lungi de muncă, întâlniri peste întâlniri care de multe ori se suprapun, zeci de cafele pe zi, patru ore de somn pe noapte, bătăături din cauza tocurilor și a miilor de pași pe care îi faci de-a lungul Croazetei (la Cannes), discuții cu zeci de oameni pe zi în care vorbești despre compania și despre proiectele tale de nenumărate ori, până când devine un lucru mecanic, afaceri cu sume enorme care se încheie de multe ori într-un birou închiriat cu vedere la mare, petreceri în fiecare seară (noi mergem la toate, deci vă imaginați nivelul maxim de adrenalină, oboseală, și alcool) după o zi de lucru. Dincolo de asta, cele mai bune conexiuni mi le-am făcut la aceste festivaluri. Este fascinant să întâlnești atât de mulți oameni din colțuri diferite ale lumii și să schimbi contacte, proiectând colaborări viitoare. Este un sentiment pe care nu îl simți nicăieri în lumea asta, e ceva specific acestei industrii dificile, obositoare, dar atât de speciale și cu atât de multe posibilități. E un mix între întâlniri de business, discuții, prezentări, proiecții de film, premiere de dimineața până seara, în care treci ca prin magie de la sacoul lejer și adidașii din timpul zilei la rochie elegantă de seară și tocuri chinuitoare, petreceri, relații și nenumărate cocktail-uri organizate de diverse companii. Am învățat să le navighez după ce m-am „aruncat” în aceste festivaluri fără să știu absolut nimic. Trebuie să ai mintea agilă, să te

orientezi repede și să înveți din mers. Asta e cea mai bună experiență.

Reporter: La primul tău festival mare, ai avut un moment în care te-ai simțit ca o „impostoare” sau ai participat cu toată încrederea?

Mara: Sincer, cred că toți cei care activează în industria filmului suferă de sindromul impostorului. Pentru că, de multe ori, există linii foarte fine între ce e adevărat și ce e ireal. Sunt multe persoane care se etichetează drept „regizor”, „scenarist”,

„producător” etc., și care nu au nici pe departe experiența necesară pentru a primi acest titlu. Apoi apari tu, persoana care lucrează și trage de ea zilnic pentru a ajunge undeva, să reușească să aibă același titlu ca cel care a ajuns acolo doar datorită relațiilor ori influenței. Simt, de multe ori, că poate am o titulatură prea bogată pentru vârsta pe care o am și, recunosc, experimentez uneori un mix de auto-îndoială și frica de a nu fi la fel de capabilă ca alții. Sunt o perfecționistă înrăită în tot ceea ce fac, deci clar nici asta nu mă ajută prea mult. De multe ori îmi stabilesc obiective foarte înalte și am o senzație de eșec dacă nu sunt atinse într-un mod perfect. Simt că sunt într-un balans constant între încredere maximă și un sentiment de nesiguranță. Încă lucrez la asta...

Reporter: Cannes are Marché du Film, Berlin are EFM, Veneția are Venice Production Bridge, pentru noi sunt acronime, pentru tine sunt locuri de muncă. Ce se întâmplă efectiv la o piață de film și de ce e la fel de importantă ca selecția oficială?

Mara: Selecția oficială și piața de film din cadrul unui festival sunt două lucruri complet diferite. Selecția oficială se axează pe filme produse în anul anterior și selectate de un juriu, care, la final, va acorda premii pentru cel mai bun film, actor etc. Piața de film include tot ceea ce se întâmplă în spatele construirii filmelor pe care publicul le vede pe marele ecran - unele deja finalizate și care urmează să fie vândute, și altele care abia încep etapa de producție. Piața de film este foarte importantă pentru că este locul unde toate lucrurile se pun în mișcare: de la perfecționarea

scenariului, la găsirea partenerilor de producție (coproducători), la etapa de finanțare, întâlniri cu instituțiile europene principale (Europa Creativă, MEDIA, Eurimages etc.), și uneori întâlniri cu actori, regizori, directori de imagine, totul până în etapa finală a filmului, atunci când agenții de vânzări și distribuitorii intră în peisaj pentru a cumpăra și vinde filme. Piața este ca un tablou complex, e momentul și locul în care un film abia își începe viața, își găsește casa sau scena pe care va străluci în fața unei audiențe, uneori mari, alteori mai mici.

Reporter: Ești membră a juriului la trei festivaluri din SUA, cum e să fii de cealaltă parte? Ce cauți într-un film când trebuie să judeci, față de ce cauți atunci când produci?

Mara: Atunci când vizionez filmele înscrise, mă uit la acea scipire care face un film captivant de la început până la final. Pe lângă multe scurtmetraje, jurizez scenariile, lungmetraje și, uneori, și *music videos*. Pentru mine, e important ca un film să mă țină interesată de când apăs *play* până la finalul creditelor. Înțeleg tot ceea ce se întâmplă în spatele creării unui film, și când jurizezi e mai simplu, pentru că doar stai și vizionezi munca altora. Zâmbesc cât scriu despre asta la această întrebare, pentru că îmi place să fiu în poziția asta, normal. Producția, însă, înseamnă mult haos - uneori nervi, oboseală, extaz, adrenalină, jurizatul e mult mai comod, dar asta e cel mai important aspect din poziția de jurat, să cunoști *craft-ul*. Așa înțelegi tot ceea ce s-a întâmplat în spatele filmului până în momentul în care îl vezi pe ecran.

Reporter: Ai fost mentorată de directorii Netflix și HBO, ce e cel mai contraintuitiv lucru pe care l-ai învățat de la ei? Ceva ce nu găsești în niciun curs sau manual?

Mara: E un răspuns plictisitor, știu: reziliența. Și încrederea în proiectul pe care îl faci. Toată lumea spune același lucru, de pe Instagram până în cărțile de cinema. Dar asta e cel mai important aspect. Nu contează cât de dificil e procesul, trebuie să răzbați. Te vei încurca în multe situații, vei lucra cu oameni pe care nu vrei să-i mai vezi niciodată, vei fi pus în fața unor alegeri de viață și moarte pe moment, dar nu trebuie să te lași. Trebuie să te ții cu dinții de ideea ta, de valorile tale și de încrederea pe care o ai în proiectul respectiv, pentru că doar așa îl vei putea face. Și așa te vor asculta și ceilalți.

Reporter: Care e cel mai mare mit despre viața unui producător pe care TikTok sau Instagram l-au creat și care nu are nicio legătură cu realitatea?

Vibe-urile foarte *happy* și ziua care decurge foarte lin și normal, mai mult și cu 8 ore de somn pe noapte. Scuze, dar asta nu exista în producție :)

Reporter: Există o diferență fundamentală între cum gândește un director de la Netflix și cum gândește un producător independent ca tine? Unde cădeți de comun și unde rămâneți pe poziții?

Mara: Întrebarea asta vine la fix, mai ales acum, cu „războiul” Warner Bros - Netflix/Paramount, despre care știu majoritatea oamenilor. Încă din era fragedă

până la cea prosperă a Hollywood-ului au existat conflicte între producătorii independenți și cei de studio. Lucrurile care ne separă sunt resursele. Noi, cei independenți, suntem mereu cei care trebuie să se țină tari în acest proces. Odată cu venirea unui studio imens care face și producție, și distribuție, și care se ocupă de toate etapele, automat tu, din poziție de fondator și producător al unei case independente, stai pe nisip mișcător. Te întreb: „Unde mai e

autoritatea mea?”, pentru că ceilalți îmi iau totul din fața ochilor. Totuși, încet-încet, s-au creat alte cercuri și un ecosistem în care și cei independenți pot supraviețui. Aici vine problema competiției - sunt multe case de producție, concurența e enormă. Cheia constă în echilibru, și, într-o legislație strictă, pusă la punct. Atât timp cât cei mari nu își asumă toate oportunitățile globale și oferă spațiu și pentru cei independenți, lucrurile vor putea continua în liniște,

dar dacă, de exemplu, Netflix va crește, va achiziționa alte companii și va deveni un monstru gigantic, atunci producția independentă va fi pusă în pericol. Deci, cu toții sperăm acum ca cei avari, cei care mereu văd doar cifre și nu artă, să fie măcar puțin atenți și la noi, cei mai „mici”.

PS: Dacă vrei un *insider* actual din industria filmului, vedeți „The Studio” (Apple TV). Comic, cu umor genial, întâmplări adevărate.

Reporter: De ce Melancholia? Ce înseamnă pentru tine acest cuvânt și de ce ai ales să pui exact această energie la baza companiei tale?

Mara: Am primit întrebarea asta de prea multe ori ca să o evit, *so here I go*: Melancholia este un sentiment pe care l-am simțit de multe ori în adolescență și care a rămas cu mine și acum. E un sentiment pentru visători, artiști, pentru cei care sunt neînțeleși și cei care simt prea mult uneori. Mi-am dorit să creez un hub și o echipă care să se poată regăsi în acest cuvânt. Evident, am fost inspirată și de filmul lui Lars Von Trier, unul dintre regizorii mei preferați, care poartă același nume. E un cuvânt răsunător, puternic, delicat în același timp, un spațiu în care cu toții putem discuta liber despre ceea ce simțim și crea prin prisma acestui sentiment.

Reporter: Dezvolți simultan o serie de peste 5 lungmetraje internaționale, cum arată asta în practică? Cum memorezi toate proiectele fără să le încurci?

Mara: *Multitasking*, constant. Am noroc că țin minte multe lucruri, îmi deschid tab-uri în fața ochilor și nu

le închid până mă asigur că am terminat tot. Am noroc mare de partenerii mei din companie, care mă ajută foarte mult în procesul de dezvoltare și nu numai, și de co-producătorii fără de care un proiect nu ar putea exista. E extrem de important pentru mine să pot delega *task-uri* și să împărțim sarcinile între noi. Eu mă pot concentra pe crearea unui buget și plan financiar, partenerii mei pe completarea formularelor de înscriere, notițe creative, flux de numerar, social media etc. Cel mai fain lucru e să lucrezi într-o echipă.

Reporter: Care e filmul pe care l-ai recomandat cel mai des în ultimul an, nu cel mai premiat, ci cel la care te-ai gândit și a doua zi după ce l-ai văzut?

Mara: Vizionez multe filme într-o săptămână, mai puțin în perioadele intense de lucru. Cred că pot da două titluri: filmul „Civil War” și serialul „Adolescence”. Sunt două proiecte actuale, foarte relevante, considerând situația conflictuală globală în care cu toții ne aflăm acum, mai mult sau mai puțin. Ambele trebuie vizionate pentru că există atât de mult adevăr în fiecare cuvânt, cadru și, mai ales, în poveste. E linia aceea fină dintre ficțiune și realitate.

Reporter: Care e cea mai mare greșeală pe care ai văzut-o făcută de tineri care vor să intre în industria filmului? Este ceva ce ai vrea să le spui înainte să o facă?

Mara: Să fie foarte atenți la ceea ce își doresc și la așteptările pe care le au de la acest job, în această industrie. De multe ori văd mult entuziasm, dar zero direcție. Trebuie să fii foarte agil, să știi să te orientezi

repede și să prinzi lucrurile din mers. Să analizezi totul înainte și să știi că te îndrepti spre un drum spiralat. Să știi pe ce navă te imbarci.

Reporter: Cum recunoști un scenariu bun în primele 10 pagini?

Mara: Povestea. Simplu. Dacă primele fraze sunt scrise într-un mod original, care mă captivează și mă fac să vreau să descopăr mai mult și mai mult, știu sigur că țin ceva important în mâini.

Reporter: Dacă ți-ai rescrie CV-ul la 17 ani ce ai adăuga?

Mara: Certificate, diplome, activități extracurriculare. Depinde la ce job aplici, dar contează mult să arăți că ești o persoană cu un profil complet, interesată și de alte domenii, mereu dornică să învețe și să se perfecționeze. Trăim într-o perioadă complet diferită acum, în care CV-urile sunt analizate de AI, de aceea cred că cel mai actual sfat este să pui cuvinte-cheie, în acord cu descrierea job-ului. Știu, e înfricoșător și pentru mine.

Reporter: Dacă viața ta de până acum ar fi un film, ce gen ar fi, dramă, thriller, coming-of-age, ceva mai experimental?

Mara: Un mix. Probabil un film cu 100 de genuri sau un gen neidentificat încă.

Reporter: Care e ultimul film la care ai plâns și nu te-ai așteptat?

Mara: „We Live in Time”. Am lăcrimat. Este devastator să afli că persoana de lângă tine suferă de o boală incurabilă și că tu nu poți face nimic, doar să

fii prezent.

Reporter: Există o coloană sonoră de film pe care o asculți și în afara contextului cinematografic, pur și simplu pentru că e prea bună?

Mara: Am prea multe. Și în liceu mă simțeam ca un *outsider* pentru că ascultam coloane sonore din filme pe *repeat*. Câteva exemple sunt: „Tár”, „Eyes Wide Shut”, „Ex Machina”, „Gone Girl”, „The Girl with the Dragon Tattoo” (în special filmele lui David Fincher și Alex Garland) și compozitori ca Jóhann Jóhannsson (“Arrival”, “Sicario”) și Hildur Guðnadóttir (“Joker”, “Chernobyl”).

Reporter: Dacă ar fi să lași un singur gând, o singură frază, scrisă undeva pe holurile liceului pentru generațiile care vin după noi, care ar fi aceea?

Mara: Descoperă-ți unicitatea, nu renunța niciodată, urmează-ți instinctul și fii tu însuși mereu – f*** what they think.

Industria filmului nu îți promite nimic. Îți cere tot și îți oferă, în schimb, exact atât cât ești dispus să lupți pentru ea. Mara Crăcăleanu a înțeles asta devreme și a ales, cu ochii deschiși, să rămână. Nu pentru *glitz și glamour*, nu pentru covorul roșu, ci pentru acel moment magic în care o poveste prinde viață și ajunge pe ecran. Pentru scripirea aceea care face totul să merite.

Ștefanovici Ioana-Sofia (Aza),

Clasa a X-a E

Biblioteca viitorului - BCU Iași

Modernizarea bibliotecilor reprezintă un pas esențial în adaptarea acestor instituții tradiționale la cerințele societății contemporane. Într-o eră dominată de tehnologie și acces rapid la informație, biblioteca devine un centru dinamic de învățare, colaborare și inovare. Transformarea digitală, diversificarea serviciilor și reconfigurarea spațiilor interioare sunt doar câteva dintre direcțiile prin care bibliotecile își redefinească rolul în comunitate. Biblioteca

Centrală Universitară “Mihai Eminescu” Iași, deși una dintre cele mai vechi din țară, a trecut în ultimii ani printr-un proces complex de transformare, care îmbină restaurarea patrimoniului istoric cu integrarea tehnologiilor moderne și adaptarea serviciilor la cerințele actuale ale mediului academic.

Digitalizarea bibliotecii și proiectul Bibliothec

Toate cele peste 2.500.000 unități bibliografice deținute de BCU Iași au fost introduse în baza de date a bibliotecii accesibilă publicului prin intermediul împrumutului online sau fizic, cu ajutorul scanner-ilor plasate în sălile de lectură. De asemenea, BCU oferă tururi ghidate, virtuale sau în persoană, care ajută cu familizarea spațiului bibliotecii.

Proiectul Bibliothec vizează digitalizarea și accesul extins la resurse educaționale online pentru cei 15.000+ de utilizatori anuali, precum și spații moderne de învățare, colaborare și creativitate, destinate elevilor, profesorilor și comunităților locale. În același timp, proiectul sprijină digitalizarea

resurselor educaționale, oferind acces liber la peste 1.000.000 de pagini de carte din curricula școlară, prin intermediul unei platforme online comune – „School Library”. Pe lângă activitățile de digitalizare și infrastructură, BiblioTech include și programe educaționale, ateliere de formare și campanii de promovare a lecturii, menite să consolideze legătura dintre școală, bibliotecă și mediul digital.

Sala Labirint

Inaugurată în data de 15 ianuarie 2025, Sala Labirint este un proiect unic, cu o finanțare europeană de 500.000 lei, gândit special pentru a atrage tinerii înapoi la bibliotecă. Din perspectiva neuroarhitecturii, accentul a fost pus pe lumină, deschidere și cromatică, oferind un mediu confortabil și prietenos pentru lectură și învățare.

Conceptul Sălii Labirint a plecat de la nuvela celebră a autorului argentinian Jorge Luis Borges, care își imagina universul ca pe o bibliotecă infinită formată din galerii hexagonale. Plecând de la această idee, sala a fost construită pe 2 platforme hexagonale care au amplificat spațiul și capacitatea lui funcțională, adăugând încă 20-30 de locuri de lectură mai informale pe lângă cele 13 locuri aflate la nivelul de bază. Design-ul neobișnuit și intrigant al camerei duce cu gândul la un labirint al lecturii, dându-i astfel sălii denumirea sa.

În concluzie, modernizarea și digitalizarea Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” din Iași reprezintă un pas esențial către transformarea acesteia într-un spațiu academic și cultural modern, accesibil și conectat la cerințele erei contemporane. Prin implementarea sălilor de studiu inovative, precum Sala Labirint, dotările digitale și accesul facil la resurse online, BCU nu doar că sprijină cercetarea și procesul educațional, ci și încurajează comunitatea să exploreze cunoașterea într-un mod interactiv și captivant.

Milică Maria-Natalia,
Clasa a X-a E

Unirea cu Biserica Romei - Implicații culturale și naționale pentru românii din Transilvania în secolul luminilor

„Unirea Bisericii cu Roma a reprezentat un moment de răscruce în istoria românilor din Transilvania. I-a expus pe aceștia unor influențe culturale și intelectuale Occidentale dintre cele mai diverse, oferindu-i noului cler greco-catolic oportunități fără precedent de educație superioară în liceele romano-catolice din Transilvania și în universitățile din Roma, Viena și Trnava.” (Keith Hitchins – „Scurtă istorie a românilor”)

Argument

Constituirea Bisericii Greco-Catolice după Unirea de la 1700, a avut urmări importante, mai cu seamă în plan cultural și politic pentru românii din Transilvania și a jucat un rol esențial în dezvoltarea culturii și afirmarea cunoștinței naționale.

Foarte mulți elevi români au avut șansa de a urma importante școli catolice, formându-se într-un mediu în care și-au păstrat apartenența etnică. Accesul la școlile superioare de mare prestigiu din Occident și contactul cu ideile noi le-au influențat perspectiva asupra vieții, i-au făcut mai receptivi la noile curente care, prin ei, vor pătrunde și în mediul românesc.

Apare, astfel, o elită intelectuală din rândul căreia se vor individualiza liderii, care vor lupta cu mijloace specifice pentru afirmarea națională a românilor.

Deschiderea școlilor de la Blaj, susținută și sprijinită de episcopul Inochentie Micu-Klein, tipărirea a zeci de cărți, atât pe latura unită, cât și pe cea ortodoxă, dotarea bisericii cu sute de volume relevă atenția specială acordată formării noilor generații de intelectuali. Aceștia aveau menirea de a lumina poporul prin propagarea cuvântului scris în rândul oamenilor.

Intelectualii uniți devin cei mai activi luptători pentru împlinirea revendicărilor naționale având

ca obiective afirmarea latinității, continuității și vechimii populației românești majoritare în Transilvania. Elitele românești au criticat marginalizarea și intoleranța față de români care împiedică afirmarea națiunii majoritare din Transilvania, au dezvăluit abuzurile comise de stările privilegiate și afirmă atașamentul românilor față de împărat.

Sfârșitul secolului al XVIII-lea este și epoca în care reprezentanții Școlii Ardelene realizează primele opere fundamentale pe plan filologic și istoric, care vor constitui temelia pe care se va elabora Supplex-ul din 1791.

În ciuda adversităților de tot felul și a propriilor slăbiciuni, Biserica Unită a avut un rol benefic în afirmarea românilor ca națiune distinctă în Transilvania. Această Biserică a jucat un rol crucial, fiind principala susținătoare a mișcării de emancipare socială, culturală și politică a românilor din Transilvania.

Secolul al XVIII-lea este dominat de actul unirii unei părți a românilor din Ardeal cu Biserica latină. Oricât de înșelate au fost speranțele politice puse în acest act și oricare a fost jocul politic promovat de Austria în Transilvania, importanța lui pe plan cultural domină întreaga chestiune a Unirii: prin contactul cu însăși obârșia neamului nostru, cu Roma, ni s-a întărit conștiința națională¹.

Aprecierile istoricului Eugen Lovinescu sunt pe deplin îndreptățite, reliefând doar una din consecințele deosebite reieșite din întemeierea Bisericii Greco-Catolice.

Fără a ignora contextul istoric și politic complicat și controversat în care a avut loc Unirea, rațiunile complexe ce au determinat-o, evenimentul de la 1700 se individualizează înainte de toate prin implicațiile culturale. Se pare însă că nici unul dintre autorii Unirii nu a anticipat efectele spectaculoase care au apărut în deceniile următoare.

Este de remarcat faptul că Biserica Unită și-a elaborat un ambițios program de educație pe care îl va urmări cu tenacitate și perseverență în toată perioada următoare.

În 1702, din inițiativa iezuiților, s-a hotărât pentru prima dată ca tinerii români să fie trimiși la studii mai înalte, la școlile catolice de la Târnavia, Viena și Roma. În acest mod s-a asigurat școlarizarea multor tineri talentați, dar lipsiți de mijloace financiare, din rândul cărora se recrutau adesea cei mai capabili și mai activi membri ai Congregației iezuite. Cel mai cunoscut caz este cel al viitorului episcop Inochentie Micu.

Sub protecția austrieșilor, iezuiții au pus bazele sistemului de învățământ din Transilvania, în aceste școli accesul copiilor români fiind permis. În școlile catolice din Sibiu și Brașov au învățat și elevi de peste munți, din Țara Românească, precum și din Balcani.

Un rol de seamă în propagarea Unirii și în formarea intelectualității românești l-a avut Colegiul Iezuit din Cluj, instituție cu rang universitar. În viziunea Curții austriece, această instituție era considerată esențială în opera de catolicizare a românilor². După Școala de la Blaj, Colegiul Catolic din Cluj a fost cea de-a doua instituție de învățământ în ordinea contribuției aduse la formarea păturii intelectuale clericale și administrative românești³.

În anul 1703, Colegiul era frecventat de 45 de elevi români. Mai târziu, aici aveau să învețe toți viitorii episcopi uniți: Ioan Giurgiu Patachi, Ioan Inochentie Micu, Petru Pavel Aaron, Athanasie Rednic și Grigore Maior.

Elevi români sunt documentați și la Gimnaziul piarist din Bistrița, unde între 1729-1754 învățau un număr de cinci-șase dintre aceștia⁴.

Încă din primul deceniu al secolului al XVIII-lea, au fost create burse pentru tinerii uniți români, cu ajutorul cărora au putut studia la cele mai prestigioase instituții catolice de învățământ superior: Colegiul Pazmaneneum din Viena, Colegiul Urban al Congregației de Propaganda Fide de la Roma și, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, Institutul Sancta Barbara din Viena⁵.

O asemenea deschidere avea ca scop formarea unui cler bine instruit, în măsură să promoveze Unirea în rândul țăranilor. Aceste așteptări au fost, cel puțin în parte, îndreptățite când, la mijlocul veacului al XVIII-lea, o preoțime bine instruită salva

Unirea de la o prăbușire aproape sigură. Răscoala lui Visarion Sarai (1744) și mai ales răscoala lui Sofronie din Cioara (1759-1761) au pus sub semnul întrebării existența Bisericii Greco-Catolice în Transilvania.

Instrucția, occidentală în esență, dobândită de preoții uniți a avut urmări pentru dezvoltarea națională, care au depășit cu mult sfera religiei.

Prin școlile gimnaziale și universitare catolice, ei au intrat pentru prima oară în contact cu valorile iluministe. Acest lucru le-a modificat considerabil perspectiva asupra vieții în general și asupra schimbărilor sociale în particular. Cu timpul, ei devin purtătorii unei noi concepții despre națiune, formulând o dogmă laică pentru a explica rolul românilor în comunitatea europeană. Astfel, ei s-au sustras, dacă nu fizic și nu permanent, lumii patriarhale a satului în care s-au născut și care a continuat să rămână legată de vechile tradiții.

La mijlocul secolului al XVIII-lea, această elită era dornică să-și asume rolul conducător în viața

culturală și în problemele comunității românești în general. Formați pentru a servi Biserica Unită Română sau școlile pe care aceasta le întemeieze, acești intelectuali aveau acces la cultură fără a risca deznaționalizarea. Această șansă a fost, poate meritul principal al Unirii⁶.

În timpul episcopatului lui Inochentie Micu, Biserica Unită a avut un obiectiv ambițios: întemeierea unor școli pentru viitorii preoți, în condițiile existenței unei elite intelectuale formate în mediul catolic.

Marele luptător pentru cauza națională, Inochentie Micu-Klein, a intenționat să întemeieze o instituție care să devină nucleul dezvoltării culturale și pepiniera viitoarei intelectualități românești iar cea care trebuia să răspundă acestor necesități a fost mănăstirea "Sfântul Vasile", care aparținea călugărilor bazilitani.

În opinia lui Inochentie Micu, mijloacele principale de ridicare a românilor erau școala și cultura. Erau instrumentele aparent inofensive sub raport politic, încurajate și de regim. Prin ele, românii se puteau afirma în sens național⁷. Inochentie Micu este considerat întemeietorul orașului Blaj, care trebuia să devină cel mai important centru cultural și spiritual al românilor uniți. Tot aici, trebuia ridicată școala la care urmau să se pregatească mai mulți elevi, în limba română.

Trebuie subliniat faptul că marele episcop român va rămâne mereu un simbol important pentru Biserica Greco-Catolică și pentru națiunea română deopotrivă pentru că a creat o viziune de dezvoltare pe termen lung, pentru că nu s-a descurajat în fața lipsurilor și pentru că a înțeles că fără oameni pregătiți nu se poate ridica nici instituția bisericii și nici națiunea română din Transilvania.

Încă din 1738, la Blaj funcționa o clasă primară, în care se predă cititul, cântatul și scrisul în limba română.

În această perioadă, au fost trimiși la studii la Roma primii bursieri de la Blaj, pentru a se perfecționa în Cetatea Eternă: Silvestru Caliani, Grigore Maior, Petru Pavel Aaron și Gherontie Cotorea, considerați a fi Școlii Ardeleni cei mai importanți reprezentanți ai elitei culturale. Ei au contribuit la întemeierea școlilor în Blaj apoi școlile din Blaj deschise în 1754, au coordonat activitatea editorială a tipografiei blăjene după 1747, și au educat clerici și învățători.

Nicolae Iorga observa importanța

excepțională a școlilor de la Blaj: "Ele erau, fără îndoială, cele mai bune școli care puteau exista pentru români. Târziu de tot, am împrumutat și noi de la dâșii (...) o mulțime de lucruri care ne-au folosit. Era o muncă acolo, o spornică muncă de disciplină..., se învățau multe lucruri foarte bune, erau adânci cunosători de latinește acei care ieșeau din școlile lor (...) "⁸. La Blaj a apărut și primul ziar publicat de la bun început cu litere latine: Organul luminării (1847). Aici se află catedrala Sfânta Treime, palatul mitropolitan, ambele aduse în forma actuală de episcopul Ioan Lemeni în deceniile patru și cinci ale secolului al XIX-lea. Aici este Capela Arhierilor unde sunt înmormântați o parte importantă dintre ierarhii blăjeni. Aici s-a scris primul *Supplex Libellus* al românilor în 1744, și tot aici a avut loc Marea Adunare Națională din 13-15 mai 1848. Prin toate acestea Blajul merită renumele de „Mica Roma”.

Inochentie este un adevărat deschizător de drumuri în căutarea recunoașterii depline a clerului și credincioșilor uniți ca cea de-a patra națiune constituțională. A deschis drumul pentru adevărata dezvoltare a Bisericii Unite și a dat impulsul pentru lupta de emancipare națională care a avut punctul culminant în activitatea generației pașoptiste influențate de Simion Bărnuțiu, George Barițiu sau Timotei Cipariu și apoi în cea a generației memorandiste.

Este primul care a folosit ideea coborârii românilor din cuceritorii romani ai Daciei, ca argument în favoarea egalității cu cele trei națiuni privilegiate⁹. Tot el a cuprins într-un ansamblu coerent rolul și locul poporului român din Transilvania, a cristalizat obiectivele și argumentele fundamentale. El așază temelii pe care se va clădi întreaga luptă politică românească împotriva asupririi naționale¹⁰. Inochentie Micu-Klein nu făcea nici o deosebire în afara celei juridice, între uniți și ortodocși¹¹. Pentru el, națiunea română însemna comunitatea unită prin obârșia comună și obiceiuri comune. Adică, întregul poporul roman!

Pentru a realiza aspirațiile politice, Inochentie acționează în sensul formării și afirmării unor elite românești. Mijloacele erau școala și cultura. În această privință, el este un iluminist, precursor în iluminismul românesc¹².

În timpul episcopului Pavel Aaron, prima instituție proiectată de Inochentie, care și-a intrat în drepturi, a fost mănăstirea bazilitană "Sfânta Treime". Ea era destinată să organizeze învățământul

în perioada următoare. Profesorii care au ilustrat această școală au fost tinerii Caliani, Maior și Cotoarea, trimiși la studii în străinătate de către I. Micu Klein, la care s-a adăugat și Athanasie Rednic.

În 1754, școlile de la Blaj și-au deschis porțile, contribuind decisiv la creșterea numărului românilor care vor avea acces la învățământul superior. O consecință importantă a acestui fapt va consta în accelerarea ritmului de formare a unei clase de mijloc românești, indispensabilă în lupta pentru afirmarea națiunii române.

Timp de un secol și jumătate, toate marile inițiative culturale și politice ale românilor ardeleni își vor avea rădăcinile în mediul intelectual al școlilor unite de la Blaj: protestul generației Supplexului; opera Școlii Ardelene; ideologia pașoptistă și rezistența națională față de opresiune.

Blajul găzduia trei școli: cea de obște, școala latinească și seminarul preoțesc. Prima era destinată învățământului elementar în limba română, aici fiind înscriși inițial 79 de elevi. Primul învățător a fost Constantin Dimitrievici, sosit din Țara Românească¹³. Școala era gratuită, încurajând astfel venirea unui mare număr de elevi din toate colțurile Transilvaniei. La 1754, erau la Blaj 178 de elevi care studiau în școlile românești de aici.

Prima generație de intelectuali care se formează în mediul prielnic al Blajului a avut în Inochentie un precursor, iar în Grigore Maior - un mentor. Aceștia vor fi cei care au pregătit condițiile propice începutului și afirmării Școlii Ardelene.

Nicolae Iorga recunoștea meritele acestei generații în ridicarea și afirmarea românilor ardeleni: "Dacă se uită cineva la organizarea blajeana, ea este impunătoare. Nicăieri, românii (...) n-au izbutit să întemeieze, în mai bune condițiuni și cu un program mai vast și mai multilateral, instituții bisericești, instituții școlare, economice, care să fie mai strâns legate între ele, decât acolo". "Este - afirma Iorga - o creațiune românească desăvârșită în felul ei, care a răsărit pe pământul acela"¹⁷.

Episcopul Aaron a înființat în sate numeroase școli românești, care au educat și instruit generații de copii lipsiți de posibilități materiale. Pentru Nicolae Iorga, activitatea neobosită a episcopului Pavel Aaron, marele întemeietor de școli, este suficientă pentru a-l așeza în galeria personalităților neamului românesc: "El ce alesese pentru libertatea neamului calea înceată, dar sigură, a școlii, el procedă cu o ho-

tărâre vijelioasă la întemeierea școlilor, a Școlii Bisericii sale și a școlii proprii sale pietăți"¹⁴.

Tipografia de la Blaj (1747) a început să funcționeze în timpul episcopului Aaron, iar prima tipăritură a fost lucrarea intitulată "Floarea adevărului" (1750). Pentru prima oară, Aaron și contemporanii săi au folosit cuvântul scris în apărarea Unirii și prin aceasta au inaugurat literatura religioasă originală a românilor uniți. Scopul lor era să dovedească adevărurile Unirii prin citate din Biblie și din lucrări folosite la liturghie. Prezintă interes faptul că ei și-au luat argumentele doar din cărți bisericești ortodoxe, publicate în Țările Române¹⁵.

În perioada următoare, apar numeroase lucrări de cult¹⁶. Biblioteca de la Blaj, înființată de Ioan Giurgiu Patachi, a funcționat la mânăstirea "Sf. Treime" și avea, în 1754, circa 350 volume, majoritatea în limba latină.

După constituirea regimentelor de graniță, un rol fundamental în organizarea militară urma să-l aibă școala. Astfel, la Năsăud, Maier și Monor au început să funcționeze școli de tip trivium (1776) finanțate de stat. Acestea aveau menirea de a pregăti subofițeri, mici funcționari (canceliști) și primari. La Năsăud, va funcționa (1771) o școală normală, majoritatea absolvenților răspândindu-se în Transilvania, ca învățători în școlile sătești¹⁸. În condițiile politicii reformatoare a Vienei, școala a avut cel mai mult de câștigat. Acțiunea de întemeiere de școli românești în sate și de elaborare de manuale a fost începută în timpul episcopului Grigore Maior. Unul din cei mai activi organizatori a fost Ignatie Darabant care, alături de Ioan Piuariu Molnar, a cerut Vienei să subvenționeze școlile de tip trivium românești, înființate spre sfârșitul secolului XVIII-lea prin Ratio Educationis (1777) și Norma Regia (1781), alături de înființarea de "școli principale" (normale).

Deși sistemul de învățământ grăniceresc era menit să contribuie, în primul rând, la întărirea Unirii, el a reprezentat un mijloc de ridicare și afirmare a românilor. Aceste școli au jucat un rol crucial în păstrarea identității naționale și în dezvoltarea conștiinței etnice, mai ales prin mișcarea culturală cunoscută sub numele de Școala Ardeleană care a pus bazele educației românești moderne în Transilvania.

Drept rezultat al activității episcopului Inochentie Micu-Klein, până la jumătatea secolului al XVIII-lea, o elită intelectuală puțin numeroasă, dar dinamică, a luat ființă.

Ea s-a angajat energic în acțiunea de apărare și promovare a Unirii, jucând un rol decisiv în elaborarea ideologiei naționale¹⁹. Scrierile clericilor uniți, de la Pavel Aaron la Grigore Maior, reprezintă începuturile literaturii române moderne în Transilvania.

În ciuda aparențelor, apărarea Unirii de către intelectualii uniți nu era numai o practică religioasă, era o încercare de a defini conceptul de națiune română. Ei au încercat, poate nu deplin conștienți, să împace tradițiile Răsăritului rural ortodox, în care s-au născut, cu Apusul catolic, dinamic și intelectual. Se poate, astfel, afirma că ei au deschis calea spre reconcilierea tuturor românilor. Convins de descendența directă a românilor din colonii romani stabiliți în Dacia, Gherontie Cotorea identifica pentru prima oară românii cu Biserica romană. El considera că decăderea românilor se datorează abandonării Bisericii de la Roma în favoarea ortodoxiei bizantine. Soluția era revenirea la Biserica-Mamă, prin Unirea bisericească. Unirea apare, astfel, ca o reafirmare, inerentă a latinității românilor²⁰.

Intelectualii uniți încep să folosească de la episcopul Aaron termenul de "Romano Vlachus", prin care încercau să pună în evidență individualitatea latină, care îi separa de popoarele ortodoxe vecine. Acest lucru nu i-a împiedicat să respingă fără rezerve orice încercare de a-i atrage mai aproape de dogma și ritualul roman. Atitudinea sugerează o concepție etno-culturală a națiunii, care se apropie de accepțiunea modernă a termenului. Totodată, confirmă că pentru ei Biserica Unită era o instituție națională românească. Intelectualii uniți au oferit românilor o nouă cale de dezvoltare bazată pe ideea de naționalitate. Ideile pe care le-au susținut erau însă mult mai subtile și mai complexe, decât cele care i-au convins pe Teofil și Atanasie Anghel să accepte Unirea. Ei nu au făcut nici o deosebire între ortocodși și uniți, iar efortul lor de a-i aduce la Unire pe toți românii trebuie privit drept o recunoaștere a unității fundamentale a neamului românesc.

Din rândul preoților uniți, a luat naștere un grup de intelectuali²¹, care vor prelua conducerea mișcării de emancipare națională, în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea: iluminiști fiind, ei au criticat instituțiile existente și au ajuns la concluzia că sistemul celor trei națiuni privilegiate era nedrept. El excludea națiunea română, cea mai numeroasă din Transilvania, care suporta și cele mai grele sarcini.

Samuil Clain, Gheorghe Șincai și Petru Maior²² au scris primele istorii moderne savante ale românilor și în ele au dezvoltat teoria continuității daco-romane, element de bază în procesul autodeterminării naționale de mai târziu. Ei au demonstrat că românii sunt descendenții direcți ai coloniștilor romani și că româna este o limbă latină ce trebuie purificată de adaosurile grecești și turcești. Ei au fost ajutați cu competență de către compatrioții lor ortocodși. Un caz aparte a fost Ioan Piuaru Molnar, care era membru al Lojei masonice a Sf. Andrei din Sibiu. Împreună cu Radu Tempea, și-au propus să editeze un ziar românesc accesibil țăranilor, intitulat "Foaie română pentru economii"²³. Deși ideea nu s-a materializat, ea era expresia îngrijorării în legătură cu incapacitatea țăranilor de a participa la progresul cultural general.

Gheorghe Șincai a scris prima lucrare în limba română despre istoria naturală - "Istoria naturii sau a firei" - și primul dicționar român de științele naturii²⁴.

Inochentie Micu și Șincai au scris prima gramatică savantă a limbii române - "Elementa linguae Daco-Romanae sive Valachicae" (1780), în timp ce Petru Maior și-a adus o contribuție substanțială la elaborarea primului dicționar etimologic al limbii române - "Lexiconul de la Buda" (1825)²⁵. Cele trei personalități citate mai sus, toți preoți uniți, au acționat nu numai în calitate de cărturari, ci și de luptători-activiști pentru drepturile națiunii române. Ei vor fundamenta celebrul "Supplex Libellus Valachorum" din 1791.

În calitate de director al Școlilor Naționale Române Unite (1782-1794), Gheorghe Șincai a răspuns de cele aproape 380 de școli de țară înființate. Extrem de exigent, iluministul român a fost adeptul unei educații bazată pe disciplină și rigoare.

Piuaru-Molnar a fost primul român din Transilvania care a obținut diploma de doctor în medicină, în timp ce Radu Tempea a fost directorul Școlilor Române Ortodoxe din Transilvania, la sfârșitul secolului al XVIII-lea și a începutului secolului următor²⁶.

Pentru toți acești intelectuali, preponderent uniți, scopul principal era educația poporului, ca mijloc de emancipare de sub dominația străină. Uniți sau ortocodși, intelectualii au împărțășit, la sfârșitul secolului al XVIII-lea, aceleași aspirații naționale, implicându-se în lumea modernă.

Pe de altă parte, mentalitatea țăranimii românești din Ardeal era strâns dependentă și circumscrisă ortodoxiei. Comparativ însă cu uniții, ortodocșii nu au tras concluzii politice din simțul etnicității lor. Originea romană sau caracterul latin al limbii nu i-a preocupat, pentru că nu vedeau nici o legătură între aceste lucruri și căile mântuirii. Nu s-au preocupat să cerceteze istoria neamului lor și nu au formulat o teorie a dezvoltării istorice a națiunii române.

Acest lucru i-a împiedicat să organizeze o mișcare pentru a atinge obiective cu adevărat naționale.

Efectele Unirii în privința celor rămași în credința ortodoxă au fost multă vreme negative. Din cauza administrației oficiale ortodoxe și a excluderii "schismaticilor" de la avantajele legate de învățământ și de la alte beneficii pe care le oferea Unirea, ortodocșii din Transilvania au rămas izolați de noile curente de idei care au schimbat viața intelectuală a preoților uniți. Mai mult, i-a apropiat de coreligionarii sârbi și ruși, care i-au întărit în conștiința tradițională a ortodoxiei, dar a întârziat apariția sentimentelor naționale moderne²⁷.

După opinia marelui istoric David Prodan, "după Unire, confesional, poporul român din Tran-

silvania rămâne rupt în două"²⁸.

Politica austriacă și atitudinea Stărilor vor înlesni și vor stimula diferențierea socială. Uniții se vor concentra asupra luptei politice naționale, în timp ce ortodocșii se îndreaptă în sensul luptei sociale. Cele două planuri interferează, se împletesc, iar în perioada următoare vor găsi același numitor comun: interesul național. Cu toate greutățile și limitele, slăbiciunile și interesele personale²⁹, Unirea a contribuit decisiv la afirmarea națiunii române.

De parte de a fi "un hibrid sterp" sau "un agent de discordie și ură între frați"³⁰, Unirea religioasă de la 1700 a fost o mare șansă de care românii, elita mai întâi, au înțeles să profite. Eugen Lovinescu afirma, tranșant, că "de-ar fi izbutit încercările, de altfel stăruitoare, ale catolicismului, soarta poporului nostru ar fi fost alta"³¹.

În istoria românilor, constituirea bisericii Greco-Catolice rămâne, prin implicațiile și consecințele sale multiple, un moment fundamental în devenirea neamului nostru ca parte integrantă a Europei epocii luminilor.

Ene Rareș Mihai, clasa a XI-a B
Coordonator: Prof. Sorin Sitea

Note:

- Eugen Lovinescu, *Istoria civilizației române moderne*, vol. I, Forțele revoluționare, ediție, studiu introductiv și tabel cronologic de Zigu Ornea, Ed. Minerva, București, 1992, p. 14.
- Keith Hitchins, *Mit și realitate în istoriografia românească*, Ed. Enciclopedică, București, 1997, p. 13.
- Remus Câmpeanu, *Școala și viața cotidiană în Clujul secolului al XVIII-lea - Aspecte istoriografice și arhivistice*, în AIIC, Cluj-Napoca, XXXV, 1996, p. 92.
- Maria Someșan, *Începuturile Bisericii Române Unite cu Roma*, Ed. All, București, 1999, p. 51.
- Mario Ruffini, *Istoria românilor din Transilvania*, București, 1973, p. 157-158.
- Maria Someșan, *op. cit.*, p. 168.
- David Prodan, *Supplex Libellus Valachorum. Din istoria formării națiunii române*, Ed. Enciclopedică, București, 1998, p. 259.
- Marcel Știrban, *Biserică și școală. Spiritualitatea greco-catolică în viața lui Nicolae Iorga, în Convergențe europene. Istorie și societate în epoca modernă*, volum îngrijit de Nicolae Bocșan, Nicolae Edroiu, Vasile Vesa, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1993, p. 55.
- Keith Hitchins, *Mit și realitate...*, p. 23; Adolf Armbruster, *Romanitatea românilor. Istoria unei idei*, Ed. Enciclopedică, București, 1993, p. 263-265.
- David Prodan, *op. cit.*, p. 224.
- Keith Hitchins, *Conștiință națională și acțiune politică...*, p. 39-40.
- David Prodan, *op. cit.*, p. 227.
- Gabriela Mircea, *Blajul și domeniul aparținător, la jumătatea secolului al XVIII-lea*, în AIIC, Cluj-Napoca, XXXV, 1996, p. 52-53.
- Marcel Știrban, *op. cit.*, p. 58.
- Keith Hitchins, *Mit și realitate...*, p. 25.
- Maria Someșan, *op. cit.*, p. 95.

Marcel Știrban, *op. cit.*, p. 53

Jean Nouzille, *Transilvania, zonă de contacte și conflicte*, Ed. Enciclopedică, București, 1995, p. 196.

Florin Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*, Ed. Univers Enciclopedic, București 1997, p. 169.

Keith Hitchins, *Conștiința națională și acțiune politică...*, p. 58.

Dorin Dobrinu, *Națiune și confesiune. Reflecții asupra coabitării în spațiul românesc*, în *Xenopoliana*, V, 1-4, 1997, p. 85.

Pompiliu Teodor, *Interferențe iluministe europene*, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1984, p. 216-218.

Keith Hitchins, *Conștiință națională și acțiune politică...*, p. 66.

Ibidem, p. 66-67.

Idem, *Afirmarea națiunii. Mișcarea națională românească din Transilvania (1860-1914)*, Ed. Enciclopedică, București, 2000, p. 23-28.

Idem, *Conștiință națională și acțiune politică...*, p. 67.

Idem, *Mit și realitate*, p. 14.

David Prodan, *op. cit.*, p. 268; Ștefan Ciobanu, *Istoria literaturii române vechi*, Ed. Hyperion, Chișinău, 1992, p. 637. Un punct de vedere nuanțat a fost susținut de Academicianul Ioan-Aurel Pop potrivit căruia

„Unirea a fost un act de dezbinare a românilor, dar această dezbinare nu s-a produs în plan național. Națiunea a rămas unită și a fost salvată de la maghiarizare.” În conferința „Unirea românilor transilvăneni cu Biserica Romei – 325 ani”, organizată de Asociația Anima Fori, 28 ianuarie 2025.

Interesante și inedite constatări la Remus Câmpeanu, *Recuperarea unui handicap social. Nepotismul în familiile nobiliare românești din Transilvania, în veacul al XVIII-lea*, în *Xenopoliana*, VI, 3-4, 1998, p. 82-87.

Dan Zamfirescu, *Ortodoxie și romano-catolicism în specificul existenței lor istorice*, Ed. Roza Vânturilor, București, 1992, p.197.

Eugen Lovinescu, *op. cit.*, p. 10.

Prezentare de carte - *Suferințele mamei Blondina, o martiră a Siberiei*, ediția a III-a, Editura Mănăstirii Sihăstria, 2010

Cartea a fost tipărită cu binecuvântarea I.P.S. Teofan, Mitropolitul Moldovei și Sucevei. A circulat mai degrabă în mediul religios al mănăstirilor și bisericilor ortodoxe din România. Cartea nu s-a bucurat de atenția lumii științifice și literare, deși o merită pe deplin. Ea reprezintă confesiunea izbăvitoare a învățătoarei Blondina Gobjilă, născută în familia preotului român basarabean Zaharia Popovici, din satul Grușenți-Chelmești, din Basarabia, la 24 februarie 1906.

În scurtul *Cuvânt înainte* de la pagina 5, aflăm faptul că, numele ei - *Blondina* - a fost inspirat din numele sfintei mucenice Blandina, suferințele acestea fiind prezentate la pagina 161. Pe parcursul a treisprezece capitole, Mama Blondina povestește „tragedia vieții sale,” desfășurate sub semnul ocupației ruse sovietice din Basarabia și a deportării spre Siberia, în lagărele comuniste sovietice.

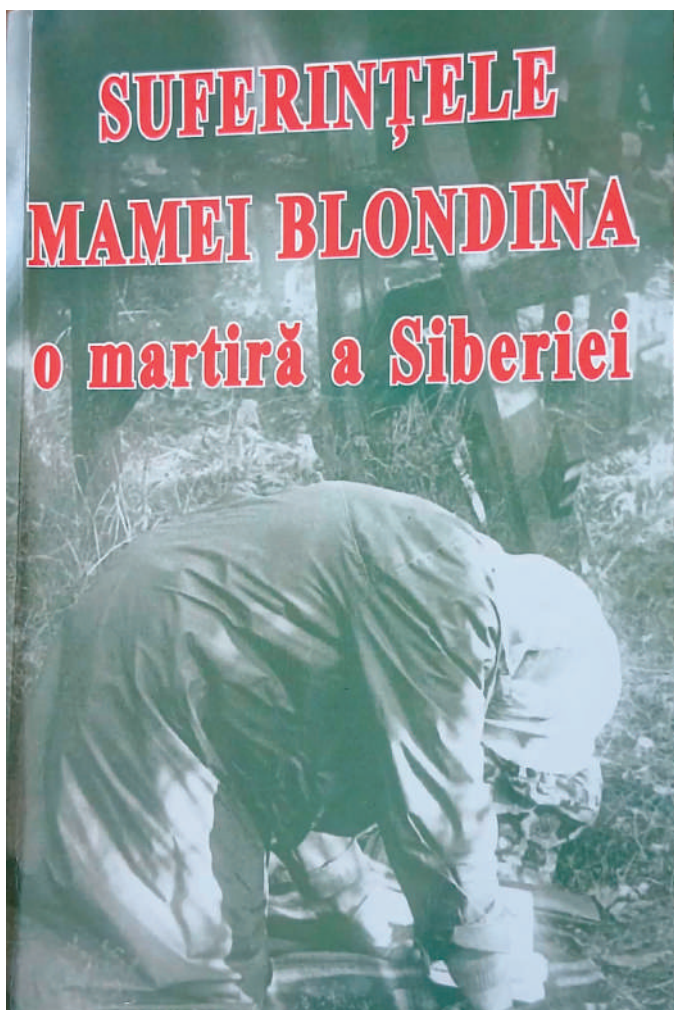
Capitolul întâi (p. 7-12), surprinde cititorii prin relatarea „nenorocirii” ce s-a abătut, pe neașteptate, asupra României în ziua de 28 iunie 1940. Evenimentul, cunoscut sub denumirea de cedarea Basarabiei către Rusia Sovietică (urmare a Tratatului Ribentrop-Molotov, semnat la 23 august 1939) a însemnat pătrunderea imediată a trupelor rusești la o jumătate de zi (deși înțelegerea era de trei zile) după acceptarea faimoaselor note ultimative trimise României de la Moscova. Autoarea descrie impactul acestui eveniment asupra românilor: cu toții au fost cuprinși de spaimă și panică.

Noua administrație rusă, instaurată de la 15 iulie 1940, a însemnat arestarea celor care făcuseră „politică română: liberali, averescani, gardiști, țărăniști, chiaburi cărora li s-a confiscat întreaga

avere.” Mii de români au reușit să plece în România. În următoarele două capitole (II-III) surprinde aspecte inedite ale aplicării politicii ruse cu ocazia „schimbului de populație” negociat: autoritățile sovietice au cerut României să elibereze pe Ghe. Ghe. Dej, Petru Groza, Ana Pauker, etc, în schimbul trimerii peste Prut a funcționarilor români rămași în Basarabia. Prezintă practicile ruso-sovietice, din cortegiul acestora făcând parte supravegherea continuă, intimidarea cu ajutorul revolverului, perchezițiile, arestările neașteptate, prezența continuă a membrilor securității ruse sovietice, deportările spre Siberia, după ce le-au fost confiscate bunurile (pământurile, casele, banii, aurul, etc.). Bărbații au fost internați, cu miile, în închisoarea de la Tiraspol. Femeile și copiii au fost urcați în trenuri de marfă și trimiși spre „pădurile siberiene și îndemnați să-și facă acolo case și apoi obligate să lucreze la gostate și colective.”

În capitolul al IV-lea este relatat modul în care însăși Mama Blondina este afectată de politica sovietică. Arestată pentru că a refuzat să colaboreze cu autoritățile ruse, cerând să plece în România, a fost închisă la Tighina, „răpindu-i-se libertatea.” A făcut parte din imensul tren (număra 90 de vagoane) de marfă care a expediat spre centrul Rusiei, „la Kazan, pe apa Volgăi,” un număr imens de femei din Basarabia și nu numai. Rămâne impresionată de faptul că închisoarea era Catedrala Maicii Domnului din Kazan, „cea mai frumoasă și bogată catedrală din Rusia ce a ajuns să adăpostească pe nenorociții arestați fără vină.” (p. 26).

În capitolul al V-lea descrie viața deținuților din Catedrala transformată în închisoare,

o viață marcată de înjosiri repetate, frig, foame și silnicii nenumărate. Într-o singură încăpere erau înghesuite 90 de femei, fără îmbrăcăminte, lăsate să doarmă pe podeaua umedă. O lumină difuză pătrundea printr-un geam foarte mic amenajat în partea de sus a încăperii. La această fereastră i s-a arătat, în vis, Iisus Mântuitorul însângerat, rostindu-i cuvintele nevinovăției sale. Visul i-a dat liniște și puterea de a rezista calvarului iscat între oameni de regimul comunist. Aici se petrece un episod sfâșietor din viața ei de familie: soțul ei era închis în această închisoare, fiind învinuit de spionaj în favoarea Germaniei hitleriste. Reușesc să vorbească, în timpul nopții, prin peretele închisorii-catedrală, aflându-i povestea presărată de bătaii crunte și învinuiri nefondate. Va afla, mai târziu, că a murit de foame,

într-un lagăr de bărbați din Siberia, în luna mai a anului 1943 (p. 53). Inginer agronom, lăsase în Basarabia o casă modernă, terminată în anul 1939, 10 Ha de teren arabil, două hectare de viță-de-vie și un băiat, rămas pe drumuri, ce a fost trimis de autoritățile ruse în România.

Au făcut parte din *Grupul celor șapte persoane condamnate la 8 ani de închisoare corecțională* (Mama Blondina, soțul ei, familia unei verișoare proprii (soț și soție), un nepot-inginer agronom, și doi învățători din comuna învecinată). De la Kazan au fost mutați în lagărul din satul Sfiaj, închisoarea fiind amenajată într-o fostă mănăstire. De aici, în luna august 1942, au fost mutați într-un lagăr de invalizi unde trăiau „mulți orbi și nebuni,” deținuți ce-și pierduseră speranța și puterea de muncă datorită bățăilor îndurate, foamei și frigului...Încăperile erau numite: „barăcile de refacere” și „barăcile de moarte” (p. 37). Supraviețuiau doar cei care mai aveau puțină putere pentru a munci.

Viața în lagărul de invalizi este prezentată în capitolul al VI-lea, aspectele înfiorătoare ale înmormântărilor sumare, numărul mare de decese zilnice (30-40 de deținuți decedau zilnic, pentru a fi aruncați în gropi comune). Ea însăși se zbătea între viață și moarte, zilele fiindu-i luminate de discuțiile și prezența episcopului român catolic, din Ismail, Ioan Hondrun, deținut în acest lagăr. Munca la spălătoria lagărului și apoi postul de administratoră a bucătăriei a salvat-o de la moartea prematură. Bolnavă de pelagră, uitase să citească și să scrie. Revenindu-și, după doi ani de zile, a fost mutată în lagărul de la Orlovo-Rozovo din ținutul Chemenovo.

În capitolul al VII-lea oferă informații surprinzătoare despre deținuții închiși aici, despre munca acestora, comportamentul autorităților ruse. Lagărul avea 10.000 de deținuți (p. 47). În lagăr era închisă „multă lume din elita rusească, cneji, grofi, femei foarte bine, intelectuale inteligente”...arestate pentru că „erau tari în credință” (p. 49). Contesele

Olsufieva și Lomova erau condamnate pentru propagandă religioasă. „Vina lor era că se duceau pe ascuns la biserică” (p. 49). În acest lagăr au fost închise 200 de călugărițe de la Mănăstirea Sfântul Ioan din Kronstadt, condamnate pentru propagandă religioasă la 19 ani de închisoare (p. 49). Răspândite, de autoritățile sovietice, pe câmpuri, la muncă, maicile cântau imnuri religioase, pe drumul de întoarcere, impresionând gardieni - „Veșnic era numai muncă, graba pentru îndeplinirea planului și asta fără nici o plată”(p.51). Condițiile de muncă erau aspre. Fără hrană suficientă, cu îmbrăcăminte sumară - „pufoaice și pantaloni ruși, găurite de gloanțe, pătate de sânge, luate de la soldații morți pe front”- (p. 52), îndurau, în tăcere, frigul siberian năprasnic (-30, -60 de grade).

În atmosfera terifiantă a lagărului de la Orlovo-Rozovo, o carte poștală înmănată de contesa Lomova, sosită de la o mătușă din orașul Petigorsk, îi încălzește inima zdrobită. Reia corespondența cu părinții ei, rămași în Basarabia. A încălcat regimul botezând copiii din creșa penitenciarului.

În capitolul al VIII-lea descrie ultimii doi ani de detenție și marea nenorocire a deportării pe viață în taigaua siberiană. „Eliberarea” (21 iunie 1949) a însemnat petrecerea unei perioade de detenție, „mai blândă,” în închisoarea din Novosibirsk, din centrul Siberiei și apoi, împreună cu alte „500 de persoane”, au fost duse la sfatul popular al raionului Usti-Tarca iar de aici, Mama Blondina a fost preluată de președintele colectivului din satul Camașova. Motivul acestei „eliberări” în centru Siberiei a unui număr atât de mare de deținuți români nevinovați, îl exprimă maiorul de securitate al închisorii Novosibirsk: „Noi nu putem să vă dăm drumul în mijlocul populației, de aceea guvernul a găsit de cuviință să vă izoleze pentru totdeauna în altă parte a Siberiei. Uitați de patriile voastre, căsătoriți-vă acolo, formați alte familii.” (p. 70).

Capitolul al IX-lea reprezintă o descriere a condițiilor de viață și de muncă ale localnicilor,

asprimea vremii și a oamenilor, sărăciți și sălbăciți de ura inoculată de sistemul politic totalitar sovietic.

Capitolul al X-lea este dedicat mamei sale, care a avut curajul să călătorească spre Siberia, pentru a-și vedea fiica. După cinci ani în care și-a mângâiat și ajutat fiica „în zbuciumul robiei” (p. 87), bolnavă, va muri aici, fiind înmormântată fără preot. De interes sunt relatările despre aspectele economiei colective sovietice.

În capitolul al XI-lea este relatată întoarcerea din Siberia. Eliberată la 21 iunie 1956, părăsește domiciliul forțat din satul Camașovo pentru a reveni în Basarabia. Semnul distinct de pe buletinul de identitate, a cărui însemnătate era cunoscut doar securității, îi creează un șir de probleme ce sunt rezolvate prin împrejurări ce țin de bunăvoința subalternilor. Îi atrage atenția sărăcia din Rusia Sovietică, revolta populației, paginile 98-99 fiind memorabile în acest sens. Aceiași nemulțumire găsește și în Basarabia. Cu mare greutate reușește să-și întregească familia, întâlnindu-se cu fiul ei la Iași. Spre dezamăgirea ei, descoperă faptul că, regimul comunist din România are aceleași rigori. Ideologia socialismului științific împletit cu ateismul promovat asiduu, mai ales în rîndul tinerilor, o pune în situația de a se despărți de fiul ei. Alege să supraviețuiască aproape de biserică, în umbra tainică a icoanelor de la Mitropolia ieșeană sau cele de la Mănăstirea Frumoasa, îndeplinind sarcini minore, în tăcere, așa cum a făcut aproape întreaga viață.

Călătoria prin lagărele de muncă din Siberia au reprezentat pentru ea un drum al penitenței, al curajului unei femei rămasă singură și obligată să facă față unui regim politic extrem de opresiv și lipsit de dimensiunea valorilor umane.

Prof. Pădurariu Violeta

Avatar: Fire and Ash

Avatar: Fire and Ash este un film apărut anul trecut, în 2025, regizat de James Cameron, cu Sam Worthington și Zoe Saldana în rolurile principale. Filmul a fost lansat în cinematografe pe data de 19 decembrie 2025, fiind produs de 20th Century Fox și distribuit de Walt Disney Studios Motion Pictures. Își face apariția la 3 ani după lansarea celui de-al doilea film, *Avatar 2: The Way Of Water* și la 16 ani după primul din serie, *Avatar*.

Acțiunea este plasată în mijlocul secolului 22, pe o lună extraterestră care orbitează în jurul planetei Polypheumus, numită Pandora. Spațiul fantastic este creat dintr-o junglă bioluminescentă, unde atmosfera nu este respirabilă pentru oameni, fiind adaptat special pentru populația Na'vi. Ziua, jungla este densă: copaci imenși cu frunze pe măsură, liane și râuri limpezi ce șerpuiesc prin vegetație. Munții plutesc în aer, acoperiți de ceață fină și cascade care cad în gol. Noaptea, plantele luminesc în nuanțe de turcoaz, violet și roz aprins. Fauna este la fel de uimitoare: animale cu piele irizată, aripi transparente și ochi imenși. Pentru poporul Na'vi, Pandora nu este doar un loc, ci și o ființă. Prin Eywa, forța spirituală a lumii, toate viețile sunt legate într-o rețea invizibilă de energie și memorie, creând un ecosistem conectat cu sufletul.

Odată cu acest film, își face debutul un nou clan: the Ash People, cu Varang ca lideră a clanului, jucată de Oona Chaplin, care reprezintă o schimbare majoră față de triburile văzute în primele două filme. Ei trăiesc în regiuni vulcanice ale Pandorei, în medii pline de lavă, cenușă și teren ars. Sunt adaptați la condiții dure, peisaje complet diferite de jungla sau oceanele din filmele anterioare. Varang este descrisă ca o figură puternică, intensă și dominantă. Spre

deosebire de alți lideri Na'vi, precum Mo'at (liderul clanului Omatikaya și mama lui Neytiri) și Tonowari (liderul clanului Metkayin), ea are o viziune mai radicală asupra supraviețuirii și puterii.

Rating general: Filmul *Avatar: Fire And Ash* are, în general, un rating bun, dar nu la fel de ridicat precum primele două filme din serie. Din partea criticilor, notele sunt moderate spre bune. Mulți apreciază efectele vizuale impresionante și extinderea lumii Pandora, dar spun că povestea nu este la fel de surprinzătoare ca în primul film. În schimb,

publicul larg pare să îl aprecieze mai mult decât criticii. Spectatorii laudă în special spectaculozitatea scenelor, noul trib și scenele de acțiune.

QUIZ – Ce personaj din *Avatar* ești?

Răspunde cu a, b, c sau d la fiecare întrebare.

1. Când te simți diferit(ă) de ceilalți, tu:

a) Te răzvrățești și demonstrezi că ești capabil.

b) Rămâi calm(ă) și încerci să te adaptezi.

c) Îți accepți unicitatea și o transformi în forță.

d) Faci ce simți, chiar dacă e riscant.

2. Într-un conflict major:

a) Te arunci primul/ prima în luptă.

b) Încerci să menții pacea.

c) Îți protejezi prietenii / familia cu orice preț.

d) Ești prins(ă) între două lumi și nu știi cum să acționezi.

3. Ce te motivează cel mai mult?

a) Dorința de a demonstra că ești valorabil.

b) Iubirea și conexiunea profundă.

- c) Responsabilitatea de lider.
- d) Loialitatea față de cei pe care îi consideri familie.
4. Ce tip de energie ai?
- a) Rebelă și impulsivă.
- b) Blândă și liniștitoare.
- c) Puternică și impunătoare.
- d) Curajoasă, dar vulnerabilă.
5. În dragoste tu:
- a) Iubești intens și protector.
- b) Ești dulce și răbdător/răbdătoare.
- c) Ești stabil(ă) și matur(ă).
- d) Ți-e frică să pierzi oamenii importanți.

Lider natural. Puternic(ă), stabil(ă), matur(ă). Nu vorbești mult, dar când o faci, toți ascultă.

Majoritate D – Spider Loial(ă), prins(ă) între două lumi, cu un suflet complicat. Ai trecut prin lucruri care te-au maturizat repede. Iubești profund, chiar dacă uneori suferi din cauza asta.

REZULTATE

Vezi ce literă ai ales cel mai des.

Majoritate A – Lo'ak

Rebel(ă), impulsiv(ă), dar cu inimă mare. Te-ai simțit diferit(ă) la un moment dat, dar tocmai asta te face special(ă). Ai multă pasiune și protejezi pe cine iubești.

Majoritate B – Tsireya

Blând(ă), calm(ă), empatic(ă). Aduci pace într-un grup și ai o energie foarte curată. Oamenii se simt în siguranță lângă tine.

Majoritate C – Tonowari

Istrate Maya-Elena, Târlion Maria,

Clasa a X-a E

Stranger Things: sfârșitul unei ere

Este greu de crezut că au trecut aproape zece ani de când am pășit pentru prima dată în Hawkins, Indiana, alături de patru băieți pe biciclete și o fată cu puteri telekinetice. Ceea ce a început ca un omagiu nostalgic adus cinematografului anilor '80 s-a transformat rapid într-un pilon al culturii pop contemporane. În lunile noiembrie și decembrie, sentimentul predominant nu a fost doar curiozitatea, ci o melancolie profundă: asistam oficial la “the end of an era” (sfârșitul unei ere).

Mai mult decât un simplu serial

Stranger Things nu a fost doar o listă de referințe la *Dungeons & Dragons*. A fost serialul care a definit epoca de aur a streaming-ului, demonstrând că o poveste originală, susținută de o distribuție de copii necunoscuți, poate opri timpul în loc la nivel global. Pentru fani, finalul nu a însemnat doar închiderea porților către *The Upside Down*, ci și despărțirea de o generație de actori pe care i-am văzut crescând sub ochii noștri. De la inocența primului sezon până la maturitatea complexă a ultimelor episoade, legătura dintre public și personaje a devenit una personală. De aceea, așteptarea mării concluzii a fost încărcată de o presiune gigantica.

Reacțiile fanilor: între extaz și dezamăgire

Acum că „furtuna” a trecut, putem vorbi la rece despre ce a rămas în urmă. Finalul nu a fost doar o simplă încheiere de *plot*, ci un eveniment care a lăsat internetul într-o stare de asediu emoțional.

Discuțiile din mediul online au reflectat un spectru larg de stări:

1. *Nostalgie*: Mulți fani se declaraseră deja copleșiți de ideea că acesta a fost ultimul “drum” prin Hawkins. Exista o teamă reală că, odată cu acest final, se va pierde acea magie specifică a verilor petrecute teoretizând despre monștri și dimensiuni paralele.

2. *Scepticism și standarde înalte*: După succese masive, finalurile sunt adesea punctul slab al serialelor. O parte din fani a fost foarte vocală în legătură cu frica de a nu avea un final grăbit sau unul care să lase prea multe întrebări fără răspuns.

3. *Dezbaterea*: Reacțiile sunt mixte și în ceea ce privește mizele. Unii și-au dorit un final glorios, chiar dacă asta urma să însemne pierderi dureroase în rândul personajelor principale, în timp ce alții sperau la o formă de protecție a grupului care i-a unit pe toți în acești ani.

Impactul serialului depășește ecranul. A revitalizat cariere, a readus în topuri piese muzicale uitate de decenii și a transformat estetica retro într-un standard de design modern. Finala nu a fost doar despre victoria împotriva răului, ci despre confirmarea faptului că o poveste poate rămâne relevantă într-o lume saturată de conținut. Iar indiferent de cum s-au așezat piesele pe tablă în

ultimele minute, *Stranger Things* a lăsat în urmă un gol greu de umplut. A fost momentul în care “copiii” au devenit adulți, iar noi, spectatorii, a trebuit să acceptăm că unele dintre cele mai frumoase călătorii trebuie să se termine pentru a rămâne legendare.

Fan Theories

Sacrificiul lui Eleven: Mulți cred că, pentru a închide definitiv porțile și a-l distruge pe Vecna, Eleven va trebui să-și sacrifice viața, un final tragic, dar eroic, menit să protejeze Hawkins.

Teoria Dungeons & Dragons: O teorie veche încă populară, susține că întreaga acțiune este o campanie extinsă de *D&D* jucată de băieți în subsolul lui Will. Acest lucru ar explica de ce personajele principale supraviețuiesc miraculos în situații imposibile.

Will este cheia: Deoarece Will are o conexiune profundă cu Mind Flayer de la primul sezon, fanii speculează că el va fi “pionul” final, fiind singurul capabil să-l înțeleagă sau să-l distrugă pe Vecna din interior, dar cu prețul propriei sale umanități.

Finalul “Conformity Gate” (Fake Ending): După apariția sezonului 5, a circulat o teorie numită “Conformity Gate”, care sugera că finalul prezentat pe Netflix a fost o iluzie creată de Vecna și că un al nouălea episod “secret” va revela adevăratul final, deși această teorie a fost infirmată de surse apropiate producției.

Dimensiunea socială: dincolo de monștri și nostalgie

Un aspect esențial care nu poate fi ignorat este felul în care *Stranger Things* a devenit, subtil dar constant, un serial despre cei „diferiți”. De la început, povestea nu a fost doar despre o amenințare supranaturală, ci despre copii marginalizați, neînțeleși sau excluși. Mike, Dustin, Lucas și Will sunt „tocilarii” orașului - pasionați de jocuri, considerați ciudați într-un mediu dominat de sportivi

și norme sociale rigide. Max este prezentată ca fata singuratică, iar Eleven este literalmente un copil respins de societate, tratat ca un experiment. Mai târziu, povestea lui Will capătă o profunzime aparte, serialul sugerând lupta interioară a unui adolescent care se simte diferit într-o comunitate conservatoare.

Tema centrală nu este doar prietenia, ci acceptarea de sine. Personajele învață că puterea lor nu vine din conformare, ci din asumarea diferențelor. Eleven nu devine erou încercând să fie „normală”, ci acceptând ceea ce este. Will nu este definit de traumă, ci de sensibilitate și empatie. Chiar și outsiderii precum Eddie au devenit simboluri ale celor judecați superficial de societate.

Într-o lume a anilor '80 prezentată cu farmec nostalgic, serialul critică subtil intoleranța și mentalitatea de turmă. Monștrii reali nu sunt doar creaturile din *Upside Down*, ci frica, prejudecata și dorința de a elimina ceea ce este diferit. Astfel, finalul nu marchează doar închiderea unei povești fantastice, ci și confirmarea unui mesaj: *diferențele nu trebuie ascunse -ele sunt sursa conexiunii umane.*

**Atanasof Matteo, Spataru Alexandra,
Clasa a X-a E**

Review: *Mulholland Drive* și transecendența subconștientului

„Hei, frumoaso, e timpul să te trezești.”

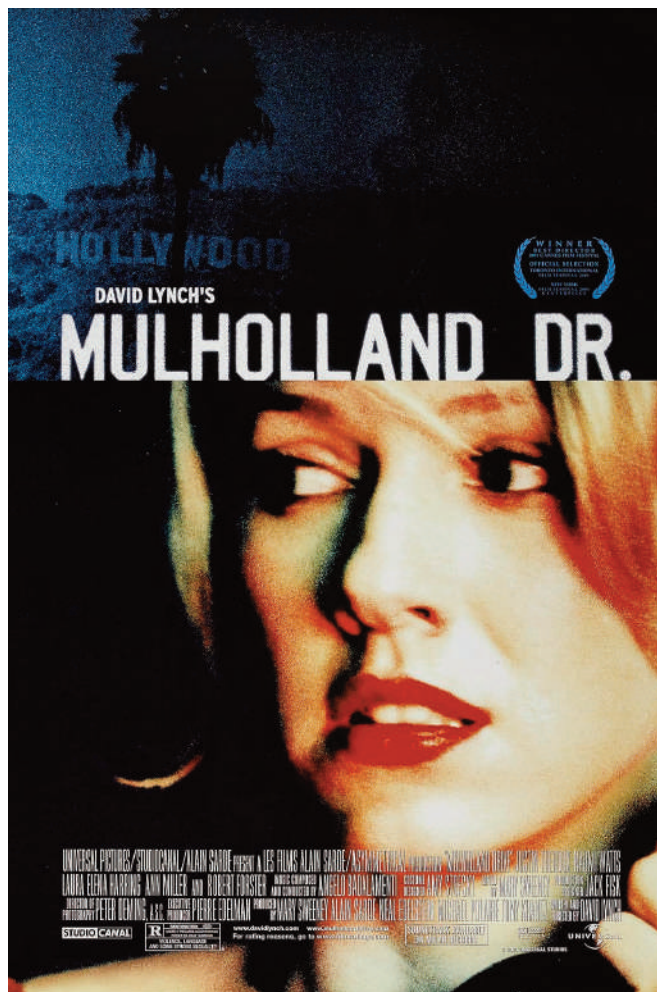
Unele filme te urmăresc doar pentru că le privești. *Mulholland Drive*, însă, te urmărește chiar și atunci când nu ești atent. După ce am terminat de vizionat filmul, am stat câteva minute în liniște. A fost un sentiment ciudat, parcă am văzut ceva ce probabil nu trebuia să înțeleg complet. Trebuia doar să simt.

Nu cu mult timp în urmă, dacă m-ai fi întrebat care era filmul meu preferat, ți-aș fi răspuns probabil *Mulholland Drive*. Filmul este foarte complex și nu pretind că îl înțeleg în totalitate (ceea ce aș fi făcut probabil când era „filmul meu preferat”), dar am o interpretare care pare să răspundă la multe dintre întrebările pe care le ridică, așa că iată-o. Nu voi dezvălui detalii specifice, dar voi explica ce cred eu că se întâmplă în film și, în general, dacă nu ai văzut *Mulholland Drive*, ar trebui să-l vezi fără să știi nimic despre el, așa că continuă pe propria răspundere.

Prima jumătate a filmului este, în lipsa unui termen mai potrivit, visul lui Naomi Watts (prima scenă după dansul jitterbug seamănă chiar cu un cap așezat pe o pernă). Este fantezia ei despre lumea așa cum și-ar dori să fie. Dacă o comparați cu a doua jumătate (realitatea ei), puteți vedea modul în care ea remodelează oamenii din viața ei pentru a se potrivi cu dorințele ei. Iată câteva exemple:

Naomi Watts (Betty/Diane): În realitate, ea locuiește în Hollywood, dar pare să fi pierdut controlul asupra vieții sale. Apartamentul ei este în dezordine, femeia pe care o iubește este logodită și urmează să se căsătorească, iar ea primește doar roluri mici în filmele pentru care dă audiții. În vis, ea stă în apartamentul frumos al mătușii sale, femeia pe care o iubește o iubește și ea, iar ea primește roluri mai importante în filme mai bune decât cele pentru care dă audiții.

Laura Harring (Rita/Camilla): În realitate, Naomi Watts o dorește, dar nu o poate avea, așa că

în vis devine amnezică (o tabula rasa pe care Watts își poate proiecta dorințele) și își amintește doar numele lui Naomi Watts (numele ei real, „Diane”, nu numele ei imaginar, „Betty”). Personajul lui Watts este literalmente singurul lucru din viața ei.

Justin Theroux (Adam Keshner): În realitate, el este logodit cu Laura Harring, ceea ce o face pe Watts geloasă și furioasă (el pare să-și etaleze sexualitatea în fața ei). În vis, Watts îl transformă într-o versiune impotentă, meschină și stângace a lui însuși (el este în continuare regizor, dar nu are voie să distribuie rolurile în filmul său așa cum dorește, iar iubita lui îl înșală și, în general, este prezentat ca un pion controlat de mafie, de cowboy etc. – în

esență, ea îi ia libertatea de acțiune).

Melissa George („Camilla” în vis): În realitate, ea este o prietenă apropiată a lui Haring (Watts îi vede sărutându-se), așa că în vis gelozia lui Watts o transformă într-o actriță care primește roluri doar pentru că mafia îl obligă pe Theroux să o accepte.

Mark Pellegrino (Joe Messing, asasinul): În realitate, el este un asasin angajat de Watts pentru a-l ucide pe Haring. Ea regretă această decizie (după cum se vede din felul în care privește cheia care semnifică faptul că treaba a fost făcută), așa că în vis el devine un prost care își petrece timpul cu prostituate și ucide accidental mai mulți oameni decât intenționa (una dintre cele mai amuzante scene din film).

Mult mai mult decât o simplă întorsătură de situație de tipul „totul a fost un vis”, natura duală a filmului ne oferă o perspectivă asupra relației dintre fantezie (cadrul nostru de înțelegere a lumii din jurul nostru) și ficțiune (în acest caz, cinema). Totul în prima jumătate a filmului este conștient teatral. Interpretările sunt evidente, iluminatul este exagerat, iar povestea este plină de tropi și clișee folosite în exces (de exemplu, detectivi de poliție, un caz de identitate greșită etc.). Prima jumătate este ca un film creat în mintea lui Naomi Watts. Este evident că

filmele sunt în esență fanteziste (fie că sunt construite din fanteziile autorului, fie ca fantezii pentru public), dar *Mulholland Drive* ne oferă adevărul opus: că aceste ficțiuni ajung să ne determine fanteziile din viața reală. Că modul în care înțelegem lumea este prin filtrarea ei prin fanteziile oferite nouă în lumea ficțiunii. Că dăm sens și scop vieților noastre haotice prin înțelegerea lor ca pe o narațiune. Că (așa cum spune Lacan) adevărul are structura unei ficțiuni.

Curiozități:

- Când Naomi Watts (în rolul lui Batty Elms) sună la numărul lui Diane Selwyn, ea spune: „E ciudat să te suni pe tine însăși”. Ce este interesant la această replică este că, de fapt, ea se sună pe sine însăși (numele ei real este Diane Selwyn și auzim din nou mesajul vocal în a doua jumătate a filmului, când Watts se află acasă, în realitate), dar ea nu știe încă acest lucru – ea crede că o sună pe Laura Haring (în rolul Rita).

- Când Naomi Watts și Laura Haring merg la clubul Silencio (tot în vis/fantezie), Rebekah Del Rio cântă o melodie intitulată „Llorando”, care descrie cu acuratețe relația cuplului în realitate (tradusă: „Te iubesc și mai mult / decât înainte / dar dragule, ce pot să fac / pentru că tu nu mă iubești / și

eu voi plânge mereu / după tine”). Este potrivit ca melodia să fie cântată în spaniolă (încercarea lui Watts de a-și ascunde trauma); cu toate acestea, pare să fie prea apropiată de realitate, deoarece după acest moment Watts decide să folosească cheia (care în realitate semnifică moartea lui Haring) și trecem la a doua jumătate a filmului (jumătatea „reală”).

- Când Cowboy vorbește cu Justin Theroux, el spune: „Mă vei mai vedea o dată dacă te porți bine. Mă vei mai vedea de două ori dacă te porți rău”. Nu-l vedem niciodată pe Cowboy întâlnindu-se din nou cu Theroux, dar el mai apare de două ori (o dată pentru a o trezi pe Watts în tranziția către a doua jumătate și o dată în fundalul petrecerii lui Justin Theroux), ceea ce mă face să cred că se referă la Watts ca fiind „rea” în sensul că ea este responsabilă pentru moartea lui Haring. (Bonus: Cowboy pare a fi o ecou a personajului Mystery Man din *Lost Highway*, deoarece nu numai că amândoi sunt personaje fără sprâncene, dar amândoi sunt întruchipări ale vinovăției. Ambele personaje servesc ca amintiri ale faptelor rele ale protagonistului, ca și cum ar fi întruchipări ale superego-ului.)

- David Lynch a planificat inițial ca *Mulholland Drive* să fie un serial TV și s-a luptat cu ABC până la punctul în care, când a pierdut sprijinul

pentru proiect, a refuzat inițial finanțarea pentru a transforma pilotul într-un lungmetraj. Aceste conflicte cu producătorii conferă un nou nivel de semnificație scenelor cu producătorii lui Justin Theroux, în special atunci când aceștia îi opresc filmul ca răzbunare meschină pentru o singură neînțelegere legată de distribuție (întâmplător, ABC a respins pilotul în parte pentru că Watts și Haring erau „prea bătrâne pentru a fi vedete de televiziune”). Desigur, deși aceste scene sunt o satiră usturătoare la adresa sistemului de producție, Lynch rezistă tentației de a arunca toată vina pe executivi, iar personajul lui Theroux (regizorul) pare la fel de meschin și copilăros ca toți ceilalți.

Mulholland Drive este un film care te face să simți că ai intrat într-un vis care nu îți aparține. Este confuz și uneori neliniștitor. Dar și incredibil de frumos. Nu este un film care îți explică totul. Mai degrabă îți șoptește fragmente și te lasă să le reconstruiești singur. Și poate tocmai asta îl face atât de special. Faptul că fiecare spectator vede un alt film în interiorul lui.

Ștefanovici Ioana-Sofia (Aza),

Clasa a X-a E

Succesul din spatele „Menajerei”: De la romanul fenomen, la ecranizarea regizată de Paul Feig

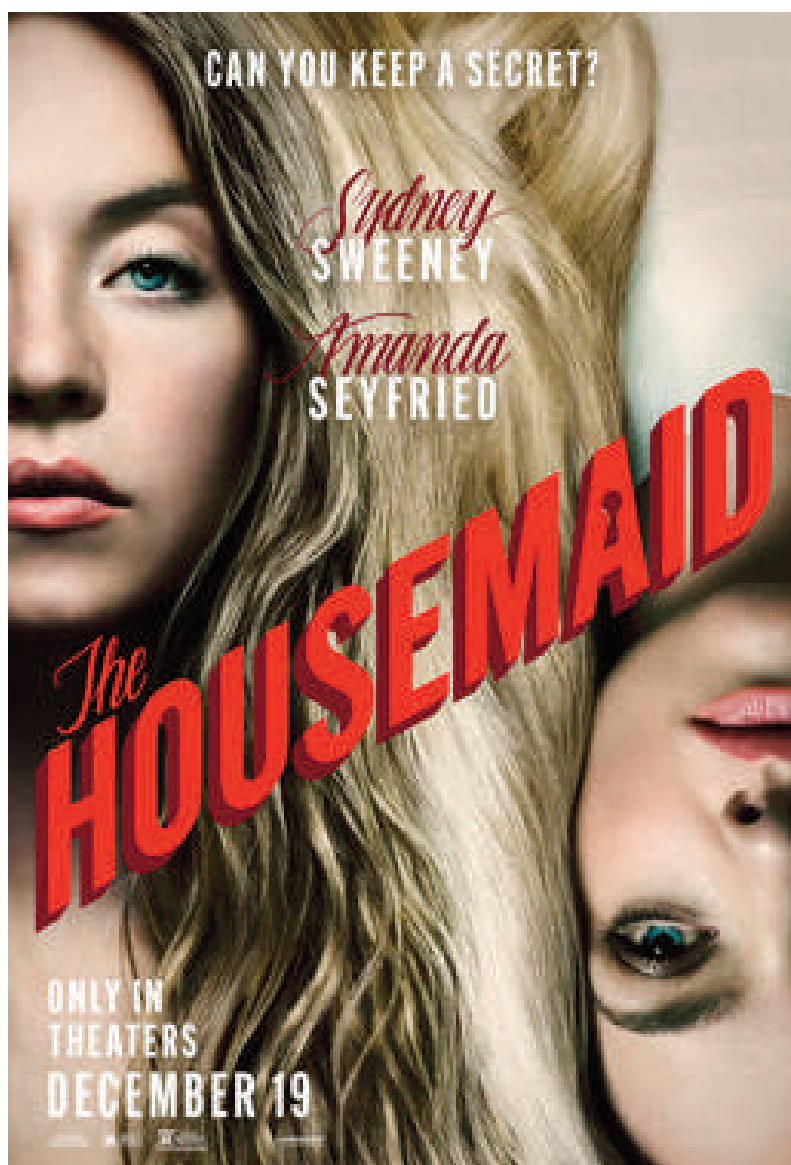
Într-o lume obișnuită la prima vedere, „Menajera”, lansat în decembrie 2025, regizat de Paul Feig, este un thriller psihologic care tulbură această imagine incipientă. Bazat pe romanul fenomen cu același titlu scris de Freida McFadden, filmul aduce adaptări creative și dinamice ale acțiunii

originale. Totodată, datorită popularității cărții, ecranizarea s-a bucurat de încasări record, capitalizând succesul literar prin estetica vizuală fascinantă.

Acțiunea o are ca protagonistă pe Millie Calloway, o tânără cu un trecut tulburător. Aceasta

merge la vila familiei Winchester cu scopul de a se angaja ca menajeră. Pentru a fi sigură că va primi locul de muncă dorit, Millie alege să poarte cele mai simple haine, ochelari de vedere falși. Cu toate acestea, frumusețea ei nu putea trece neobservată. Primește postul de menajeră în casa Winchester. Treptat, Millie descoperă că vila luxoasă și familia fericită care a angajat-o nu sunt tocmai așa cum par, ci ascund secrete întunecate, manipulare și pericole neașteptate. Astfel, acțiunea este un joc periculos de putere și secrete, care abundă în răsturnări de situație specifice stilului autoarei.

Distribuția este una foarte bine aleasă, respectând fidel descrierile din roman, fiind, fără îndoială, unul dintre atuurile majore ale filmului: **Sydney Sweeney** în rolul lui Millie Calloway. Cunoscută și pentru rolurile din serialul „Euphoria” (Cassie Howard) și filmul „Anyone But You” (Bea).

Amanda Seyfried în rolul Ninei Winchester. Consacrată prin rolurile memorabile din filmul „Mamma Mia!” (2008, Sophie) și „Mank” (Marion Davies), interpretare care i-a adus o nominalizare la Oscar.

Brandon Sklenar în rolul lui Andrew Winchester. Remarcat pentru prestațiile sale în filmul „It Ends with Us” (Atlas Corrigan) și serialul „1923” (Spencer Dutton).

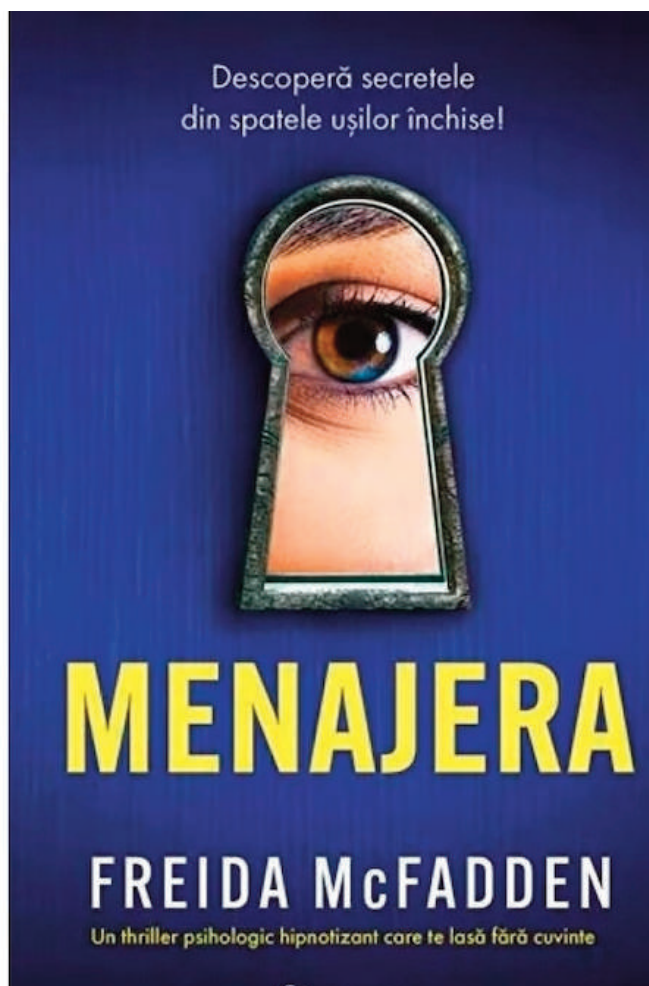
Indiana Elle în rolul lui Cece, fiica familiei Winchester.

Michele Morrone în rolul lui Enzo Accardi. Recunoscut pentru interpretarea în filmul „365 Days” (Massimo Torricelli).

Elizabeth Perkins în rolul lui Evelyn Winchester. Cunoscută pentru interpretările din filmul „Big” (1988, Susan Lawrence) și miniserialul „Sharp Objects” (Jackie O’Neill).

Regizorul Paul Feig, cunoscut pentru filmele „A Simple Favor” (2018) și „Bridesmaids” (2011), aduce o viziune care îmbină atât suspansul psihologic, cât și elementele stilistice distincte, oferind o ecranizare dinamică a romanului, care fascinează spectatorul încă din primele secunde. Scenariul este o adaptare fidelă în mare măsură, finalul fiind modificat pentru a se preta ritmului cinematografic antrenant. Totodată, filmul primește aprecieri pozitive pentru interpretările actricești și pentru gestionarea tensiunii pe tot parcursul acestuia.

Ecranizarea s-a bucurat de un succes excepțional la box-office, consolidându-și astfel statutul de thriller psihologic popular al anului 2025. Având în vedere seria de cărți scrisă de Freida McFadden, deja se lucrează la ecranizarea volumului doi, „Secretul Menajerei”.

În concluzie, „Menajera” (2025) este mai mult decât un simplu film. Este un carusel de tensiune care te prinde din primele secunde și nu îți dă drumul până la finalul neașteptat. Cu o distribuție remarcabilă și o direcție artistică ce știe exact când să producă un impact, filmul reușește să ridice ștacheta genului. Indiferent dacă ai citit sau nu bestsellerul Freidei McFadden, această ecranizare merită vizionată pentru interpretările actricești de excepție și pentru modul în care gestionează subtil limita dintre adevăr și minciună.

Mihaela Ganea-Popa,

Clasa a X-a F

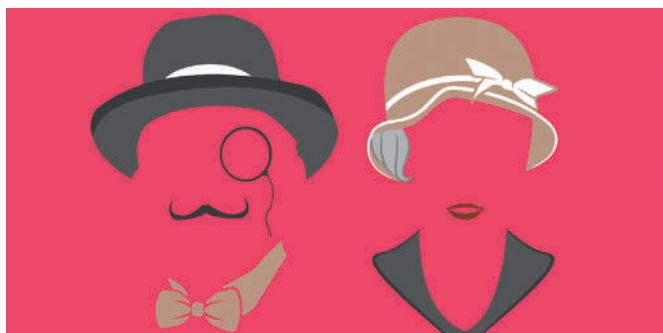
Agatha Christie – Celebrarea de 135 ani a „reginei crimei”

La 135 de ani de la nașterea sa, Agatha Christie continuă să fascineze cititorii din întreaga lume. Poveștile sale nu și-au pierdut farmecul, iar enigmele construite cu atâta grijă rămân la fel de provocatoare și astăzi. Pentru tineri, cărțile ei pot reprezenta nu doar o introducere în literatura polițistă, ci și o invitație de a descoperi plăcerea lecturii și bucuria de a rezolva mistere pas cu pas, alături de personaje precum Hercule Poirot sau Miss Marple.

Viața scriitoarei

Agatha Christie, supranumită și „regina crimei”, a fost o scriitoare britanică, recunoscută drept cel mai bine vândut romancier al tuturor timpurilor. Ea s-a născut cu numele Agatha Mary Clarissa Miller pe 15 septembrie 1890 în Torquay, Anglia.

Mama ei a încurajat-o să scrie, întrucât ma-

nifesta din copilărie o înclinație pentru a crea povești fantastice. La 16 ani, a plecat la Paris pentru a studia muzica. În 1914 s-a căsătorit cu colonelul Archibald Christie, iar în timpul campaniilor soțului său pe front, din Primul Război Mondial, Agatha a lucrat ca soră medicală la Crucea Roșie. Acolo a învățat lucruri noi despre otrăvuri și poțiuni toxice, cunoștințe pe care le-a folosit mai târziu pentru a-și scrie romanele. Ea a debutat în 1920 cu romanul „Misterioasa afacere de la Styles”, lucru datorat surorii Agatheii, Madge, care a provocat-o să scrie o poveste.

Misterul din cărțile Agatheii Christie a existat inclusiv în viața ei reală, când în decembrie 1926,

autoarea a dispărut timp de 11 zile. Motivele evenimentului sunt neclare, însă se speculează că acesta ar fi fost cauzat de divorțul prin care trecea, de moartea mamei sale și de tulburarea de stres post traumatic (PTSD), ca urmare a experiențelor ei din război.

Scriitoarea se va recăsători cu Sir Max Mallowan, un arheolog, păstrându-și numele din prima căsnicie. În 1971, Agatha Christie primește titlul nobiliar Dame Commander of the Order of the British Empire, iar pe 12 ianuarie 1976, aceasta s-a stins din viață la vârsta de 85 de ani.

Cărți

Agatha Christie a publicat 80 de romane și povestiri, precum și 19 piese de teatru. Ea a scris și romane de dragoste sub pseudonimul Mary Westmancott, demonstrând că talentul său literar nu se limita doar la genul polițist. Printre cele mai cunoscute și apreciate romane ale sale se numără *Zece negri mititei*, una dintre cele mai bine vândute cărți din toate timpurile, și *Asasinarea lui Roger Ackroyd*, considerat de critici un exemplu remarcabil de originalitate și ingeniozitate narativă.

Peisajele întâmplărilor povestirilor ei au fost inspirate de drumețiile făcute alături de al doilea său soț, dar și de țara natală iar personajele create de ea au devenit simboluri ale literaturii polițiste. Detectivul belgian Hercule Poirot, cu mustața sa impecabilă și logica sa desăvârșită, a fost unul dintre cele mai

îndrăgite personaje ale cititorilor. Ulterior, Agatha Christie a introdus-o pe Miss Marple, o bătrânică aparent fragilă, dar extrem de perspicace, care rezolvă mistere prin observație și intuiție.

Romane transformate în filme

Poveștile Agathe Christie au căpătat popularitate în zilele noastre și prin intermediul transformărilor acestora în filme. Cel mai ecranizat roman este „Zece negri mititei”, însă cel mai celebru film este „Crima din Orient Express” (din 1974), film care i-a adus actriței Ingrid Bergman un premiu Oscar.

În ultimii ani, interesul pentru opera scriitoarei a fost reînviat prin filmele regizate de Kenneth Branagh, care îl interpretează și pe Hercule Poirot.

Aceste producții au readus poveștile clasice în atenția unei noi generații, demonstrând că misterele create de Agatha Christie pot fi la fel de captivante și în prezent.

Influență și moștenire

Agatha Christie este considerată cel mai bine vândut romancier al tuturor timpurilor, cu miliarde de exemplare vândute în întreaga lume. Stilul său clar, intrigile bine construite și finalurile surprinzătoare au influențat profund literatura polițistă și numeroși autori contemporani.

Regizori și scriitori moderni, precum Rian Johnson, au recunoscut că s-au inspirat din modul în care Christie construia misterele și își conducea cititorii spre deznodăminte neașteptate.

Celebrarea a celor 135 de ani de la nașterea „Reginei crimei”

Aniversarea celor 135 de ani de la nașterea Agathe Christie a fost marcată prin diverse proiecte

culturale și editoriale.

Adaptarea unor romane în cărți pentru copii de către compania „Mr. Men and Little Miss”;

Lansarea serialului „Șapte cadrane” pe Netflix, cu Mia McKenna Bruce și Helena Bonham Carter în rolurile principale;

Provocarea online #ReadChristie2026, unde participanții trebuie să citească o carte semnată de scriitoare în fiecare lună.

Aceste proiecte arată că, la mai bine de un secol de la debutul său, opera Agathe Christie continuă să fie descoperită și apreciată de noi generații de cititori. Chiar și într-o epocă dominată de tehnologie și filme, romanele Agathe Christie demonstrează că o poveste bine spusă nu își pierde niciodată valoarea. Prin stilul său clar, intrigile ingenioase și finalurile neașteptate, ea rămâne un reper important

pentru generațiile tinere, dovedind că literatura clasică poate fi la fel de captivantă ca orice producție modernă.

**Slabu-Pascal Georgiana
Antonia,**

Clasa a IX-a E

Forumul Economic Mondial 2026

Forumul Economic Mondial (WEF) rămâne, din 1971, pilonul central al diplomației economice globale. Reuniunea anuală din stațiunea elvețiană Davos a reunit și în acest an, între **19 și 23 ianuarie 2026**, oameni politici importanți. Discuțiile din acest an s-au aflat sub tema „reconstruirii încrederii”. Într-un context marcat de incertitudini geopolitice, aproximativ 3.000 de lideri din peste 130 de țări au căutat soluții pentru stabilitatea lanțurilor de aprovizionare și integrarea etică a noilor tehnologii.

Spre deosebire de anii trecuți, ediția 2026 a fost dominată de Guvernanța Inteligenței Artificiale Generale (AGI) - acel tip de AI capabil să egaleze sau să depășească intelectul uman în aproape orice sarcină cognitivă. S-a discutat crearea unui „pașaport digital” pentru algoritmi, astfel încât nicio țară să nu poată dezvolta sisteme AGI periculoase fără supraveghere internațională. Scopul este evitarea unei „curse a înarmării tehnologice” care ar putea ignora normele de siguranță.

În plan diplomatic, deși retorica administrației SUA a punctat importanța suveranității naționale și a reformării NATO, discuțiile de culise s-au concentrat pe „Board of Peace”. Consiliul pentru pace, o inițiativă diplomatică propusă de administrația Trump, pune accent pe investiții economice masive ca stimulent pentru încetarea conflictelor, în special în zonele Gaza și Ucraina.

Chiar înainte de începerea forumului, pe 17 ianuarie, acesta a fost semnat oficial în Paraguay, iar la Davos, Ursula von der Leyen l-a prezentat ca pe o victorie istorică. Acordul UE-Mercosur a fost celebrat la Davos 2026 ca fiind cea mai mare zonă de liber schimb din lume, după mulți ani de negocieri. Acesta elimină 90% din tarifele bilaterale, oferind Europei acces la materii prime critice și noi piețe de desfacere (America de sud).

Delegația de miniștri a României a participat la întâlnire, având ca scop atragerea finanțărilor

pentru energie verde și rețele de date moderne. Delegația română a purtat negocieri directe cu giganți precum **Microsoft** (pentru centre de date securizate), **Enel** (pentru extinderea parcurilor eoliene) și **UiPath** (pentru implementarea soluțiilor de automatizare în administrația publică). Mesajul delegației a fost că țara noastră poate oferi stabilitatea necesară investitorilor într-o perioadă în care restul lumii se confruntă cu tensiuni comerciale și politice majore.

Participarea activă în panelurile privind tranziția verde oferă țării noastre oportunitatea de a accesa noi fonduri europene pentru obținerea unui mediu sustenabil. Mesajul central transmis la Davos a fost clar: viitorul aparține națiunilor care pot echilibra inovația tehnologică cu

stabilitatea socială. Rezoluțiile adoptate subliniază că investițiile în sănătate și educație nu sunt simple costuri, ci piloni esențiali pentru reziliența economică în fața „rupturii” ordinii mondiale tradiționale.

Avădăni Teodora-Maria,

Clasa a X-a A

Devino și tu voluntar în Iași!

Încă de la o vârstă fragedă, este important să învățăm să muncim pentru viitorul nostru și să ne preocupăm de propria dezvoltare personală. Suntem încurajați constant să devenim persoane responsabile și să ne implicăm în cât mai multe activități care ne pot forma ca oameni. În prezent, voluntariatul a devenit, în rândul tinerilor, una dintre cele mai eficiente modalități de socializare, de învățare și de pregătire pentru viața de adult.

În Iași, tot mai mulți adolescenți aleg să se implice în proiecte de voluntariat, unde au ocazia să cunoască oameni noi, să își dezvolte abilități utile și să descopere lucruri interesante. Orașul oferă numeroase inițiative – de la proiecte educaționale și culturale până la acțiuni sociale și de protecție a mediului – care le permit tinerilor să se implice activ în comunitate și să contribuie la schimbări pozitive.

Oportunități de voluntariat în Iași:

FILIT- Festivalul Internațional de Literatură și Traducere Iași

FILIT este un proiect ce reunește în România sute de profesioniști din domeniul cultural: scriitori, traducători, editori, organizatori de festival, critici literari, librari, distribuitori de carte, manageri și jurnaliști. Timp de 5 zile, în cadrul FILIT au loc zeci de evenimente, într-o gamă largă de manifestări: întâlniri literare cu vedete ale scenei literare mondiale, nopți albe ale poeziei și muzicii, ateliere și mese rotunde profesionale, concerte, lecturi și evenimente.

În cadrul acestui proiect, voluntarii au ocazia de a cunoaște **îndeaproape lumea literaturii și a culturii, participând la organizarea unuia dintre cele mai importante festivaluri de literatură din România – FILIT Iași**. Ei pot contribui la coordonarea evenimentelor, la primirea invitațiilor, la asistența în ateliere și sesiuni de lectură, precum și la promovarea activităților festivalului. Această experiență le oferă nu doar oportunitatea de a dezvolta abilități organizatorice și de comunicare, ci și șansa de a interacționa cu autori renumiți, editori și pasionați de literatură din întreaga țară și din străinătate, într-un mediu dinamic și inspirațional.

INIMO- INIMO Iași este un **festival internațional al familiei, al vieții și al faptelor bune** care se desfășoară anual în **Piața Palatului Culturii din Iași** și reunește zeci de mii de oameni

pentru o cauză nobilă – **sprijinirea copiilor și familiilor aflate în dificultate**. Evenimentul este organizat de Asociația „Glasul Vieții” și, prin donațiile obținute de la participanți, contribuie la pregătirea pentru școală a mii de copii defavorizați (îmbrăcăminte, rechizite, produse de igienă) și la susținerea altor proiecte sociale dedicate mamelor și familiilor vulnerabile.

În cadrul acestui festival voluntarii au ocazia de a cunoaște **din culise organizarea unui eveniment de amploare**, contribuind la ghidarea publicului, coordonarea zonelor pentru copii, asistența logistică și distribuirea de materiale informative, dezvoltându-și abilități utile în domeniul evenimentelor, comunicării și lucrului în echipă.

SFR Iași- Serile filmului românesc

Serile Filmului Românesc (SFR) este **unul dintre cele mai importante festivaluri cinematografice din România, dedicat promovării filmului românesc**, care se desfășoară

anual în Iași și adună proiecții, întâlniri cu creatori de film, conferințe, evenimente speciale și competiții de scurtmetraje în mai multe locații din oraș. Festivalul a ajuns în 2025 la

ediția cu numărul 16, cu peste 40 de evenimente și o selecție variată de filme și invitați speciali.

Voluntarii au oportunitatea de a dezvolta abilități de organizare, comunicare și leadership, de a interacționa cu profesioniști din cinematografie și a-și crea amintiri de neuitat.

RCW- Romanian Creative Week

Romanian Creative Week (RCW) este **cel mai amplu eveniment dedicat industriilor creative din Uniunea Europeană**, organizat anual în **Iași**, care transformă orașul într-un adevărat hub cultural al artelor vizuale, filmului, teatrului, modei, designului și tehnologiei creative.

Prin acest proiect, voluntarii au șansa să descopere, din interior, cum prinde viață un eveniment multicultural de amploare europeană și să contribuie activ la buna lui desfășurare. Implicarea în cadrul RCW înseamnă mult mai mult decât simplu ajutor – înseamnă să fii parte dintr-o echipă care ține totul în mișcare: de la ghidarea publicului și a participanților, la animarea punctelor de informare, de la sprijinul oferit echipelor tehnice și de comunicare, până la prezența vie în inima

Jocurile Olimpice de iarnă Milano Cortina 2026

În perioada 6–22 februarie 2026 a avut loc cea de-a 25-a ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă, unul dintre cele mai așteptate evenimente sportive la nivel mondial. Competiția s-a desfășurat în șapte orașe italiene, cele mai multe probe având loc la Milano și în stațiunea montană Cortina d'Ampezzo. La această ediție au participat aproximativ 2.900 de sportivi din peste 90 de țări, care s-au întrecut pentru medalii în numeroase discipline spectaculoase, sub privirile milioaneilor de spectatori din întreaga lume.

Mascotele oficiale ale competiției, herminele Tina și Milo, au devenit rapid îndrăgite de public, simbolizând spiritul olimpic și legătura dintre cele două orașe gazdă.

Ceremonia de deschidere

Ceremonia de deschidere a Jocurilor Olimpice de iarnă 2026 a avut loc în premieră în patru locații, pe Stadionul San Siro din Milano și la Livigno, Predazzo și Cortina d'Ampezzo, acest lucru fiind cauzat de distanța mare dintre orașe.

În cadrul festivității s-a aprins flacăra olimpică în două vase olimpice aflate în Milano și în Cortina d'Ampezzo, iar organizatorii au adus un tribut păcii, îndemnând la un armistițiu pentru țările aflate în război.

Câțiva invitați speciali din cadrul deschiderii au fost Mariah Carey, Laura Pausini și Andrea Bocelli, care au cântat, dar și actorii Pierfrancesco Favino, Sabrina Impacciatore și Charlize Theron.

Sporturi

În cadrul ediției de anul acesta a Jocurilor Olimpice s-au desfășurat 116 probe sportive în 8

sporturi. Cele mai urmărite probe au fost cele din cadrul competițiilor de hochei, de patinaj artistic și de schi alpin.

Echipa României

România a fost reprezentată anul acesta de 29 de atleți care au participat la diferite sporturi. Cele mai bune rezultate obținute de țara noastră au fost: locul 5 în proba de bobsleigh două persoane (Mihai Cristian Tănase și George Iordache) și clasarea pe locul 17 în proba feminină de patinaj artistic (Iulia Sauter).

În istoria participărilor României, sigura medalie olimpică de iarnă rămâne bronzul cucerit în 1968 la bob două persoane (Ion Panțuru și Nicolae Neagoe).

Trebuie menționat faptul că **Ilinca Lungu**, fostă elevă a colegiului nostru și designer pentru o cunoscută firmă de echipamente sportive, a creat echipamentele pentru sportivii din Marea Britanie, Polonia, Ungaria și Germania.

Controverse

Ediția acestui an nu a fost scutită de controverse cum ar fi: schimbarea forțată a pieselor muzicale ale patinatorilor pe motive de copyright, protestele din Milano de la debutul jocurilor, participarea sub statut neutru a sportivilor din Rusia și Belarus sau dopajul unor concurenți.

Evenimente memorabile

Un eveniment memorabil din cadrul acestor jocuri este logodna patinatorilor Olivia Smart și Jean-Luc Baker în timpul competiției. De asemenea, obținerea aurului de către Mikhail Shaidorov la

proba masculină de patinaj artistic și de către Alysa Liu la cea feminină au fost neașteptate și primite cu multă încântare de către fani.

Ilia Malinin - favoritul care a ratat podiumul

Unul dintre cele mai discutate momente ale acestei ediții a fost prestația patinatorului artistic american **Ilia Malinin**, considerat marele favorit la medalia de aur. După ce a dominat programul scurt și a intrat în finală cu șanse uriașe de câștig, sportivul a avut o evoluție neașteptat de slabă în programul liber, unde a suferit mai multe căderi și greșeli tehnice. În urma acestor erori, Malinin a coborât până pe locul al optulea, ratând complet podiumul, un rezultat care a surprins atât publicul, cât și specialiștii din lumea patinajului artistic.

Acest moment a arătat încă o dată cât de imprevizibil poate fi sportul de performanță și cât de mare este presiunea resimțită de sportivi la Jocurile

Olimpice, unde o singură greșeală poate schimba complet cursul competiției. În ciuda dezamăgirii, reacția sa sinceră și sportivitatea de care a dat dovadă după concurs au fost apreciate de fani, transformându-l într-un exemplu de determinare și fair-play pentru tinerii pasionați de sport.

Ceremonia de încheiere

Festivitatea de încheiere a Jocurilor Olimpice de iarnă Milano Cortina 2026 a avut loc pe Arena Olimpică din Verona unde s-a ținut parada sportivilor și stingerea flăcării olimpice.

Următoarea ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă

A 26-a ediție a Jocurilor Olimpice de iarnă va avea loc în 2030 în Alpii Francezi unde va urma un nou sezon de competiție și magie.

Jocurile Olimpice de iarnă nu sunt doar o

competiție sportivă, ci și un adevărat spectacol al pasiunii, ambiției și perseverenței. Atmosfera festivă, emoțiile sportivilor și momentele de suspans din timpul probelor creează o magie aparte, care reușește de fiecare dată să adune oameni din întreaga lume în fața ecranelor sau pe stadioane. Interesul pentru această competiție rămâne ridicat, deoarece ea aduce împreună culturi diferite, promovează fair-play-ul și oferă exemple de curaj și determinare pentru generațiile tinere.

Astfel, Jocurile Olimpice de iarnă din 2026 au demonstrat încă o dată că sportul are puterea de a uni oameni, de a inspira și de a crea amintiri de neuitat, transformând fiecare ediție într-o celebrare a performanței și a spiritului olimpic.

Slabu-Pascal Georgiana-Antonia,

Clasa a IX-a E

Arhetipurile prieteniei: oamenii care ne colorează viața

Prietenii sunt ca niște constelații. Unii strălucesc constant și puternic, alții scilipesc din când în când. Unii apar doar într-o anumită perioadă a vieții tale și apoi dispar ca niște comete politicoase. Există câteva „tipuri” de prieteni pe care oamenii îi recunosc adesea, uneori cu drag, alteori cu o anumită rezervă:

Prietenul solar - Cel care radiază căldură. Te încurajează, își amintește zilele importante din viața ta și îți trimite mesajul „Poți să o faci!” exact la momentul potrivit. Să fii în preajma lui este ca și cum ai sta lângă fereastră într-o dimineață rece.

Prietenul terapeut - Ascultă cu atenție, pune întrebări inteligente și, cumva, îți descurcă haosul din viață în mici concluzii clare. Dezavantajul? Poate ajunge să poarte o povară emoțională mare dacă prietenia nu este echilibrată.

Prietenul care vine doar la petreceri - Sunt minunați la petreceri, zile de naștere și excursii spontane. Dar când viața devine grea? S-ar putea să dispară în confeti. Distracție, dar nu întotdeauna construită pentru profunzime.

Prietenul “de vreme bună” - Prezent când lucrurile merg bine. Tăcut când lucrurile sunt furtunoase. Nu poți să-i reproșezi asta, dar observi tiparul.

Partenerul intelectual - Partenerul tău de dezbateri. Complice la gândirea complexă. Cel care îți trimite note vocale de trei paragrafe despre un episod de podcast. Conversațiile par maratoane mentale în cel

mai bun sens.

“Fantoma” - Dispare săptămâni sau luni întregi... apoi reapare cu „Mi-e dor de tine!!!” ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Misterios. Ocazional haotic. Ciudat de adorabil.

Cel care vrea să fie mereu mai bun - Fiecare poveste devine o competiție. Ai alergat 5 km? Ei au alergat 10. Ești obosit? Ei nu au dormit de zile întregi. Poate părea mai puțin o împărtășire și mai mult o competiție.

“Legenda” care nu necesită multă întreținere - Nu sunt necesare mesaje zilnice. Fără vină. Poți să nu vorbești luni întregi și să reiei discuția exact de unde ai rămas. Aceste prietenii îmbătrânesc ca niște cărți bune, silențios de fiabile.

Prietenul-ogindă - Îți reflectă părți din tine însuși. Uneori este reconfortant. Uneori este o provocare. Dar întotdeauna este revelator.

Prietenul „lipici” - Planificatorul. Cel care reînvie discuțiile de grup. Cel care îți amintește de zilele de naștere. Fără ei, grupul de prieteni s-ar putea dizolva în praf digital.

Majoritatea dintre noi suntem un amestec de mai multe tipuri, în funcție de perioada din viață. Și uneori, dacă suntem sinceri, am fost soarele într-o prietenie și fantoma în alta. Prietenia nu este o identitate fixă. Este mai degrabă ca un model meteorologic schimbător. Magia constă în a găsi oameni al căror climat se potrivește cu al tău.

Bonus

„Prințesa sau prințul degețelului”: acei prieteni care pur și simplu nu vor să caute informații

Cu toții avem astfel de prieteni: persoana care nu ridică niciodată *chiar* un deget pentru a căuta singură chiar și cea mai simplă informație. Care era ora întâlnirii? Unde luăm cina în seara asta? Cât timp se încălzește popcornul la cuptorul cu microunde? În loc să deruleze chatul sau să caute rapid pe Google, te întreabă *din nou*. Și din nou. Da, *acei* prieteni.

Recent, un nou termen colocvial a început să circule în cercurile sociale și online: „**prințesa sau prințul degețelului**” sau “**finger prince/ princess**”. Provine dintr-o expresie coreeană („ping-peu”) și surprinde *exact* acea atitudine - cineva care se așteaptă ca alții să facă mici eforturi pe care le-ar putea face la fel de ușor și singuri.

La început, ar putea *parea* doar un obicei ciudat. Dar aici devine interesant: aceste mici cereri repetitive pun de fapt pe altcineva - adesea pe tine - în rolul de “muncitor emoțional”. Asta înseamnă că tu ești cel care caută constant informații, le reamintește oamenilor detalii, le explică planuri, *derulează* conversații doar pentru că ei nu au verificat firul discuției. Și în timp? Poate fi epuizant.

Experții spun că acest comportament *nu provine întotdeauna din intenții rele*. Unii oameni uită sincer, sunt foarte ocupați sau pur și simplu nu se gândesc de două ori la asta. Dar când devine un obicei - când fiecare întrebare la care răspunzi este ceva ce ar fi putut afla în câteva secunde - începe să spună ceva despre cât de mult se bazează pe alții să gândească în locul lor. Poate chiar să pară că *se așteaptă* la asta.

Deci, cum îți dai seama dacă cineva din viața ta se încadrează în categoria „prințesei/ prințului degețelului”? Câteva întrebări te pot ajuta să afli:

Se întâmplă doar ocazional? Dacă se întâmplă rar, ar putea fi doar uitare.

Ar fi putut găsi răspunsul în câteva secunde? Vorbim despre lucruri foarte simple, nu despre cercetări aprofundate.

Încearcă mai întâi înainte de a întreba? Un simplu „Am încercat să caut, dar nu am găsit” arată că măcar au depus un efort.

Ce este dificil este că acesta nu este unul dintre acele semnale de alarmă majore în prietenie - nu este ca și cum ar anula constant întâlnirile sau ar bârfi despre tine. Dar mici obiceiuri ca acesta *pot* crea o frustrare tăcută în timp. Sentimentul de a fi centrul de informații pentru fiecare lucru mărunț poate fi obositor, chiar dacă îți profundează la acea persoană.

Cu toate acestea, nu trebuie să-i critici sau să creezi o situație jenantă. Poți stabili limite blânde, care să mențină prietenia caldă. Câteva fraze simple - cum ar fi „Nu sunt sigur - ce ai încercat să cauți?” sau „Cred că poți găsi asta foarte repede online” - îi pot îndemna subtil să facă ei înșiși puțin efort. Sau, dacă te simți curajos, le poți trimite acest articol și puteți râde împreună de asta!

QUIZ - Ești un „prinț sau o prințesă a degețelilor”?

O autoevaluare rapidă înainte de a întreba pe cineva unde se află restaurantul...din nou.

Instrucțiuni: Pentru fiecare afirmație, alege: **A) Adesea B) Uneori C) Rar**

1. Chiar dacă detaliile sunt deja în chat-ul de grup, tot le cer în loc să derulez în sus.

A / B / C

2. Dacă am nevoie de informații de bază, primul meu instinct este să întreb un prieten în loc să le caut eu însumi.

A / B / C

3. Am întrebat pe cineva ceva la care se putea răspunde cu o căutare de 10 secunde pe Google.

A / B / C

4. Când cineva îmi răspunde „Este în chat”, mă simt ușor jignit.

A / B / C

5. Rar încerc să găsesc răspunsul singur înainte de a cere ajutor.

A / B / C

6. Presupun că prietenii mei nu se supără să caute informații pentru mine.

A / B / C

7. Am cerut aceeași informație de mai multe ori pentru că nu am verificat mesajele anterioare.

A / B / C

Rezultate

În mare parte A - S-ar putea să ai ceva energie “regală” în vârful degetelor. Prietenii tăi s-ar putea simți ocazional ca și cum ar fi motorul tău de căutare personal. Poate că e timpul să lași degetele să facă puțin mai multă treabă.

În mare parte B - Ești om. Uneori întrebă mai întâi, alteori cauți mai întâi. Un pic de conștientizare face minuni.

În mare parte C - Degetele tale sunt cetățeni complet independenți. Probabil verifici de două ori înainte de a întreba și respecti timpul altora.

Prof. Adriana Athes

Despre Tom Hanks și de ce îl iubim atât de mult

Anul acesta, "tatăl Americii" va împlini 70 ani. Deși nu își arată vârsta decât pe alocuri, când își lasă barba să crească și ia în greutate din cauza diabetului de tip 2 de care suferă din cauza fluctuației în greutate prin care a fost nevoit să treacă pentru anumite roluri, el rămâne același reper de echilibru și naturalețe pe ecran. Vârsta nu i-a diminuat carisma, ci i-a adăugat profunzime, ceea ce ne face să ne întrebăm cum de este încă atât de apreciat și respectat de către public și cinești. În fond, industria se schimbă, iar din păcate, pentru a-ți păstra relevanța, ești nevoit să te conformezi. Tom Hanks, în schimb, în cei 46 ani de carieră, ne-a demonstrat contrariul.

Paradoxul dintre consistența și relevanța lui Tom Hanks reiese din rolurile sale. Fie că v-a plăcut de el ca inocentul Forrest Gump în pelicula omonimă, ca simpaticul Josh Baskin în *Big* sau, de ce nu, ca profesorul-erou Robert Langdon în franciza de ecranizări după cărțile lui Dan Brown, personajele sale te ating la suflet. Ele emană sinceritate, empatie și vulnerabilitate, iar ceea ce impresionează cel mai mult este că imaginea sa de pe marile ecrane corespunde perfect cu felul în care este el în realitate. Atât apropiații, cât și colaboratorii săi au confirmat că este la fel de discret, integru și sufletist ca în interpretările sale. Practic, se joacă pe el însuși, de unde și atâta naturalețe și ușurință în jocul actoricesc. Critica a aclamat rolurile sale de „everyman”, dar au pus la zid faptul că joacă, în mare parte, „tipi buni”.

Să fie Tom Hanks victima fenomenului de typecasting? Se prea poate. Dar își face treaba ca un meseriaș.

În ciuda recurenței tematiche a personajelor sale, filmele laureatului de Oscar (două premii, câștigate în ani consecutivi!), au o versatilitate narativă aparte. De la filme horror (*He Knows You're Alone*, prima sa apariție cinematografică) și comedioare precum *Dragnet* și *Larry Crowne* până la filme de război (*A League Of Their Own*, *Saving Private Ryan*), alte roluri emoționante în *The Green Mile*, *Captain Phillips*, *Cast Away* și chiar ca vocea personajului Woody din franciza *Toy Story*, „range”-ul lui Tom Hanks este remarcabil. De remarcat sunt numeroasele sale colaborări cu Meg Ryan, Gary

Sinise, Steven Spielberg și Robert Zemeckis. O fi existând, deci, un tipar. Dar rezultatele au fost întotdeauna peste măsura așteptărilor noastre. A mai dat și rateuri, nimic de zis. *Road to Perdition* și *Elvis* n-au fost chiar cele mai bune momente ale lui. Dar asta ne-a făcut să-l apreciem și mai mult, deoarece și-a asumat imperfecțiunile.

Și totuși, nu-l iubim doar pentru aparițiile sale. Ne reconfortează și relația sa de aproape 40 ani cu soția sa, Rita Wilson, care la rândul ei a apărut împreună cu el în câteva pelicule. Căsnicia lor s-a clădit pe respect și solidaritate și este catalogată ca una dintre cele mai sănătoase relații de la Hollywood. Și nu doar asta. Felul în care se implică în cauze bune, fără mare tam-tam, a câștigat respectul publicului. Nu face activism strident sau pentru imagine, ci sprijină proiecte de impact, fie ele în domenii de sănătate, educație sau acțiuni caritabile. Gesturile sale sunt simple, dar sincere și responsabile, deoarece a realizat că prin platforma sa are un avantaj în a ajuta oamenii. Proeminentă figură și în lumea politică, Tom și-a păstrat integritatea, militând pentru democrație cu o diplomație de care doar el este capabil. Și-a păstrat o imagine curată de-a lungul vieții, ceea

ce este de admirat, comparativ cu alți contemporani de-ai săi, care uneori tind să se dea în spectacol.

În așteptarea noului său film, în care se zvonește că îl va juca pe Abraham Lincoln, putem contempla la impactul său „larger than life”, prezent atât în domeniul cinematografului, cât și în cultura pop și evoluția societății în ultimii 30 ani. Tom Hanks reușește să îmbine talentul său actoricesc incontestabil și personalitatea sa autentică în mod armonios. Rezultatul? Un caracter memorabil, care te emoționează și în care uneori te regăsești. Și acum că am terminat de scris aceste rânduri, merg să mă uit din nou la *The Green Mile*, filmul meu preferat, până ce nu dispăre iar de pe Netflix...).

Mocanu Alesia,

Clasa a X-a D

Capoeira: arta care a transformat lupta în libertate

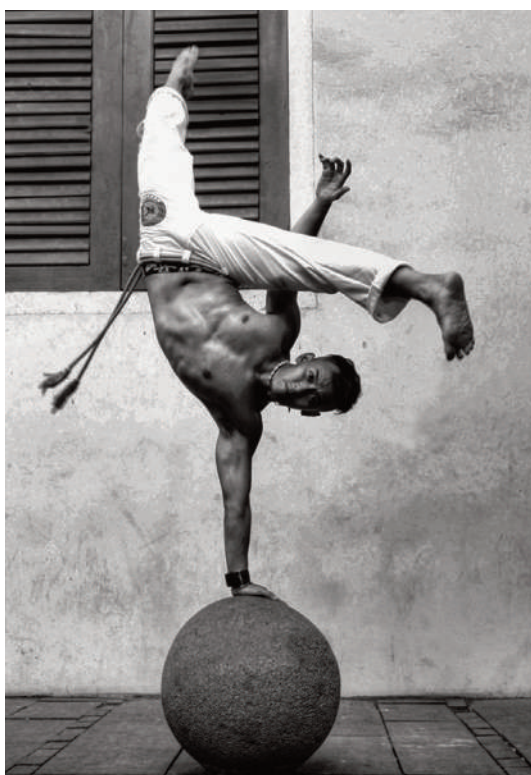
Ce înseamnă Capoeira?

Capoeira este o artă marțială afro-braziliană care îmbină lupta, dansul, muzica și acrobația într-o formă unică de expresie. La prima vedere pare un dans spectaculos, însă în esență este o tehnică de luptă camuflată în mișcări ritmice. Cuvântul „capoeira” provine, cel mai probabil, din limba tupi (vorbită de populațiile indigene din Brazilia) și se referă la o zonă cu vegetație joasă. Acolo, potrivit tradiției, sclavii fugari se antrenau în secret. Astfel, capoeira nu este doar un sport - ci și o formă de rezistență culturală.

Cum a fost creată?

Capoeira s-a născut în Brazilia secolelor XVI–XIX, în perioada sclaviei. Africanii aduși forțat pe plantațiile braziliene au dezvoltat această formă de luptă pentru a-și apăra libertatea. Pentru a evita pedepsele, au „mască” tehnicile de luptă în mișcări ritmice și muzicale, astfel încât antrenamentul să pară un dans. Muzica și cântatul nu erau doar elemente artistice, ci și un cod de comunicare. După abolirea sclaviei (1888), capoeira a fost inițial interzisă, fiind asociată cu revolte și bande urbane. Practicanții puteau fi chiar arestați. Totuși, în secolul XX, maeștri precum

Mestre Bimba sau Mestre Pastinha au reorganizat și sistematizat capoeira, transformând-o într-o disciplină structurată, cu metode de predare și academii oficiale. Astfel, capoeira a trecut de la statutul de practică ilegală la patrimoniu cultural național.

Cum a devenit un sport recunoscut internațional?

În anii '70 -'80, maeștrii brazilieni au început să călătorească și să predea în Europa și Statele Unite. Spectaculozitatea mișcărilor a atras rapid interesul, iar factorii care au contribuit la popularitate au fost aparițiile în filme și competiții, demonstrațiile internaționale, includerea în festivaluri culturale sau comunitățile braziliene din diaspora.

În 2014, capoeira a fost recunoscută oficial de

UNESCO ca patrimoniu cultural imaterial al umanității, consolidând statutul său global, iar astăzi există școli de capoeira pe toate continentele.

În ce constă Capoeira?

Capoeira se joacă într-un cerc numit roda (cerc). Participanții formează un cerc, cântă și bat ritmul, iar doi jucători intră în mijloc pentru a „juca”.

Elementele principale:

Ginga - mișcarea de bază, un balans continuu al corpului. Este fundamentul tuturor tehnicilor.

Lovituri și eschive - Kick-uri circulare, mișcări joase, rotații, evitări fluide. Contactul dur nu este scopul principal; accentul este pus pe strategie și dialog corporal.

Acrobații - Roți, flicuri, sărituri, mișcări inversate.

Muzică - Instrumentul principal este *berimbau* (arc muzical cu coardă metalică), alături de *pandeiro* (tamburină) și *atabaque* (tobă). Ritmul determină stilul jocului - mai lent, mai tehnic sau mai rapid și exploziv.

Cum funcționează o comunitate de capoeira?

Capoeira este un „dialog” fizic – o conversație prin mișcare, iar valorile comunității sunt:

- respectul
- disciplina
- solidaritatea
- incluziunea

Capoeira pune accent pe colaborare. Nu există „câștigător” în sens clasic; jocul este despre învățare și adaptare. Promovarea se face prin ceremonii numite *batizado*, unde elevii primesc primul cordon (similar centurii din alte arte marțiale).

Mai mult decât un sport

Capoeira dezvoltă forța, mobilitatea, coordonarea, ritmul, inteligența strategică, expresivitatea corporală, dar, mai presus de toate, transmite un mesaj puternic: libertatea poate fi exprimată prin mișcare.

Dintr-o formă de rezistență a sclavilor, capoeira a devenit un limbaj universal al corpului - o artă care unește oameni din culturi diferite într-un singur cerc, o singură muzică, o singură energie.

Atanasof Matteo-Bogdan,

Clasa a X-a E

Genurile muzicale și identitatea: de la subculturile anilor '90 la playlisturi comune

“Ești rocker sau depeșar?”

În cea mai mare parte a secolului al XX-lea, gusturile muzicale au funcționat adesea ca un semn distinctiv al identității. În special în anii 1990, genurile muzicale ascultate de tineri nu erau doar preferințe legate de divertisment, ci și semne de apartenență. Rock-ul, hip-hopul, grunge-ul, tehnoul sau metalul erau adesea legate de subculturi distincte, cu stiluri, atitudini și chiar cercuri sociale proprii, iar a spune „ascult rock” sau „ascult hip-hop” putea însemna mult mai mult decât o preferință. Sugera o viziune asupra lumii, o comunitate și, uneori, chiar o adversitate față de alte grupuri.

În multe locuri, inclusiv în peisajul românesc de după 1989, aceste identități muzicale au creat granițe clare. Fanii rock-ului alternativ se puteau percepe ca respingând cultura pop mainstream. Ascultătorii de hip-hop se puteau alinia unei culturi înrădăcinate în poveștile urbane, comentariile sociale și expresia ritmică. Fanii metalului își cultivau

propria estetică și propriile spații, adesea definite de intensitate și rebeliune. Aceste distincții produceau uneori rivalități, dar și favorizau comunități puternice, muzica oferind tinerilor un limbaj prin care își puteau defini identitatea. Astfel s-au creat granițe clare. Fanii heavy-metalului, de exemplu, și-au construit adesea identitatea în jurul unor trupe precum *Metallica* sau *Iron Maiden*, cu piese pline de revoltă, intensitate și putere, iar cultura din jurul ei includea îmbrăcăminte specifică, păr lung și un puternic sentiment de solidaritate între fani. Ascultătorii de metal simțeau adesea că muzica lor se deosebea de mainstream și se defineau uneori în contrast cu publicul de muzică pop sau dance. În același timp, fanii muzicii alternative sau electronice erau atrași de artiști precum *Depeche Mode* sau *The Cure*. Aceste trupe cultivau peisaje sonore mai întunecate, mai introspective, care rezonau cu ascultătorii care se considerau “outsideri gânditori”. Pentru mulți adolescenți, descoperirea unei astfel de muzici era aproape un rit de trecere, aceasta oferind o modalitate de a articula sentimente care erau dificil de exprimat în alt mod.

În același timp, ascensiunea hip-hop-ului a remodelat cultura tinerilor în moduri spectaculoase. Artiști precum *Tupac Shakur* și *The Notorious B.I.G.* reprezentau un gen care combina ritmul, povestirea și comentariul social. Ascultătorii de hip-hop se identificau adesea puternic cu cultura din jurul muzicii, inclusiv moda, limbajul și valorile comunității. În unele medii sociale, publicul de rap și rock părea să ocupe spații culturale complet diferite.

Aceste distincții erau întărite de peisajul media al vremii. Posturile de radio

erau de obicei specializate în genuri specifice, iar canalele de televiziune precum MTV grupau adesea artiștii în funcție de stil și public. Magazinele de discuri reflectau, de asemenea, aceste diviziuni: metal, rock alternativ, hip-hop și muzică electronică aveau fiecare secțiunile lor proprii, iar dacă cineva dorea să exploreze un gen nou, era nevoie de un efort conștient. Ca urmare, ascultătorii rămâneau adesea în „teritoriul” lor muzical, consolidând legătura dintre gen și identitate. Gusturile muzicale din anii 1990

puteau fi percepute aproape ca o apartenență la un club. Fanii participau la concerte diferite, se îmbrăcau diferit și, uneori, priveau cu scepticism alte genuri. Muzica oferea tinerilor un limbaj prin care își puteau defini identitatea, dar trasa și linii culturale clare între grupuri.

Era digitală a transformat treptat acest peisaj. Platformele de streaming, rețelele sociale și recomandările algoritmice au făcut muzica mult mai accesibilă și fluidă, iar azi un singur playlist poate trece fără probleme de la indie rock la hip-hop, de la muzică electronică la coloane sonore clasice. Ascultătorii tineri consumă frecvent muzică fără aceleași limite rigide de gen care defineau odată culturile muzicale. Descoperirea muzicii se face acum prin playlisturi, videoclipuri scurte și linkuri partajate, mai degrabă decât prin medii atent definite.

Totuși, acest lucru nu înseamnă că muzica și-a pierdut rolul în formarea identității. Mai degrabă, identitatea a devenit mai complexă și mai flexibilă. În loc să aparțină unui singur „trib” muzical, mulți ascultători își construiesc o „colană sonoră” personală care reflectă diferite aspecte ale personalității lor. O persoană poate apela la hip-hop pentru energie, la indie folk pentru introspecție și la muzică electronică pentru întâlniri sociale. Identitatea se exprimă prin combinații, mai degrabă decât prin exclusivitate.

În același timp, continuă să apară noi forme de identitate muzicală. Comunitățile online se adună

în continuare în jurul anumitor artiști, estetici sau micro-genuri, fanii K-pop, hyperpop, lo-fi hip-hop sau muzicii electronice underground dezvoltând adesea identități colective puternice. Diferența este că aceste comunități sunt mai puțin izolate, și un ascultător poate participa la mai multe simultan, trecând cu ușurință de la una la alta.

O altă schimbare importantă este circulația globală a muzicii. Genurile care păreau odată legate de regiuni specifice călătoresc acum rapid peste granițe. Latin trap, Afrobeats, pop coreean și alte stiluri și-au găsit publicul la nivel mondial. Acest schimb global a încurajat colaborarea între artiști din medii diferite și a lărgit vocabularul muzical al ascultătorilor. În acest sens, relația dintre muzică și identitate nu a dispărut, ci a evoluat. Granițele rigide din trecut s-au estompat, permițând forme mai hibride de apartenență. În timp ce anii 1990 au accentuat adesea diferențele și opoziția dintre genuri, prezentul tinde să pună accentul pe coexistență și explorare.

Muzica încă ajută oamenii să-și exprime identitatea. Diferența este că identitatea de astăzi nu mai înseamnă atât alegerea unei părți, cât mai degrabă accesul la o colecție diversă de sunete care rezonază cu diferite stări, experiențe și influențe culturale. Într-o lume conectată prin platforme digitale și schimburi globale, identitatea muzicală a devenit mai puțin „tribală” și, astfel, mai personală.

Geanta „analogică” - trendul care ne ajută să lăsăm telefonul deoparte

În autobuz, la coadă la magazin sau chiar în pauza dintre ore, reflexul este aproape același pentru toată lumea: scoatem telefonul și începem să derulăm ecranul fără să ne dăm seama cât timp trece. Acest obicei, cunoscut sub numele de *doomscrolling*, a devenit atât de răspândit încât a apărut un trend neașteptat care încearcă să îi facă față. În mod surprinzător, soluția vine chiar din lumea modei. Tot mai mulți oameni vorbesc despre „**geanta analogică**”, un accesoriu care nu este special prin designul său, ci prin ceea ce conține: activități offline care ne ajută să petrecem mai puțin timp pe telefon.

Ce este geanta analogică?

Spre deosebire de gețile „la modă” din trecut, apreciate mai ales pentru brand sau aspect, geanta analogică este interesantă prin **obiectele din interiorul ei**. În loc de gadgeturi digitale, aceasta conține lucruri simple, care pot fi folosite fără ecrane, de exemplu:

- cărți sau reviste,
- integrame sau puzzle-uri,
- carnețele și pixuri pentru scris sau desen,
- materiale pentru tricotate sau alte hobby-uri creative.

Ideea este simplă: atunci când apare tentația de a verifica telefonul, poți scoate din geantă o activitate care îți ocupă timpul într-un mod mai relaxant și mai creativ.

De unde a pornit ideea?

Conceptul a devenit popular după ce creatoarea de conținut **Sierra Campbell**, din California, a vorbit despre el într-un videoclip pe TikTok. Ea spunea că una dintre cele mai mari temeri ale sale este să ajungă la finalul vieții și să realizeze că a petrecut prea mult timp pe telefon.

În videoclipurile sale, Campbell arată ce pune în geanta analogică: reviste, un caiet pentru schițe și pixuri colorate. Ideea a devenit rapid virală, iar mulți oameni au început să își creeze propriile „stop-scrolling bags”.

De ce avem nevoie de o astfel de idee?

Statisticile arată că folosim telefonul foarte des. De exemplu, în Marea Britanie, un adult își verifică telefonul **aproximativ o dată la 12 minute**, iar timpul total petrecut pe telefon poate ajunge la **aproximativ cinci ore pe zi**, fără a include activitățile legate de muncă sau școală.

Acest comportament este adesea legat de fenomenul numit **doomscrolling**, adică tendința de a derula la nesfârșit conținut online, chiar și atunci când acesta este negativ sau stresant.

Cum funcționează ideea în practică?

Inspirația pentru geanta analogică vine și din

cartea *The Power of Habit* de Charles Duhigg, care explică faptul că obiceiurile sunt formate din trei elemente: un semnal, o rutină și o recompensă. În loc să încerci să elimini complet obiceiul de a lua telefonul în mână, poți **schimba rutina**.

De exemplu:

- dacă obișnuiești să citești știri pe telefon, poți avea în geantă o revistă sau un ziar;
- dacă intri pe telefon pentru divertisment, poți citi câteva pagini dintr-o carte;
- dacă îți place să salvezi idei sau imagini online, poți desena sau scrie într-un jurnal.

O revenire la activități „analogice”

Geanta analogică face parte dintr-un fenomen mai larg de întoarcere la activități offline. În ultimii ani au redevenit populare discurile de vinil, revistele tipărite sau aparatele foto simple. În același timp, tot mai multe persoane redescoperă hobby-uri precum ceramica, croșetatul sau scrisul de mână.

Concluzie

Trendul genții analogice arată că moda nu înseamnă doar haine sau accesorii, ci și **modul în care ne organizăm viața de zi cu zi**. Pentru mulți tineri, aceasta a devenit un simbol al dorinței de a petrece mai puțin timp online și mai mult timp făcând lucruri creative sau relaxante.

Într-o lume dominată de ecrane, uneori o simplă geantă cu o carte, un caiet și un puzzle poate fi primul pas către o viață mai echilibrată.

Prof. Mihaela Pasciuc

Croșetatul – hobby-ul care îmbină creația cu relaxarea

Ce este croșetatul?

Croșetatul este arta de a crea obiecte textile cu ajutorul unei croșete și al unui fir, prin formarea și îmbinarea unor bucle numite ochiuri, cunoscute în engleză ca *stitches*, folosind lâna și instrumentul special numit croșetă. Deși pare complicat la început, principiul este surprinzător de simplu: fiecare ochi este o buclă de fir trasă printr-o altă buclă, iar aceste bucle legate între ele formează un material.

Ce este un ochi și cum funcționează?

Un „ochi” este, practic, unitatea de bază a croșetatului. Imaginează-ți că faci o mică buclă dintr-un fir și apoi treci croșeta prin ea pentru a crea o altă buclă. Fiecare astfel de mișcare creează un nou ochi. Ochiurile se așează unul lângă altul și unul peste altul, construind rânduri sau cercuri. De exemplu, „ochiul de lanț” (chain stitch) este cel mai simplu și reprezintă fundația majorității proiectelor. „Piciorușul scurt” (single crochet) creează un material mai dens, în timp ce „piciorușul dublu” (double crochet) este mai înalt și oferă o textură mai aerisită. Există extrem de multe astfel de ochiuri, toate acestea schimbând aspectul și textura lucrării.

Ce fel de tipuri de lâna există și de ce este important felul pe care îl folosim?

Pentru croșetat se utilizează diverse tipuri de lâna, iar fiecare dintre ele poate schimba considerabil aspectul și textura lucrării. Acestea pot fi diferite din punct de vedere al materialului din care sunt realizate, precum lâna chenille, acrilică, de bumbac sau pufoasă, și din punct de vedere al mărimii. Acestea încep de la mărimea 1, „super fine”, până la

mărimea 6, „super bulky”. Grosimea lânii folosite influențează dimensiunea finală a obiectului, care poate fi mai mare sau mai mic. Folosind același tutorial, poți crea un pluș cât palma ta folosind lâna subțire sau unul chiar de trei ori mai mare folosind lâna mai groasă. Depinzând de preferințele tale, poți crea exact ceea ce îți dorești în diferite mărimi!

Ce poți crea prin croșetat?

Spre deosebire de alte activități, croșetatul îți oferă libertate totală. Poți urma un model sau îți poți inventa propriul design. Nu există limite reale atunci când croșetezi. Tocmai de aceea, pentru mulți tineri, croșetatul devine o formă de exprimare personală. Îți poți crea accesorii perfect asortate stilului tău, genți care nu se găsesc în magazine, topuri de vară în culorile preferate sau cardiganuri exact așa cum ți le imaginezi. Ai posibilitatea de a crea pălării, eșarfe, pături, bijuterii textile, iar satisfacția

pe care o vei simți atunci când îți vei purta sau folosi propriile creații face ca tot procesul să fi meritat pe deplin.

Un stil foarte popular în prezent este **amigurumi**, o tehnică originară din Japonia, prin intermediul căreia se pot crea figurine croșetate, de obicei animale sau personaje. Amigurumi se lucrează, în general, circular, pentru a crea o textură compactă. Figurinele sunt apoi umplute cu pluș pentru a căpăta volum, iar apoi le poți adăuga accesorii și detalii după bunul plac. Acest tip de proiect este extrem de îndrăgit pentru că îmbină creativitatea cu atenția la detalii, iar rezultatul este adesea adorabil și plin de personalitate.

De ce este bine să cumpărăm obiecte croșetate?

Creațiile realizate prin croșetat sunt adesea comercializate în cadrul târgurilor cu obiecte handmade sau online, pe platforme precum Etsy. Chiar dacă prețurile acestora pot părea puțin mai ridicate, trebuie să se ia în considerare munca depusă și orele petrecute pentru a crea jucăria sau obiectul, pe lângă costul materialelor utilizate. De cele mai multe ori, se merită pe deplin să investești în astfel de obiecte, deoarece sunt de bună calitate și vor rezista în timp foarte bine. În plus, susții financiar munca și pasiunea unei persoane reale. Atunci când alegem un produs croșetat, banii nu merg către o producție în masă sau către o companie mare, ci ajung direct la cineva care a investit timp, răbdare și creativitate în realizarea acelui obiect.

De ce este benefic croșetatul pentru starea noastră de bine?

Pe lângă plăcerea de a crea, această activitate aduce beneficii și pentru starea psihică. Mișcarea repetitivă a mâinilor, atenția acordată fiecărui stitch și ritmul constant creează o schimbare de focus. Când croșetezi, mintea ta se mută de la grijile zilnice la gestul prezent. Focusându-ți atenția asupra creației tale, te relaxezi și ieși din starea de neliniște provocată de stresul acumulat pe parcursul zilei. Pentru momentele în care te simți copleșit sau anxios, croșetatul devine o ancoră, o metodă de a face față cu ușurință momentelor dificile. Te concentrezi pe următorul ochi, nu pe problemele ce te apasă. Respirația devine mai liniștită, iar gândurile alerte se așază, oferindu-ți șansa de a gândi mai limpede și de a petrece timp de calitate cu tine însuși. Unii consideră croșetatul a fi o metodă de terapie și autoconsolare.

În plus, această activitate stimulează creierul. Procesul de a urmări un model, de a număra ochiuri și de a coordona mișcările mâinilor menține mintea activă. Studiile arată că activitățile manuale care implică atenție și coordonare pot contribui la

menținerea sănătății cognitive, reducând riscul de declin mental asociat cu înaintarea în vârstă, inclusiv riscul de Alzheimer sau demență, și pot ajuta la diminuarea pierderilor de memorie. Practic, în timp ce creezi ceva frumos, îți antrenezi și creierul.

Concluzie

Croșetatul nu este doar o activitate manuală, ci o adevărată formă de relaxare și exprimare creativă. Cu o simplă croșetă și un fir, fiecare ochi format prinde viață, transformându-se treptat în obiecte unice – haine, accesorii sau figurine amigurumi adorabile. Pe lângă satisfacția de a crea ceva cu propriile mâini, croșetatul ajută la calmarea minții, la reducerea anxietății și la schimbarea focusului de la grijile zilnice către prezent, oferind o stare de liniște. În același timp, stimulează creierul, menținând memoria activă și reducând riscul declinului cognitiv. Este o activitate care combină utilul cu plăcutul, arta cu răbdarea și imaginația cu sănătatea mentală. Pe lângă toate avantajele deja menționate, croșetatul este avantajos și din punct de vedere financiar, deoarece un ghem de lână nu depășește 20 de lei, iar dintr-unul singur îți poți crea o mulțime de obiecte. De ce să cheltuiești bani pe haine și accesorii când îți le poți face singur, exact așa cum îți dorești?

**Răileanu Miruna Elena, Talpeș Anisia
Mădălina**

Clasa a X-a E

Lego

Te-ai întrebat vreodată cum a luat naștere LEGO, jucăria care a captivat milioane de copii și adulți din întreaga lume? Totul a început în 1932, în mica localitate daneză **Billund**, într-un atelier de tâmplărie condus de Ole Kirk Kristiansen. În timpul Marii Crize Economice, el a început să creeze miniaturi ale mobilei pe care o confecționa. Această idee ingenioasă a evoluat rapid și a dat naștere unor jucării care astăzi sunt recunoscute și iubite de copii din toate colțurile lumii. În 1934, compania a primit numele „**LEGO**”, prescurtarea expresiei daneze „leg Godt”, care înseamnă „joacă-te bine”. După al Doilea Război Mondial, plasticul a devenit disponibil în Danemarca, iar în 1947 LEGO a achiziționat o mașină de turnare prin injecție. Inspirată de cărămizile interconectabile Kiddicraft, LEGO a dezvoltat propriile cărămizi din plastic. În 1958, a fost brevetat designul modern al cărămizilor, cu tuburi goale în partea inferioară pentru o interconectare mai puternică. Acest design rămâne și astăzi la baza produselor LEGO.

În anii 1960, LEGO a trecut complet de la jucăriile din lemn la cărămizile din plastic, după ce un incendiu la depozit a distrus o mare parte din stocul de lemn. Compania s-a extins la nivel

internațional, a introdus roți pentru vehicule și a lansat linia Duplo pentru copiii mai mici în 1969. În 1968, primul parc Legoland s-a deschis în Billund.

Între anii 1970 și începutul

anilor 1990, LEGO s-a extins rapid. A introdus mini-figurine, în 1978, a lansat teme populare precum Spațiu, Castel, Pirați și Tehnică și a intrat pe piețele educaționale. Compania a devenit unul dintre cei mai mari producători de jucării din lume și a stabilit mai multe recorduri mondiale Guinness folosind piese LEGO.

Cu toate acestea, de la mijlocul anilor 1990 până la începutul anilor 2000, LEGO s-a confruntat cu un declin financiar grav. Schimbările de design, expansiunea excesivă și costurile ridicate de producție au dus la primele pierderi financiare în 1998. Compania a început să producă seturi licențiate, precum Star Wars și Harry Potter, ceea ce a stimulat vânzările pe termen scurt, dar a crescut cheltuielile. În 2004, LEGO era aproape de faliment.

O schimbare majoră a început în 2004, când noua conducere a restructurat compania, a redus costurile, s-a concentrat pe produsele de bază și a

îmbunătățit eficiența. Vânzările s-au redresat puternic, susținute de teme de succes precum Ninjago și francizele licențiate. În 2014, filmul “The Lego Movie” a devenit un succes mondial major, acesta fiind urmat de alte 25 de spin-offuri.

De-a lungul deceniilor, LEGO a lansat mii de seturi, dar doar câteva au reușit să devină populare în toată lumea. Fie prin dimensiuni impresionante, fie prin legătura cu francize celebre sau prin nostalgia pe care o trezesc, aceste seturi au cucerit milioane de fani din întreaga lume: Millennium Falcon 75192, Hogwarts Castle 71043, Titanic 10294, Colosseum 10276, Eiffel Tower 10307, NASA Apollo Saturn V 21309 și desigur Bugatti Chiron 42083.

În acest an, Lego va lansa peste 150 de seturi. Printre cele ce au fost deja scoase pe piață, se află “**Stranger Things The Creel House**”, “**Love Birds**” și “**Japanese Cherry Blossom Landscape**”, acestea marcând startul unui an plin de seturi noi și inovative.

În ciuda provocărilor din trecut, LEGO a avut un impact cultural major la nivel mondial și continuă să inoveze, rămânând fidel sistemului său original de cărămizi dezvoltat în 1958. Seturile LEGO te provoacă să fii creativ, să îți dezvolți imaginația și să înveți să gândești logic. Fie că construiești un castel, o navă spațială sau un oraș întreg, LEGO te încurajează să visezi și să crezi în propriul tău ritm. Și nu uita - aceste blocuri colorate nu sunt doar pentru joacă; ele te ajută să îți dezvolți abilități precum răbdarea, atenția la detalii și rezolvarea problemelor.

Astăzi, LEGO rămâne în continuare o jucărie populară, adorată atât de copii, cât și de colecționari sau pasionați de construcții. Deci, data viitoare când ai câteva blocuri LEGO în față, amintește-ți că nu doar te joci – construiești lumi, înveți și te distrezi în același timp!

Hălăucă Ștefania,

Sudoku și de ce ar trebui să-i dai o șansă

Cu toții căutăm adesea noi moduri prin care să ne ocupăm timpul, dar de multe ori ajungem la aceleași banale activități cu care suntem deja obișnuiți. Sudoku nu este unul dintre jocurile foarte des practicate în zilele noastre, dar este unul dintre cele mai faimoase varietăți de puzzle-uri, ce merită explorată de toată lumea.

Jocul de Sudoku necesită completarea unei grile împărțite în nouă căsuțe cu cifre de la 1 la 9. Fiecare rând, coloană și căsuță trebuie să conțină fiecare cifră exact o singură dată, iar puzzle-urile oferă de obicei o soluție unică. Deși multe persoane cad sub impresia faptului că necesită calcule matematice pentru a fi rezolvat, acesta este stric bazat pe logică. Forma modernă a jocului a fost creată în anul 1979 de către Howard Garns, un arhitect american pasionat de puzzle-uri. A fost publicat inițial într-o revistă de enigme din Statele Unite, Dell Magazine, sub denumirea de „Number Place”. Popularitatea sa a explodat însă abia după ce a fost preluat și promovat în Japonia de către compania Nikoli, care i-a dat numele sub care este cunoscut astăzi: Sudoku.

3	4	5						8
6	1			8	3	5	4	9
7	9			4	5			6
			1	5	7			
				6	4	9		
	7	1	9			4		
		9		2		6		4
	5			1				
2		6				3		

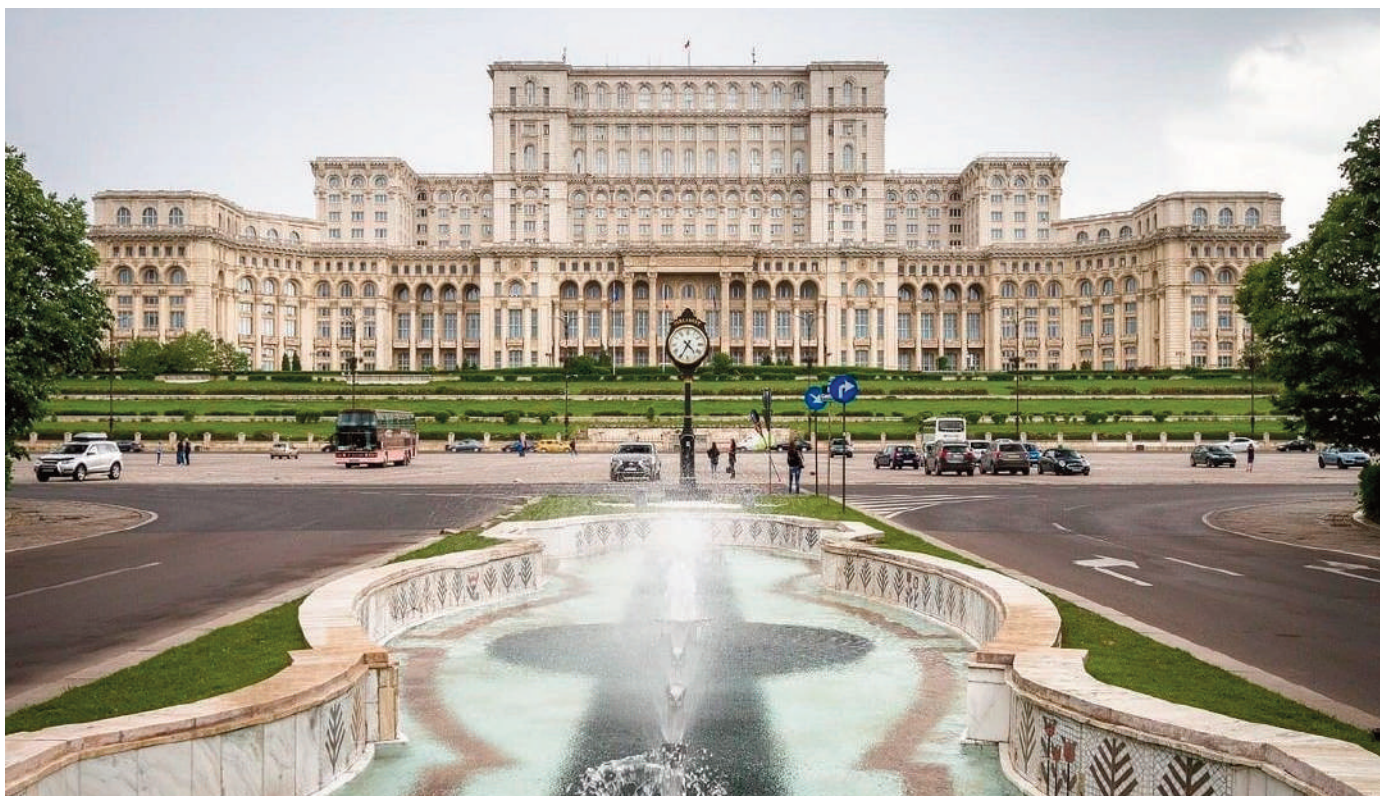
Pe lângă faptul că este un mod plăcut de a îți petrece timpul liber, Sudoku oferă numeroase beneficii dovedite științific pentru minte. Rezolvarea acestuia ne stimulează gândirea logică, antrenând creierul să deducă și să recunoască din ce în ce mai rapid tipare numerice. Crește puterea de concentrare, forțând jucătorul să fie extrem de atent la algoritm, și plusează nivelul memoriei și al răbdării, necesitând multă perseverență. De asemenea, ajută la menținerea agerității mentale, reducând riscurile vârstnicilor de demență, și oferă o formă deplină de relaxare, creierul concentrându-se pe rezolvarea unei probleme clare, ajungând la o stare de satisfacție și eliberare a dopaminei.

Lăsând la o parte numeroasele beneficii pe care le-am prezentat, motivul pentru care cu toții ar trebui să considerăm încercarea jocului de Sudoku este unul mult mai simplu. Acesta este un joc accesibil oricui, unul ce nu necesită echipamente speciale și poate fi jucat oriunde. Singurele lucruri de care ai nevoie pentru o experiență potrivită sunt o foaie de hârtie și un creion sau doar un telefon, dacă îți dorești să optezi pentru varianta digitală.

Fie că vrei să îți antrenezi mintea, să îți îmbunătățești atenția sau pur și simplu să descoperi o activitate nouă și captivantă, Sudoku este o alegere excelentă care îmbină utilul cu plăcutul.

Anghel Irina, Chiriac Mălina,

Clasa a X-a E

Mituri și legende urbane

Ai auzit vreodată o poveste „adevărată” despre un prieten al unui prieten care a pățit ceva straniu sau înfricoșător? Poate ai citit online despre lifturi bânuite, mesaje misterioase sau întâmplări bizare din orașe mari. Deși par reale, multe dintre aceste povești sunt, de fapt, **mituri și legende urbane** – relatări contemporane, false sau distorsionate, care se răspândesc rapid de la o persoană la alta. Ele funcționează ca un fel de folclor modern, reflectând fricile, valorile și anxietățile societății în care trăim, dar sunt plasate în contexte familiare, tocmai pentru a părea cât mai credibile.

Termenul „urban legend” (legendă urbană) a fost folosit prima dată în anul 1968. Folcloristul american Richard Dorson definea legenda urbană ca o povestire modernă care nu s-a petrecut și este

povestită ca și cum ar fi fost adevărată. Jan Harold Brunvand a popularizat termenul prin cărțile sale, începând cu „Autostopistul care a dispărut: legende urbane americane & înțelesurile lor”, publicată în 1989.

Mai jos sunt câteva legende urbane din diferite colțuri ale lumii, care au captivat oamenii prin mister și groază.

Mitul Palatului Parlamentului

Legendele urbane spun că Palatul Parlamentului este bânuit de fantomele morților. Personalul de noapte al clădirii povestește cum aceste fantome au început să-și facă simțită prezența cu aproximativ 10 ani în urmă.

Însăși Anca Petrescu, arhitectul-șef al Casei Poporului, își amintește de unul dintre accidente, în care o fată și-a pierdut viața. Arhitecta a explicat pentru adevarul.ro: „S-a dezechilibrat și s-a prăbușit de la o înălțime de 16 metri. În total, au fost 10-15 accidente mortale, iar de fiecare dată când se întâmpla o tragedie, directorul coordonator era destituit. Am auzit și eu despre legendele morților zidiți în pereți, ba chiar la un moment dat se spunea că Piața Constituției este pavată cu cadavre ascunse. Aberant! După fiecare accident mortal se făcea o investigație militară și cădeau capete de la nivel înalt pentru asta. Până la urmă era un șantier de stat, imens, era aproape de neevitat să nu se întâmple ceva”.

Poveștile despre fantome nu sunt un fenomen doar românesc. În Europa și Asia, astfel de legende au modelat locuri și culturi.

Legenda Casei cu șapte coșuri, Madrid

„Casa de las siete chimeneas”, în Plaza del Rey, datează din secolul al XVI-lea. A fost cuibul dragostei căpitanului Zapata și al soției sale, Elena. Soldatul a murit în războiul din Flandra, iar soția sa a fost găsită moartă în dormitorul său. Cauza morții ei nu a fost niciodată clarificată. Faptul că trupul a dispărut fără urmă, nu a ajutat la elucidarea misterului. De atunci, se spune că o fantomă a unei femei se plimbă printre cele șapte coșuri ale acoperișului palatului.

Chiar și în Japonia, misterul și blestemele apar în povești care implică iubire și locuri aparent liniștite.

Legenda lacului Inokashira, Tokyo

În parcul Inokashira din Tokyo, plimbarea cu barca pe lac pare o activitate romantică pentru cupluri. Legenda spune că îndrăgostiții care aleg să se plimbe acolo ajung să se despartă. Legenda urbană își are originea într-o străveche legendă japoneză. Zeița Benzaiten care ar stăpâni acele locuri ar fi o zeiță extrem de geloasă așa că blestemă toate cuplurile care ar îndrăzni să-și arate dragostea unul față de celălalt pe lac.

Indiferent dacă sunt adevărate sau nu, legendele urbane spun multe despre felul în care oamenii își imaginează lumea și despre fricile pe care

le poartă cu ei, chiar și în locuri aparent obișnuite. Ele transformă spații cunoscute – un lac, o clădire veche sau o stradă liniștită – în decoruri pline de mister și suspans. Poate că, data viitoare când vei trece pe lângă un astfel de loc, îl vei privi cu mai multă curiozitate și vei realiza cât de ușor poate imaginația noastră să transforme realitatea într-o poveste.

**Karina-Mihaela Mihăeș, Sara-Maria
Marchidan,
Clasa a IX-a E**

Jaful de la Luvru

Jaful din 2025 de la Muzeul Luvru - un atac care a zguduit lumea artei

În dimineața zilei de **19 octombrie 2025**, celebrul muzeu Luvru din Paris, una dintre cele mai vizitate și respectate instituții culturale din lume, a fost scena unui jaf îndrăzneț și extrem de bine pus la punct. Într-un moment în care vizitatorii abia intrau în clădire, o echipă de delincvenți a reușit să pătrundă în interior și să fure bijuterii care făceau parte din **Bijuteriile Coroanei Franceze**, creând un șoc de proporții mediatice și culturale.

Un jaf în plină zi: cum s-a desfășurat atacul

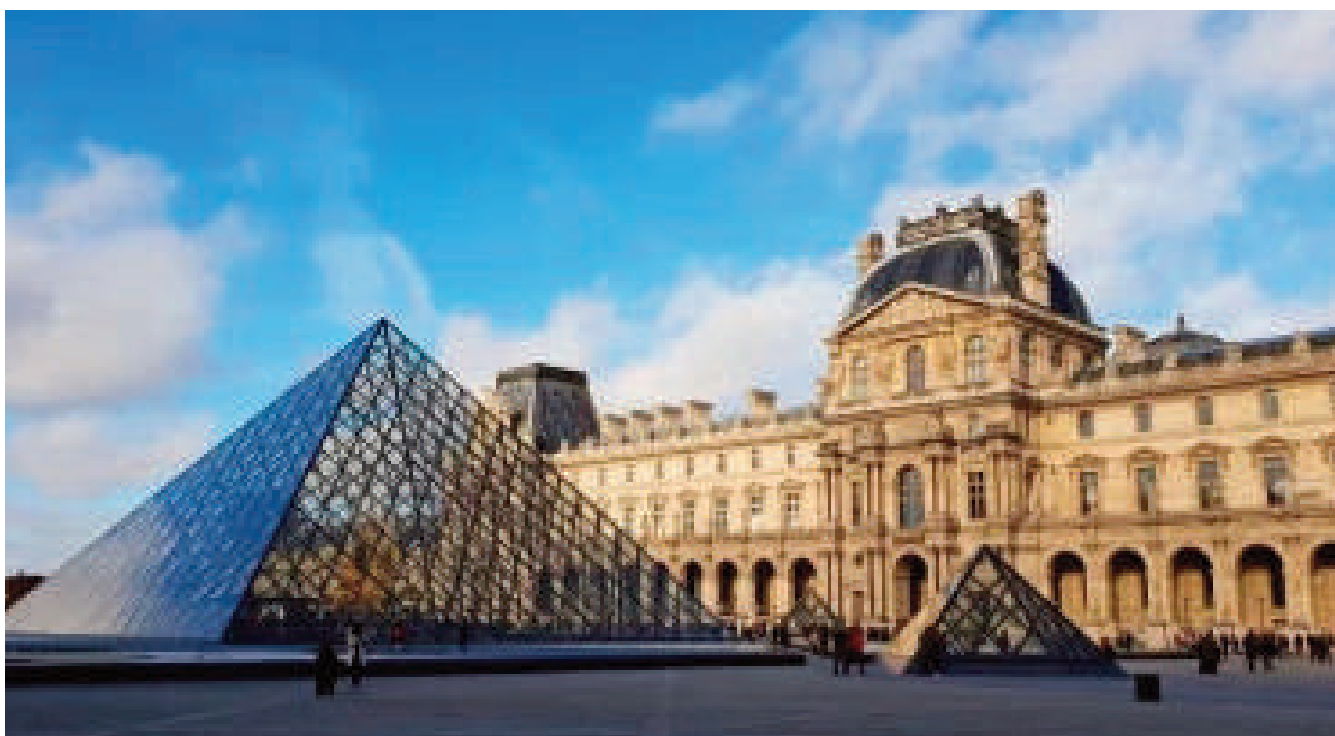
La aproximativ **9:30 dimineața**, doar jumătate de oră după deschiderea muzeului pentru public, o grupare de hoți bine pregătiți a intrat în acțiune în **Galeria Apollon**, o sală somptuoasă unde

erau expuse piese istorice ale monarhiei franceze. Intrarea nu s-a făcut prin lobby-ul principal, ci printr-o fereastră de la primul etaj, accesată cu ajutorul unui **lift pentru mobilă montat pe un camion**.

Incidentul a avut loc sub ochii vizitatorilor neștiutori, iar camerele de supraveghere nu au reușit să prevină sau să oprească atacul. După aceea, hoții au fugit rapid pe scutere, unele dintre piesele furate fiind ulterior pierdute sau deteriorate în fuga lor.

Piese de patrimoniu de neprețuit - ce s-a furat?

Printre obiectele sustrase s-au numărat fragmente din bijuteriile imperiale franceze, legate de personalități istorice precum împărăteasa **Empress Eugénie**, soția lui Napoleon al III-lea, și reginele **Marie-Amélie** și **Hortense**. Bijuteriile includeau tiara, coliere, cercei și broșe incrustate cu

diamante, smaralde și alte pietre prețioase.

Unul dintre artefactele cele mai simbolice - **coroana Împărătesei Eugénie - a fost găsit pe stradă după jaf, dar deteriorat**, ceea ce a subliniat atât natura brutală a operațiunii, cât și fragilitatea patrimoniului cultural.

Valoarea totală estimată a bunurilor furate a fost de aproximativ **88 de milioane de euro** (echivalentul a circa 102 milioane de dolari), însă mulți experți au subliniat că pierderea reală este culturală și istorică, mai degrabă decât financiară.

Reacții oficiale și urmărire penală

Autoritățile franceze au lansat rapid o anchetă de amploare. Zeci de anchetatori, polițiști și specialiști în artă au fost mobilizați pentru a recupera

bijuteriile și a prinde făptașii. În zilele și săptămânile care au urmat, **au fost arestați mai mulți suspecți**, inclusiv persoane cu antecedente penale, iar dosarul a inclus probe ADN și imagini video din diferite momente ale jafului (potrivit France Info, urmele de ADN găsite la locul faptei au condus direct la cei doi suspecți).

Deși unele persoane implicate au fost reținute și sunt în curs de judecată, majoritatea bijuteriilor rămân **nerecuperate**, fapt care a intensificat indignarea publicului și a specialiștilor.

Impact și consecințe: de la critică la schimbare

Jaful a stârnit un val de critici împotriva conducerii muzeului și a sistemelor sale de securitate. Oficialii francezi au admis vulnerabilități semnificative, iar incidentul a evidențiat nevoia

urgentă de **modernizare și consolidare a protecției patrimoniului cultural.**

Contextul a fost atât de tensionat încât, la începutul anului 2026, **președintele muzeului, Laurence des Cars, și-a prezentat demisia**, pe fondul presiunilor politice și publice legate de acest furt și alte probleme structurale și de management.

O provocare globală pentru muzeele lumii

Ceea ce a început ca o spargere spectaculoasă a devenit un semnal de alarmă pentru instituții culturale din întreaga lume. Experți în securitate și directori de muzee au subliniat necesitatea unor sisteme de protecție mai sofisticate, monitorizare sporită și colaborare internațională pentru a preveni astfel de incidente în viitor.

În plus față de schimbările la nivel operațional, evenimentul a deschis dezbateri despre gestionarea patrimoniului, transparența instituțiilor culturale și responsabilitatea față de istorie și public. **Jaful din 2025 la Luvru** rămâne astfel un episod definitoriu - un moment în care lumea artei și instituțiile care o păzesc au fost puse sub lumina dureroasă a vulnerabilității lor.

Pantelimon Irina Maria,

Clasa a IX-a E

În căutarea cafelei perfecte

Orașul Iași aduce o notă inovativă și o perspectivă originală în rândul spațiilor primitoare în incinta cărora persoanele de toate vârstele se pot relaxa bucurându-se de o cafea rafinată. Diversitatea este una clară, existând atât locații moderne și minimaliste, cât și interioare clasice, cu lumină caldă, decor atent ales și muzică liniștitoare. În căutarea cafelei perfecte, fiecare spațiu adaugă o perspectivă diferită asupra gustului și atmosferei.

GRINCH-COFFEE AND MORE: Este o cafea ce mizează pe simplitate, însă care surprinde prin atmosfera simplă și prietenoasă care te face să pierzi noțiunea timpului, rămânând fermecat de atmosfera de poveste a localului. Poziția centrală a cafelei atrage tinerii studenți, dar și elevii care își petrec după-amiezile savurând o ceașcă de cafea și povestind.

BISTRO “LA NOI”: Cafeneaua Bistro “La Noi” reprezintă un spațiu reconfortant în care atât tinerii, cât și cei maturi, vin pentru a-și găsi liniștea și a se bucura de atmosfera unui loc primitiv în cadrul unui spațiu restrâns, dar călduros. Muzica ambientală se îmbină cu mirosul

cafelei, creând o fuziune de momente încărcate cu un vibe pozitiv și plăcut prin ansamblul de gusturi dulce-amăruie pe care diversitatea de cafele și deserturi o aduce.

KISS:

Cafeneaua Kiss este una simplistă, dar în același timp plină de energie. Fiind situată în centrul orașului, este în general frecventată de

elevi, la sfârșitul programului, pentru a se destăinui stând cu toții la o masă împreună și jucând jocuri de societate, precum Activity, Alias și Catan, pentru a aduce echipelor spiritul de competiție. Pe lângă personalul foarte prietenos și amabil, evenimentele săptămânale cu siguranță îți vor atrage atenția dacă îți place să socializezi și să te bucuri de un joc sau un film de calitate,acompaniate de un playlist cu muzică modernă și de gustul nelipsitei cafele.

ACAJU: Acaju este un loc rustic în care decorul de lemn se îmbină perfect cu interiorul amenajat în culori calde,acompaniat de muzică liniștitoare. Angajații sunt foarte implicați și dornici să ajute clienții noi cu sfaturi și recomandări de specialități ale cafelei. Situată în apropiere de Râpa Galbenă, aceasta nu își pierde niciodată farmecul datorită spațiului generos în care oamenii de toate vârstele sunt bineveniți. Cafeneaua beneficiază și de o terasă unde te poți bucura de aerul curat și de gustul aparte al unei cafele de neuitat în zilele însorite.

RETRO: Retro nu impresionează prin artificii, ci prin spațiu generos, atmosferă stabilă și posibilitatea reală de a petrece timp de calitate. Decorul păstrează un stil clasic, cu accente discrete și lumină caldă. Cadrul este potrivit atât pentru întâlniri de grup, cât și pentru momente de relaxare individuală. Un element care diferențiază clar locația este gama variată de jocuri de societate. Cafeaua are gust constant și echilibrat. Meniul include băuturi clasice, dar și variante potrivite pentru preferințe diverse. Este un loc potrivit pentru seri lungi, pentru

grupuri numeroase și pentru cei care caută un cadru relaxant și intim.

Pentru a concluziona, putem spune că orașul Iași găzduiește numeroase cafenele atrăgătoare, fiecare având o atmosferă proprie și reflectând ritmul variat al orașului, dar și preferințele diferite ale publicului. De la spații liniștite, potrivite pentru studiu sau lectură, până la locuri animate, ideale pentru întâlniri cu prietenii, cafenelele ieșene oferă opțiuni pentru toate gusturile și stările de spirit.

Pentru tineri, aceste locuri nu sunt doar spații

în care pot savura o cafea bună, ci și oportunități de socializare, relaxare și descoperire a unor colțuri interesante ale orașului. Fiecare cafenea are propria poveste, propriul stil și propria atmosferă. De aceea, merită să ieșim din rutină, să descoperim locuri noi și să ne bucurăm de experiențele pe care orașul ni le oferă, alături de prietenii sau chiar pe cont propriu.

Popa Miruna, Mătrescu Maria,

Clasa a IX-a E

In our country, silence learns to pray,
While broken girls are pushed away,
Their tears fall soft on shattered ground,
But not a single truth is found.

Women bleed in hidden rooms,
Under locked doors, under fading moons,
Their voices crack, their bodies shake,
Yet no one moves, no laws awake.

Little hearts too pure to know
The depth of evil, the face of woe,
Are torn apart by hands of shame,
By soulless men who feel no blame.

They walk away, their conscience clean,
No trace of guilt, no shattered dream,
While girls grow old in just one night,
And learn to fear the morning light.

The streets stay calm, the world stands still,
As monsters roam by their own will,
And justice sleeps in heavy chains,
While innocence screams through endless pain.

How many tears must touch the ground
Before a single truth is found?

How many souls must slowly die
Before we dare to ask them why?

Yet in this dark, a spark remains,
A fragile hope inside our veins,
That one day soon, we'll learn to care,
To see, to fight, to stand, to dare.

Until that dawn breaks through the night,
Their stories burn, demanding light.

In a world of whispers, shadows breathe,
 Where broken hearts still dare to believe,
 She walks through storms that never end,
 A fragile soul they try to bend.

Her beauty sold, her silence bought,
 Her worth reduced, her dreams forgot,
 They dress her pain in borrowed gold,
 And trade her truth for lies they've told.

Her tears fall soft on midnight skin,
 A quiet war she fights within,
 Each scar a story, carved in shame,
 Each bruise a curse, a stolen name.

They call it love, they call it fate,
 But lock her hope behind a gate,
 With words that cut and hands that lie,
 They teach her how to break, not fly.

Yet deep inside, a spark still stays,
 A trembling light through endless days,
 A wounded flame that longs to rise,
 To claim the stars, to heal the skies.

So hear her voice, so low, so true,
 In every cry, a plea to you:
 See her pain, her silent screams,
 And guard her soul, and guard her dreams.

The Last Thing I Saw Was You

The sky burned black as the cannons screamed,
shattering hope, tearing through every dream.

I ran through the smoke, through the fire and
fear—

because in that hell, I knew you were near.

Your voice was a whisper against the roar,
a fragile thread in the mouth of war.

I reached for your hand—God, you felt so cold—
and the world grew quiet, cruel, and old.

You tried to smile, though your breath grew thin,
as if strength alone could pull life back in.

But the light in your eyes began to slip,
like blood washing off a trembling lip.

You said, “Don’t cry... I’ll be okay,”
the kind of lie only love can say.

Still I begged the night, I begged the sky,

“Take anything—take me—just don’t let them
die.”

But the stars looked down with merciless grace,
uncaring of tears on a dirt-stained face.

And when your heartbeat slowly fell through,
it felt like mine was collapsing too.

I held you close as the world went numb,
wondering how such an end could come.

A thousand soldiers marched past our pain,
yet none saw the moment my soul was slain.

I buried your photograph in my chest,
because memory hurts, but forgetting hurts less.
Still every dawn, I wake and break—
a body alive for love’s cruel sake.

Now the war lives on in my hollow bones,
a battlefield built out of ghosts and stones.

And though time moves forward, cold and untrue,
my heart is frozen—

the last thing it loved

was you.

Tiron Sofia,

Clasa a X-a E

Lucrări realizate de Voroneanu Ingrid-Mara,
Clasa a IX-a E

I hope my son will find...
he'll never be alone.

Jan 30 2026
Jane Seymour
letter Eddie II

Feb:

Redactor-șef

Teodora-Maria Avădăanii

Redactor-șef adjunct

Ioana Sofia Ștefanovici

Redactori

Raisa-Andreea Alexandru

Amalia Andreica

Irina Anghel

Denisa-Ioana Andrii

Matteo Atanasof

Mălina Chiriac

Ștefania Ioana Hălăucă

Maya Elena Istrate

Sara-Maria Marchidan

Maria Mătrescu

Karina-Mihaela Mihăeș

Natalia Milică

Alesia Mocanu

Andreea-Ioana Palade

Irina Maria Pantelimon

Mihaela Ganea-Popa

Miruna Popa

Miruna-Elena Răileanu

Maria Târlion

Sofia-Maria Tincu

Sofia Tiron

Maria Evelina Săvoae

Georgiana Antonia Slabu-Pascal

Alexandra Spataru

Anisia-Mădălina Talpeș

Ingrid-Mara Voroneanu

Colaboratori

Ene Rareș Mihai

Ioana Prepelită

Sofia Rînghilescu

Carina Toniță

Nechita Briana-Narcisa

Profesori colaboratori

Prof. Irina-Alina Diac

Prof. dr. Cecilia Foia

Prof. Cătălin-Constantin Ioan

Prof. Andreea Jijie

Prof. Violeta Pădurariu

Prof. Sorin Sitea

Prof. Sorin Ștefan

Prof. dr. Lucian Țurcaș

Geanina Manolache, secretar-șef

Ionuț Diaconu, inginer de sistem

Prof. coordonatori

Adriana-Irina Athes

Mihaela-Carmen Pasciuc

Membru fondator,

Prof. Luminița Grădinariu

Publicație periodică a elevilor de la Colegiul Național „Mihai Eminescu”,

Iași Strada Mihail Kogălniceanu, nr. 10

e-mail: revistaurme1999@yahoo.com Telefon: 032-215746

ISSN 2246-9117

